

མཉམ་མཉམ་འབྲེམ་འབྲེམ་ལྟེ་རྒྱུ་། མཉམ་མཉམ་འབྲེམ་ལྟེ་རྒྱུ་མཉམ་མཉམ་།

ལྷོ་ཕོ་སྤེང་ཆེན་དགོན་བཀའ་བརྟེན་དཔེ་རྟེན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཁང་ནས།

༢༠༡༩ ༡༡ ༡༡

༄། ཚད་མ་རྣམ་འབྱེད་འཕྲུལ་གྱི་སློན་མེད་ཙུ་འབྲེལ་བཞུགས་སོ།

༧ འཕྲོ་ལ་ཕན་མཛད་སྤྲུགས་རྗེའི་གཏེར། །ཕྱལ་སྤྱི་ལོན་ཏུ་རྫོགས་པའི་སྤྱ། །ཀུན་གསལ་
མཁུན་པའི་སྤྱན་མངའ་བ། །ཡང་དག་སློན་ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །༧ རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་
སྤེད་དུ། །མཁས་རྣམས་བཀའ་ལ་རབ་བརྟེན་ནས། །མ་རྟོགས་སློ་ཡི་ལུན་སེལ་བའི། །རྣམ་
འབྱེད་གསལ་བའི་སློན་མེ་བཤད། །༧ ལུང་རིག་སྤྱོད་པའི་སེང་སྤེད་ཅན། །མཁས་རྣམས་བསྐྱེད་
བར་མི་འོས་མོད། །ཤེས་འདོད་ལེགས་པའི་དོན་གཉེར་བས། །དད་མོས་སློ་ཡིས་འདིར་གསོན་
མཛོད། །༧ དུལ་ནི་སློ་ཡུལ་བྱ་རུང་ལ། །གཟུང་དང་ཞེན་དང་འཇུག་ཡུལ་གསུམ། །འཛིན་པ་
ལ་ནི་སྤང་རུང་བ། །གཟུང་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་དེ་ལ་གསུམ། །རང་མཚན་དོན་སྤྱི་མེད་སྤང་དོ་
།རང་མཚན་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི། །རྣམ་པ་སྤང་རུང་སྤང་ཚུལ་དང་། །མཐུན་པའི་དོན་བྱེད་
རུས་པ་ཉི། །བེམ་རིག་སློ་ནས་རྣམ་པ་གཉེས། །མང་པོའི་རྣམ་པ་སྤང་རུང་བ། །དོན་སྤྱི་ཉིད་
ཡིན་དེ་ལ་གཉེས། །རང་མཚན་ཡོད་དང་མེད་པའོ། །འཛིན་པ་འཕྲུལ་ལ་གསལ་བར་སྤང་།
།མེད་པ་གསལ་སྤང་དབང་ཤེས་དང་། །ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་ལ་གསལ་སྤང་གཉེས། །རྟོག་པའི་
ཞེན་རུང་ཞེན་ཡུལ་ཏེ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་སློ་ནས་གཉེས། །ཚད་མས་རྟོགས་བྱ་འཇུག་
ཡུལ་ཡིན། །མདོན་དང་སློག་ཏུ་གུར་པ་གཉེས། །མདོན་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིས། །རྟོགས་
པར་བྱ་བ་དེ་གཉེས་ཡིན། །བརྗོད་བྱ་དང་ནི་རྗོད་བྱེད་ནི། །བརྗོད་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན།
།རྗོད་བྱེད་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ། །མིང་ལ་དངོས་བཏགས་རྣམ་པ་གཉེས། །དངོས་ལ་རྣམ་
གཉེས་མིང་རིགས་སྤྱ། །བཏགས་པ་འདྲ་འབྲེལ་སློ་ནས་གཉེས། །འབྲེལ་བ་རྒྱ་འབྲས་ཚོགས་པ་
དང་། །ཡ་གུལ་རྣམས་གྱི་བྱེད་པར་བཞི། །རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་ཅི་སྤྱི། །བྱེ་བྲག་མི་
མཐུན་ལས་ལོག་ཅིང་། །རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ལོག་པ་ཡོད། །ཡ་གུལ་དུ་མ་འདུས་པ་སྤྱི།
།འཚོགས་པའི་ཁ་ཡལ་ཡ་གུལ་ཡིན། །གཞན་ངེས་སྤོས་གཞིར་གུར་པ་བྱ། །རང་ངེས་གཞན་ལ་
སྤོས་པར་བྱེད། །རིགས་གྱི་སྤྱི་སྤོག་བྱེ་བྲག་སྤོག་བྱེ་བྲག་གུབ་པས་སྤྱི་ཡང་གུབ། །བྲངས་གྱི་སྤྱི་
སྤོག་སྤོས་མི་སྤོག་ཡ་གུལ་ཁེགས་པས་སྤྱི་དག་ནི། །ཁེགས་དང་མི་ཁེགས་ཆ་གཉེས་སྤིད།
།ཚོགས་པ་གུབ་ན་ཡ་གུལ་གུབ། །ཡ་གུལ་གུབ་ན་ཚོགས་པ་ནི། །གུབ་དང་མ་གུབ་ཆ་གཉེས་
སྤིད། །བྱ་བྱེད་གཉེས་ལ་ཅི་རིགས་ཡོད། །གཞི་མཐུན་མི་སྤིད་ཐ་དད་ཐོན། །འགལ་བ་ཉིད་
ཡིན་དེ་ལ་གཉེས། །ལྟན་ཅིག་མི་གནས་ཕན་ཚུན་སྤང་། །དེ་ཡིན་དེ་མིན་བྱེད་པར་གྱིས། །གཞི་

མཐུན་མི་སྲིད་ཐ་དད་བོན། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་དེ་ལ་གཉིས། །དངོས་འགལ་དང་ནི་རྒྱད་
འགལ་ལོ། །དངོས་སུ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི། །ཐ་དད་བོན་ནི་དངོས་འགལ་ཡིན། །བརྒྱད་
ནས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི། །ཐ་དད་བོན་ནི་བརྒྱད་འགལ་ཏེ། །དངོས་འགལ་དག་གི་བྱང་
པར་ཏུ། །བྱས་དང་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས། །མ་བྱས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས། །གསལ་དང་མི་
གསལ་སྐོ་ནས་གཉིས། །རུས་པ་མི་མཐུན་བྱང་པར་གྱིས། །རྒྱན་ནི་འགྲོགས་སུ་མི་འུང་བ།
།གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་ཐ་དད་བོན། །དེ་ནི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། །བེམ་རིག་གཉིས་ཀྱི་
བྱང་པར་གཉིས། །བེམ་པོ་མེ་ཚུ་ལྟ་བུ་ལ། །ཤེས་པ་ཚད་དང་སྐྱོ་འདོགས་བཞིན། །འགྲོ་སྡོག་
ངེས་པ་ཐ་དད་བོན། །འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས། །བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ།
།རང་བཞིན་གཅིག་པ་འགྲོ་སྡོག་ངེས། །ཐ་དད་བོན་ནི་བདག་གཅིག་འབྲེལ། །དངོས་དང་
དངོས་མེད་སྐོ་ནས་གཉིས། །འགྲོ་སྡོག་ངེས་པ་རྣམས་ཐ་དད། །དེ་བྱང་འབྲེལ་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས།
།ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་རྒྱ་ཉིད་ལ། །དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྐོ་ནས་གཉིས། །བེམ་རིག་གཉིས་
ཀྱི་བྱང་པར་གྱིས། །དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །ཕན་འདོགས་བྱ་ནི་འབྲས་བུ་ལ། །དེ་
ལ་དངོས་བརྒྱད་རྣམ་པ་གཉིས། །བེམ་རིག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱིས། །དབྱེ་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་
བཞི། །སྤྱི་འཆར་དེ་མིན་སྤྱི་འཆར་ལ། །སྤྱོས་དང་མི་སྤྱོས་དགག་རྒྱབ་ཡིན། །སྤྱོད་ཉིད་བུམ་
མེད་དངོས་མེད་སོགས། །རྒྱབ་པ་བཀག་པ་དགག་པ་ཡིན། །བུམ་མེད་དངོས་མེད་བཀག་པ་
སོགས། །དགག་པ་བཀག་རྣམས་རྒྱབ་པ་ཡིན། །གཅིག་པ་བཀག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་སྤྱོག་པ་ཐ་
དད་ཅི་རིགས་ཡོད། །རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱབ་པ་དེ། །རང་དང་རང་ལ་བརྟེན་པའི་བོན།
།བཀག་དང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་ལ། །གཞན་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་བོན། །བཀག་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་པ་ཡོད། །སྤྱོག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱབ་པ་དེ། །རང་དང་རང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །གཞན་
དང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་བོན། །བཀག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྲིད། །དགག་པ་རྣམ་གཉིས་
མེད་མ་ཡིན། །མ་ཡིན་རྒྱབ་བཀག་རྒྱབ་པ་འཕེན། །རྣམས་དང་སྤྱོག་པའི་སྐོ་ནས་གཉིས། །མེད་
དགག་རྒྱབ་བཀག་རྒྱབ་མི་འཕེན། །བྱ་དང་ཡོད་པ་བཀག་པ་གཉིས། །ཡོད་དང་ཡིན་པའི་
རྒྱབ་པ་གཉིས། །ཐ་དད་ལྷན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་། །རང་སྤྱོག་ལ་བརྟེན་ཡོད་རྒྱབ་གསུམ། །རྣམས་
སྤྱོག་སྐོ་ནས་ཡིན་རྒྱབ་གཉིས། །ངོ་བོར་སྤྱེས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། །རང་མིན་སོག་ཙམ་སྤྱོག་པའོ།
།གཅིག་དང་ཐ་དད་སྐོ་ནས་ནི། །དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །དེ་མ་ཡིན་དང་རྣམས་
གཅིག་ནི། །མི་འདུ་བ་དང་འདུ་བའི་བོན། །རྣམས་དང་སྤྱོག་པར་བརྟེན་པའོ། །ཉུག་དང་མི་
ཉུག་མཚན་ཉིད་ཀྱི། །ཐ་སྐྱད་བྱ་བུར་མི་བུར་བཞིན། །རང་སྤྱོག་ཚད་མས་ངེས་པ་དག །རང་
གི་རྣམ་འདོག་ངེས་པ་ལ། །སྤྱོས་པ་དང་ནི་མི་སྤྱོས་པ། །རྣམས་ཡོད་དང་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན།

། འོན་ཀྱི་རྣམས་ཡོད་ཐ་སྟོན་བཏགས། རྟེན་རུ་རུང་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ། འོན་ཕྱིད་རྣམས་དང་སྐྱབ་
པས་འགྲུབ། ཡིད་གྱིས་དམིགས་པའི་རྣམས་ཡོད་ལྟ། མཚོན་བྱའི་མིང་དང་ཆ་ཤས་དང་། མ་
ཡིན་མིང་དང་སྟོ་བཏགས་དང་། སྐབས་ལ་བཏཏ་པའི་བཏགས་ཡོད་ལྟ། མཚོན་ཉིད་རྣམས་
ཡོད་བྱུང་གསུམ་ཚང་། མ་ཚང་བ་ནི་རྣམ་སྤང་ཡིན། མ་གྲུབ་གཞན་འགྱུར་མི་སྲིད་གསུམ།
མཚོན་ཉིད་དག་རུ་བཀོད་པ་ལ། མཚོན་ཉིད་མ་ཡིན་གཞན་མཚོན་ཉིད། མཚོན་གཞི་མ་
དམིགས་རྣམ་གསུམ་ཡིན། འདི་དང་གཞན་གྱི་སྟོ་ནས་ནི། འདི་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས།
། རང་སྟོག་རྣམས་མེད་བཞི་རུ་བཤད། མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་བྱུང་མཉམ་པའི། འོན་སྟོག་གཞན་
འགྱུར་དེ་ཡང་གསུམ། འགལ་དང་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། འོན་སྟོག་གཞན་འགྱུར་ཐ་སྟོན་
གདགས། གཞན་རུ་མ་གྱུར་མི་སྲིད་པའོ། མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་བྱུང་གསུམ་ཚང་། མ་
ཚང་བ་ནི་རྣམ་སྤང་ཡིན། མ་གྲུབ་གཞན་འགྱུར་མི་སྲིད་གསུམ། མཚོན་བྱ་ཉིད་རུ་བཟུང་བ་
ལ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་གཞན་མཚོན་བྱ། མཚོན་གཞིར་མ་དམིགས་རྣམ་གསུམ་ཡིན། འདི་དང་
གཞན་གྱི་སྟོ་ནས་ནི། འདི་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས། ཐ་སྟོན་མ་གྲུབ་རྣམ་པ་བཞི། མ་
བྱུང་བྱུང་ཆེས་བྱུང་མཉམ་པའི། ཐ་སྟོན་གཞན་འགྱུར་དེ་ཡང་གསུམ། འགལ་དང་ཐ་དད་
མེད་པ་དང་། འོན་སྟོག་དང་ནི་ཐ་སྟོན་དག གཞན་རུ་མ་གྱུར་མི་སྲིད་པའོ། མཚོན་མཚོན་
སྟོན་མེད་བྱུང་གཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་མཚོན་གཞི་ལ། འདི་མིན་མཚོན་གཞི་རྣམ་སྤང་ཡིན།
། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི། འདི་ཡི་རྣམ་ དབྱེ་ཤེས་པར་མངོད། རྣམ་འབྱེད་འཇུག་
གྱི་སྟོན་མེ་ལས། ཡུལ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། ། ། ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པ་སྟེ།
བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་འདི་ཡིས་བཤད། སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པ་གཉིས། འདི་བཞིན་
ཉོག་དང་ཉོག་བྲལ་དང་། སྤང་འཇུག་དང་ནི་སེལ་བས་འཇུག ཚད་མིན་དང་ནི་ཚད་མ་འོ།
། འོན་ཅམ་འཛིན་རིག་གཙོ་བོ་སེམས། མིག་དང་རྣ་བ་སྤྲ་དང་ལྟེ། ལྟས་དང་ཡིད་དང་ཉོན་
མོངས་ཡིད། ལྷན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། ལྟུང་པར་འཛིན་རིག་འཁོར་སེམས་འབྱུང་།
། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ལྷན་འགྲོ་ལྟ། འདུན་པ་མོས་པ་དྲན་པ་
དང་། འཛིན་པ་ཤེས་རབ་ཡུལ་ངེས་ལྟ། གསོ་བ་མ་ཆགས་མི་ལེན་ཞིང་། བདེན་སྐྱ་ལྷན་
དགའ་ངག་ཞི་དང་། ཚོག་འཇམ་ལྟ་སེམས་བྱམས་དང་བདེན། མི་འདའ་དག་བ་བཅུ་
གཅིག་གོ། ཆགས་སྤང་གཉི་ལྷན་ང་རྒྱལ་དང་། ལྷན་དོག་མ་རིག་ཙུ་ཉོན་རྒྱལ། ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་
ཁོང་ཁྱོད་དང་། འཁོན་འཛིན་འཆབ་པ་ལྷན་བཏགས་དང་། སེར་སྤྲ་སྤྲ་གཡོ་རྒྱགས་དང་འཚོ།
། ལྷོལ་མེད་ལོན་མིས་ཚོད་མ་དད། ལེ་ལོ་བག་མེད་བརྗེད་ངས་དང་། གཡེང་འཇུག་ཉེ་ཉོན་
ཉེ་བྱའོ། འགྲོད་གཉིད་ཉོག་དཔྱོད་གཞན་འགྱུར་བཞི། ཉོག་པ་འདྲེས་རུང་འཛིན་སྟོ་ཡིན།

། རོ་པོ་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །ཡུལ་ནི་རང་མཚན་ཡོད་དང་མེད། །བདག་རྒྱུན་དོན་དང་
བརྟེན་ལས་བྱུང་། །མ་འབྲུལ་དོན་དང་བྱུང་པར་ལ། །འབྲུལ་པ་སྐྱ་སྐྱི་མིང་དོན་དང་། །སྤང་
བཏགས་འདྲ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེ། །ཡང་ན་དོན་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས། །གསལ་བར་འཛིན་སྟོ་
རྟོག་མེད་ཡིན། །དེ་ལ་འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་གཉིས། །སྐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གསལ་འཛིན་སྟོ། །རྟོག་
མེད་འབྲུལ་པ་དེ་ལ་གཉིས། །དབང་ཤེས་འབྲུལ་དང་ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད། །དོན་དང་མཐུན་
པར་གསལ་འཛིན་སྟོ། །རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་དེ་ལ་བཞི། །དབང་ཡིད་རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་རོ།
།རྣམ་ཅི་ཉིད་པོར་འཛིན་པའི་སྟོ། །སྤང་འཇུག་ཉིད་ཡིན་དེ་ལས་གཉིས། །དོན་ལ་མཐུན་དང་
མི་མཐུན་ནོ། །ཆ་ཤས་སྐྱེས་ནས་འཛིན་པའི་སྟོ། །སེལ་འཇུག་དོན་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས།
།བརྟེན་དོན་ལ་བརྟེན་དོན་སྐྱི་འཆར། །དེ་ལ་སྐྱི་རོལ་དོན་ཏུ་ཞེན། །དེ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་
མཚན་ཐོབ། །སྐྱ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན། །དེ་ཡི་དངོས་ཡུལ་རང་མཚན་མེད། །ཞེན་
པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་སྤིད། །རིག་པ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། །ཚད་མིན་མི་བསྐྱ་
མ་ཡིན་སྟོ། །སྤང་ལ་མ་ངེས་བཅད་ཤེས་དང་། །ཡིད་དཔྱད་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་སྟ། །གསལ་
བར་སྤང་ཞིང་སྟོ་འདོགས་དང་། །མི་འགལ་བ་ཏུ་འཇུག་པའི་སྟོ། །སྤང་ལ་མ་ངེས་དེ་ལ་
གསུམ། །མདོན་དང་རྟོག་དང་རྟོག་མེད་འབྲུལ། །སྤང་རྟོགས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི། །རིགས་
ལ་སྟོ་འདོགས་དང་འགལ་བར། །འཇུག་པའི་སྟོ་ནི་བཅད་ཤེས་སོ། །མདོན་དང་རྟོག་པ་
བཅད་ཤེས་གཉིས། །རྟོག་པ་རྣམ་གཉིས་མདོན་སུམ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ།
།རྟོགས་སྟོང་གང་ལ་མི་སྟོས་པར། །བདེན་པར་ངེས་སྟོ་ཡིད་དཔྱད་ཡིན། །རྒྱ་མཚན་མེད་དང་
སྐྱིན་ཅི་ལོག། །མ་ངེས་པ་ཡི་ཡིད་དཔྱད་གསུམ། །ལོག་ཤེས་དེ་མིན་དེར་འཛིན་སྟོ། །རྟོག་དང་
རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། །གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཞེན་སྟོ་ནི། །ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས། །ཆ་
མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན། །ཤས་ཆེར་རྣམ་གཉིས་དོན་འགྱུར་དང་། །དོན་མི་འགྱུར་
བའི་ཐེ་ཚོམ་སོ། །འཇུག་ཡུལ་སྤང་མ་རྟོགས་པ་ལ། །མི་བསྐྱ་སྟོ་འདོགས་དང་འགལ་བར།
།འཇུག་པའི་སྟོ་ནི་ཚད་མ་ཡིན། །གང་དང་གང་ལ་གང་གིས་དང་། །གང་ཚེ་རི་སྤང་མི་བསྐྱ་
སྟ། །རང་རིག་བདག་གཅིག་གཞན་རིག་དང་། །རྗེས་དཔག་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །མདོན་
སུམ་དང་ནི་རྗེས་དཔག་གཉིས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་སྟོས་པའི་སྤིར། །ཚད་མ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་
གཉིས། །སྐྱི་རིགས་ཐ་དད་གཅིག་པ་སྤིད། །རྒྱ་མཚན་སྟོབས་ཀྱིས་གངས་ངེས་སོ། །དེ་འོད་ལ་
ནི་དེར་འཛིན་སྟོ། །མདོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལས་འདོད། །དེ་ཡི་རང་མཚན་དེར་སྤང་འགྱུར།
།དེ་མི་སྤང་བས་མདོན་སུམ་འགལ། །གྲང་ལ་སྐྱེད་ཏུ་འབྲུལ་བའི་ཚོ། །མི་ལམ་ཤེས་པ་སྐྱེད་
རྣམས་ལ། །མདོན་སུམ་ཡིན་ན་ནམ་གྱུང་ཏུས། །སྐྱེད་རྣམས་རང་མཚན་ཅིས་མི་འགྱུབ། །གྲུབ་

ན་སྐྱི་གཅིག་སོགས་འགྲུམ། །དབང་ཤེས་ཆ་གཉིས་འགལ་བས་ན། །སེར་འཛིན་དབྱིབས་ལ་
མངོན་སུམ་མིན། །མངོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རིག་བྱ་ལ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལས་སྐྱུ། །རིག་
བྱ་མིག་ཤེས་ཡུལ་མིན་པས། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་རི་ལྟར་འགྲུམ། །རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ།
།འབྲུལ་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་སྲིད། །རྟོག་པས་ཤེས་གངས་ཁ་དོག་སོགས། །དེ་བཞིན་སྐྱི་
ལྷ་དཔལ་དང་། །ཐག་ཁྲར་སྐྱུལ་དུ་འབྲུལ་བ་ལ། །དཀར་སྟོན་ཁྲར་འཛིན་མིག་ཤེས་བཞིན།
།གལ་ཏེ་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱང་། །དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་མཚུངས་ཤེ་ན། །དབང་ཤེས་
དོན་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ། །ཆ་གཉིས་དག་དུ་འགལ་བའི་སྲིད། །དེ་ཡི་རྩོད་པས་འདིར་མི་
གཞོད། །དེའི་འོད་ལ་ནི་དེ་རྟོག་སྟོ། །རྗེས་དཔག་མིན་ན་རྗེས་དཔག་དགལ། །རྟོགས་དང་
བསྐྱབ་བྱར་འབྲུལ་བའི་སྟོ། །ཚུལ་གསུམ་མེད་པས་རྗེས་དཔག་མིན། །གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་
ལེགས་རྟོགས་མཛོད། །རྣམ་པ་སྤང་ནས་རྟོགས་པ་དངོས། །དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས།
།གཞན་རིག་པ་ནི་ཤུགས་རྟོགས་ཡིན། །རྟོག་བྲལ་སྟོ་ཡིས་རྣམ་པ་དག་སྤང་ནས་སྟོ་འདོགས་
གཙོད་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས། །གཞན་ལ་སྟོ་འདོགས་གཙོད་པར་མངོན།
།ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་ལས་དེ་བཞིན་རྗེས། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་མངོན་རྟོགས་པས། །རྒྱ་རུས་ཐ་
དད་ཡོད་རྟོགས་ཤུགས། །སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན། །སྟོན་པོ་འཇལ་བྱེད་ཤུགས་རྟོགས་
མངོན། །སྤང་སྟོང་འཚོགས་དོན་དངོས་རྟོགས་པས། །སྤང་དང་པོན་ཉིད་ཤུགས་རྟོགས་རྗེས།
།རང་རིག་གིས་ནི་སྟོན་འཛིན་དག་སྟོན་པོ་འཇལ་བྱེད་དངོས་རྟོགས་པས། །ཡུལ་རྣམས་སྟོན་
པོར་ཤུགས་ལ་རྟོགས། །མངོན་སུམ་སྟོ་ལ་སེར་ཁེགས་པས། །ཐ་དད་སྟོ་ལ་སེར་པོ་ཁེགས། །སྟོ་
ལ་སེར་ཁེགས་གསེར་མངོན་བཞིན། །སྟོ་ལ་སེར་ཁེགས་ལྷ་དཔལ་ལ། །གསེར་གྱི་སེར་པོ་
ཁེགས་པ་བཞིན། །རྗེས་དཔག་དངོས་ལ་བདེན་ཁེགས་པས། །མ་མཐོང་དངོས་ལ་བདེན་
དངོས་ཁེགས། །དངོས་ལ་བདེན་ཁེགས་གང་ཟག་བཞིན། །དངོས་ལ་བདེན་ཁེགས་ཤེས་དངོས་
ལ། །གང་ཟག་བདག་ནི་ཁེགས་བཞིན་ནོ། །རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་། །དེ་ཡིས་མ་ངེས་
གཞན་སྟོབས་ཀྱིས། །ངེས་དགོས་ཤེས་པ་ཡང་དག་ནི། །རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཚད་མའོ། །དོན་
བྱེད་སྤང་དང་མོམས་ཅན་གྱི། །དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་དཔག་རྣམས་ནི་
རང་ལས་ངེས། །དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་གྱི་གཞན་རིག་རྣམས། །གཞན་
ལས་ངེས་པའི་ཚད་མ་འོ། །སྤང་བ་རང་དང་བདེན་པ་གཞན། །སྐྱི་ནི་རང་དང་བྱུང་པར་
གཞན། །སྤང་བ་གཞན་ལ་ངེས་དགོས་ཡོད། །ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་སེལ། །སྟོ་
འདོགས་ཚད་མས་གཞོད་པའི་སྟོ། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སོགས། །དོ་པོ་གཅིག་པ་
གཞོད་བྱ་དང་། །གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་རལ་གྱི་བཞིན། །ཐ་དད་དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་དང་། །སོ་

སྐྱེའི་སློ་དང་ཡེ་ཤེས་བཞིན། །སྤང་གསུམ་ཡིན་པར་འདྲིར་མི་སྲིད། །རྒྱུན་གཅིག་སྡོག་པ་ཐ་
དང་ལ། །ཐ་དང་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །དུས་གཅིག་རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་འཇུག། །ཐ་
དང་འབྲུང་མིན་གཞོན་བྱེད་མིན། །རྒྱ་དང་ངོ་པོ་དང་པོར་འབྲུང། །གཉིས་པར་རུས་མིད་
གསུམ་པ་ལ། །སྐྱེ་འགག་མཉམ་པས་དེའི་སྐྱོན་མེད། །ཡུལ་གཅིག་བདེན་རྒྱུན་མཚུངས་པ་
དང་། །ཐ་དང་འབྲུང་མིན་གཞོན་བྱེད་མིན། །སྐྱེ་དང་ནང་གི་སྤང་ལུན་བཞིན། །ཞེན་ཡུལ་
གཅིག་ལ་ཞེན་སྤངས་འགལ། །ཞེན་སྤངས་དོན་མཐུན་མི་མཐུན་ཡིན། །སྤྲོ་རྟག་མི་རྟག་འཛིན་
སློ་བཞིན། །མཐུན་པས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་སྲིད། །དེ་ཡི་རྩོད་པས་འདྲིར་མི་གཞོན། །གཅིག་
དོན་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། །གཅིག་དོན་གཅིག་དང་མི་འགལ་ལ། །གཅིག་དོན་གཅིག་
གིས་མི་འཕོག་གོ། །རྣམ་འབྱེད་འབྲུལ་གྱི་སྐྱོན་མེ་ལས། །ཡུལ་ཅན་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་
པའོ། །མངོན་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིས། །རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེའི་ཡུལ་ཡིན། །རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲུལ་སློ་དང་ནི། །དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་བསྐྱེ་བ། །མངོན་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འོ།
།དབང་ཡིད་རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་བཞི། །རང་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དག །ཤར་ནས་ཡུལ་འཛིན་
རུས་པ་དང་། །དེ་ཉིད་ཤེས་པས་ཡུལ་འཛིན་རུས། །བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་བྱན་དྲངས་དང་ཡིད།
།དབང་དང་དབང་གཟུགས་ཡིད་དབང་ཡིན། །བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ།
།བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡི། །རིག་དང་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་རིག །དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་
བསྐྱེ་བ། །དབང་ཤེས་དང་ནི་དབང་མངོན་དང་། །དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འོ། །མིག་
དང་རྣ་བ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཡུས། །སྐྱོ་ནས་གསུམ་གསུམ་ཉིད་རུ་དབྱེ། །བདག་རྒྱུན་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལ།
།བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡི། །རིག་དང་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་རིག །དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་
བསྐྱེ་བ། །ཡིད་ཤེས་དང་ནི་ཡིད་མངོན་དང་། །ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འོ། །གཟུགས་སྤྲོ་རྒྱ་
རོ་རིག་བྱ་བོན། །སྐྱོ་ནས་གསུམ་གསུམ་ཉིད་རུ་དབྱེ། །རང་གི་ཤེས་པས་སྤང་སྐྱོབས་གྱིས།
།རིག་དང་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་རིག །དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་བསྐྱེ་བར། །རང་རིག་ཤེས་དང་
རང་རིག་མངོན། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འོ། །རྟོག་དང་རྟོག་མེད་སྤྱོད་བ་ཡི། །སྐྱོ་ནས་
གསུམ་གསུམ་ཉིད་རུ་དབྱེ། །བདག་རྒྱུན་ཉིང་འཛིན་ཡང་དག་ལ། །བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་
པ་ཡི། །རིག་དང་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་རིག །དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་བསྐྱེ་བ། །རྣལ་འབྱོར་ཤེས་
དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། །ཡུལ་དང་རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་
གྱིས། །རྗེ་རྟོ་བ་དང་རྗེ་སྟེང་མཐེན། །ལམ་དང་སུལ་སྟེན་ཡེ་ཤེས་འབྱེད། །ཡུལ་ཤེས་རྟེན་གྱི་སྐྱོ་
ནས་ནི། །དོན་དམ་རྟོགས་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི། །མངོན་སུམ་ཞེས་སུ་ཐ་སྟངས་གདགས། །དངོས་
སོགས་གཞལ་བྱ་གང་དག་ལ། །གཞལ་བྱེད་གྱིས་གཞལ་ཚད་མ་ལ། །དེ་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་

བྱ་ལོ། །བདེ་སོགས་གཞན་བྱ་བདེ་སོག་ལ། །སྒོ་འདོགས་ཚོད་པ་ཚོད་མ་ལ། །བདེ་སོགས་རིག་
པའི་རང་རིག་འབྲས། །རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཚོད་མ་ཡིས། །རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེའི་ཡུལ་
ཡིན། །འཚོགས་དོན་གྲུབ་བསལ་མེད་པ་གང་། །དཔག་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། །ཚུལ་
གསུམ་ཚང་བའི་གོ་བྱར་བཟུང་། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །ཡང་དག་རྟགས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ལོ། །གཉིས་ཀ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འཚོགས་པ་
ཡི། །སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི། །བོན་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་བསལ་མེད། །བསྐྱབ་བྱའི་བོན་གྱི་
དཔག་གཞིར་བཟུང་། །ཤེས་འདོད་ཚོད་གཞི་མཐུན་དཔེ་དང་། །མི་མཐུན་དཔེ་དང་གྲགས་
པ་དང་། །བཏགས་པའི་བོན་ཅན་རྣམ་པ་དྲུག་རྗེས་སུ་དཔག་བྱར་བཏགས་པ་གང་། །རྟགས་
གྱི་གོ་བྱར་བཟུང་བའི་བོན། །དགག་སྐྱབ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ། །རྟགས་དང་ཤེས་འདོད་
རྗེས་དཔག་དང་། །སྤྱི་ཚོལ་ལ་ནི་བཀོད་པ་ལ། །བསྐྱབ་བྱ་སྤྱོད་དང་གཞལ་བྱ་དང་། །དམ་
བཅའ་ཞེས་སུ་ཐ་སྟངས་གདགས། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས། །དེ་ཉིད་འཇུག་
ཡུལ་མི་བསྐྱབ་བ། །རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཚོད་མའོ། །རྗེས་དཔག་སྐྱ་ནི་ཚོགས་དོན་ལ།
།དངོས་དང་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་བཏགས། །དང་པོའི་སྟོས་གཞི་བོན་ཅན་ལ། །མཐུན་སྤྱོད་
དང་ནི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས། །རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་སྟོས་པའི་གཞི། །བསྐྱབ་བྱ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལྟར།
།བསྐྱབ་བྱའི་བོན་གྱིས་མི་སྟོང་དང་། །སྟོང་པ་མཐུན་སྤྱོད་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས། །རི་ལྟར་བཀོད་
བཞིན་ངེས་ཅུང་ངམ། །དངོས་སུ་ངེས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་བོན། །རི་ལྟར་བཀོད་བཞིན་མཐུན་དཔེ་
ལ། །ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་ཡིན། །རྟགས་ནི་མཐུན་སྤྱོད་སོ་ན་ལ། །ཡོད་པར་ངེས་པ་
རྗེས་བྱུང་བོ། །མི་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། །མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་འཇུག་མི་སྲིད། །སྟོག་
དང་སྟོག་བྱུང་དེ་བཞིན་ཤེས། །འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་དགག་སྐྱབ་འགྲུབ། །རྗེས་སྟོག་ཁ་ཚོན་
ཚོད་མ་ཚོད། །སོགས་ཀྱི་ཚོད་པས་འདིར་མི་གཞོད། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་།
།གཏན་ཚིགས་རྟགས་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས། །དགག་པ་དང་ནི་སྐྱབ་པའི་རྟགས། །དངོས་འབྲེལ་
ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་སྐྱབ་པའི་
རྟགས། །རང་བཞིན་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས།
།བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །རང་བཞིན་རྟགས་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས། །དོན་སྐྱབ་དང་
ནི་ཐ་སྟངས་སྐྱབ། །དེ་བཞིན་དེ་བྱང་འབྲས་བུའི་རྟགས། །རང་སྟོག་སྟོན་སོང་བྱང་པར་དང་།
།བྱེད་པ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་བཞི། །དགག་བྱ་དགག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །དགག་པའི་
རྟགས་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས། །འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་འགལ་ལྟར་དམིགས། །འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་
ནས་འབྲེལ་སོ་ཉིད། །འགོག་པར་བྱེད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །མ་དམིགས་རང་བཞིན་རྐྱ་དང་

ཅི། །འབྲུག་གི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་བཞི། །འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །དགག་
བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །འགལ་དམིགས་པ་ལ་ཚུལ་སྤངས་པ་དང་། །ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་བརྟེན་པ་གཉིས། །ལན་ཚུལ་སྤངས་ལ་ལྷོས་ཅན་དང་། །དེས་དངོས་སོགས་སྤྲུལ་
པར་དབྱེ། །མེ་དང་ཅན་དན་མེ་དང་ནི། །དེ་བཞིན་རྩ་བ་དྲག་འཕྱུར་དང་། །མེ་རྒྱ་རྒྱས་པ་
སོགས་མེད་ཀྱིས། །གང་རེག་བ་རེག་སྤྱ་ལོང་བྱེད། །རྒྱས་པ་སོགས་མེད་འགོག་པ་བཞིན། །བཅུ་
གཉིས་དང་ནི་བཅུ་དྲུག་བཤད། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པའི། །གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་
ལྟར་སྤང་ཡིན། །འགལ་དང་མ་དེས་མ་གྲུབ་གསུམ། རྩན་ཅི་ལོག་རྩ་དེས་པ་ཡི། །གཏན་
ཚིགས་འགོད་པ་འགལ་བའི་རྟགས། །རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་བུ་གཉིས། །རྣལ་ལྷོག་གང་
ཡང་མ་དེས་པའི། །དེ་བཞིན་དེ་ནི་མ་དེས་རྟགས། །འབྲུག་མོང་འབྲུག་མོང་མ་ཡིན་གཉིས། །འབྲུག་
མོང་དངོས་དང་ལྷག་ལྷན་ནོ། །ཡང་དག་དང་ནི་འགལ་བ་ཡི། །སློ་ནས་ལྷག་ལྷན་དེ་ཡང་
གཉིས། །བཀོད་བཞིན་མ་དམིགས་མ་གྲུབ་རྟགས། །དོ་ལོ་མེད་དང་མཐུན་པར་མེད། །དེ་
བཞིན་ཤེས་འདོད་ཐེ་ཚོམ་དང་། །ཐ་དད་མེད་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་
ཚོམ་དང་། །རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བསྐྱེད་པར་འཕྱུར། །ཁོ་ལ་བ་རང་གིས་རྟོགས་པའི་དོན།
།གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དག་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ། །སྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་འབྱིན་
ཤན་འབྱེད་པ། །བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་པ། །ཁོ་ལ་དང་སྤྱི་ཁོ་ལ་དཔང་པོ་ལོ། །ཁོ་ལ་བའི་
དག་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། །དམ་བཅའ་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་སྤང་དག །སྤྱི་ཁོ་ལ་དྲི་དང་སྐྱབ་འབྱིན་
བརྗོད། །དཔང་པོས་སློས་དང་ཤན་ཡང་འབྱེད། །སྐྱབ་དང་སྐྱབ་འབྱིན་ཤན་འབྱེད་པ། །ལྟར་
སྤང་བརྗོད་པ་ཚར་གཙོད་གནས། །སྐྱབ་འགོད་འདོད་པ་སྐྱབ་རྒྱས་པའི། །ཚིག་ནི་སྐྱབ་དག་
དངོས་པོ་དང་། །དངོས་མེད་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ། །མི་རྒྱས་ཚིག་ནི་ལྟར་སྤང་སྟེ། །དོན་སློ་
སྤྱི་ཡི་བྱེད་པར་གསུམ། །འདོད་པ་འགོག་བྱེད་འགོག་རྒྱས་པའི། །ཚིག་ནི་སྐྱབ་འབྱིན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། །དོན་དང་བརྗོད་ཚུལ་སློ་ནས་གཉིས། །མི་རྒྱས་པ་ནི་ལྟར་སྤང་སྟེ། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་
འདིར་མི་སློ། །སྐྱོན་བརྗོད་དག་ནི་བརྗོད་མི་རྒྱས། །ཐལ་འཕྱུར་ཉིད་ཡིན་དེ་ལ་བརྟེན།
།གཞན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། །མི་འཕེན་པ་ཡི་རྣམ་དབྱེ་བཤད། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་
བརྟེན་རྩ་བཤད། །དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་སེལ་བྱེད་ཀྱི། །སློས་གྲུབ་པ་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །ལྷང་
རིགས་ཚད་མས་ཁས་སྤངས་སོ། །རྟགས་བྱུང་བསལ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས། །ཐལ་འཕྱུར་ལན་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ། །ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་མ་རྒྱས་ན། །སློད་དང་ཁོང་འགོ་བྱེད་པ་སྐྱབ། །བརྗོད་
དང་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལྷགས། །ལོག་རྟོག་སློ་འདོགས་བརྗོད་པ་དང་། །བསྐྱབས་པ་ཁོང་
རྩ་རྒྱུད་པ་ལ། །ཚར་གཙོད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འཇུག །ཚོད་པའི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན།

།དགག་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ཡི། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་བསྟོན་འོས་ཏེ། །བདེ་ཆེན་ལམ་སྟོན་སངས་
ཀྱས་ཀྱི། །བསྟན་པ་འདི་ཡིས་འཛིན་པ་ཡིན། །རྣམ་འབྱེད་འཕུལ་གྱི་སྟོན་མེ་ལས། །མངོན་སུམ་
དང་རྗེས་དཔག་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། ། ། ། ༡ རང་ལ་རང་གིས་གསལ་འདེབས་
ཤིང་། །རང་བས་དམན་ལ་ཕན་སྟམ་ནས། །སྟོ་གསུམ་རྣམ་དག་སྦྱར་བ་ཡིས། །སྟོ་མིག་འབྱེད་
པའི་ཚུལ་འདི་སྦྱར། ། ༡ །རྣམ་ཉོག་སྟོ་ཡི་དབང་བཅོན་གྱིས། །འགལ་དང་ཚོར་བ་ཇི་སྲིད་པ།
།ཉོག་བྲལ་ཡེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པའི། །བཙེ་ལྡན་མཁས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། ། ༡ འདི་སྦྱར་
ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེས། །མཁའ་ཁྱབ་འགོ་བ་ཇི་སྟེད་གྱིས། །ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་མཐའ་ཡས་
པ། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད་ཐོབ་ཤོག། ། ༡ །གསལ་བྱེད་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་ཇི་
སྲིད་གནས་བར་དུ། །ཉི་མའི་ཟེར་བཞིན་ཡོངས་ཁྱབ་ནས། །འགོ་བའི་སྟོ་མིག་འབྱེད་པར་ཤོག
། ༡ །རྣམ་འབྱེད་འཕུལ་གྱི་སྟོན་མེ་རྣོགས་སོ། །རིགས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། །རིགས་ལྡན་རྣམས་ལ་
ཕན་པའི་སྦྱར། །རིགས་པ་སྦྱ་ཞིང་སྟེ་སྟོན་རབ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྡན། །གཤེན་གྱི་དྲང་སྟོན་
ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིས། །དཔལ་ལྡན་མཁར་སྤེའི་དགོན་དུ་སྦྱར་བ་དགོའོ།
།།བཏག་ཤིས་སོ། །

༄། རྣམ་འབྱེད་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲོན་མེའི་འགྲེལ་པ་བཞུགས་སོ།

༧ འགྲོ་ལ་ཕན་བྱེད་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར། །སྤུལ་སྤྱིན་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་སྐྱུ། །ཀྱུན་གསལ་
མཐུན་པའི་སྐྱུན་མངའ་བ། །ཡང་དག་སྒྲོན་ལ་སྐྱག་འཚལ་ནས། ༧༧ །རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་
སྤེད་ཏུ། །མཁས་རྣམས་བཀའ་ལ་རབ་བརྟེན་ནས། །མ་རྟོགས་སློ་ཡི་ཐུན་སེལ་བའི། །རྣམ་
འབྱེད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་བཤད། ༧༧ །ཡུང་རིག་སྐྱུ་བའི་སེང་སྤང་ཅན། །མཁས་རྣམས་བསྐྱུལ་
བར་མི་འོས་མོད། །ཤེས་འདོད་ལེགས་པའི་དོན་གཉེར་བའི། །དད་མོས་སློ་ཡི་འདིར་གསོན་
མཛོད། ༧༧ །འདིར་རང་གཞན་གསུང་རབ་ཀྱུན་ལ་འཇུག་བདེ་བའི་སྲིར་ཏུ། །ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་དང་ཚང་མའི་རྣམ་འབྱེད་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། །རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་ཡིན་
ལུགས་དང་། །རྟོགས་བྱེད་ཡུལ་ཅན་སློ་ཡི་ཡིན་ལུགས་དང་། །བྱུང་པར་ཏུ་ཚང་མ་གཉེས་གྱི་
ཡིན་ལུགས་སོ། ༧༧ །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། །སྲིར་བརྟན་པ་དང་། །བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། །ལེའུ་
གངས་གྱིས་མདོ་བསྐྱུ་བའོ། ༧༧ །དང་པོ་ལ་གཉེས་ཏེ། །མདོར་བརྟན་པ་དང་། །རྣམ་བཤད་དོ།
།དང་པོ་ནི། །ཡུལ་ནི་སློའི་ཡུལ་བྱ་རུང་བ་ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། །དངོས་པོ་དང་
དངོས་མེད་མཚན་གཞི། །ཡུལ་ཡིན་པར་མཚོན། །སློའི་ཡུལ་རུ་བྱ་རུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་
སྒྲུར་རོ། །གལ་ཏེ་སློའི་ཡུལ་རུ་བྱ་རུང་བ་པོན་ཅན། །བྱོད་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱོད་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། །མ་གྲུབ་སྟེ། །སློའི་ཡུལ་རུ་བྱ་རུང་བ་དེ། །ཤེས་
བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །སློས་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྲིར། །བྱུང་བ་འགྲིག་ཏུ་གསུམ་ནི་རྟོག་གའི་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། །བདེར་གསེགས་གྱི་ཡུང་ལ་མི་སྟོས་
པའི་རིགས་སུ་གཉེས་ཀ་འདུས་སྲིར་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བའི་རུས་སུ་
རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་སྟོས་པ་དང་། །མི་སྟོས་པ་ལ་རིགས་མཐུན་པར་སྐྱུ་བ་དང་། །མི་མཐུན་
པར་སྐྱུ་བའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི། །རིགས་གཅིག་ལས་མི་ཤེས་པར།
རང་གིས་ཤེས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱུང་ན་བསྟོད་པ་བྱེད་པ་དང་། །མ་བྱུང་ན་སྤང་ར་བྱེད་
པ་འདུག་སྟེ། །སྐྱུན་པོའི་གྲལ་ལ་བཞུགས་པར་མཛོད་ཅིག་རྟོག་གའི་རིག་པ་སངས་རྒྱས་པ་
ཀྱུན་མཐུན་ཟེར་བ་ཁ་ཅིག་མཚོང་སྟེ། །འོ་ན་སོས་པ་མང་པོ་བྱེད་པ་དང་། །ཐེག་པ་རིམ་པ་
དགུ་བཤད་པ་དགོས་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་བཞག་སྐྱུན་ཚོག་མ་མཐུན་པའམ་

འོ་ལ་ཅམ་ལ། དེ་ནི་དམུལ་བར་འགོ་སྐྱོད་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཤོད་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ། འོག་
མ་རྣམས་དེར་འགྱུར་ཏེ། མ་འོར་དགོས་སོ། །བདག་གིས་ནི་ལྱང་རིགས་སྐྱོ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཅམ་
ལ་ཡིད་རང་བསྐྱེད་དོ། །རང་ལྟ་ལ་མི་ཆགས་གཞན་ལྟ་ལ་མི་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་ཀྱབ་མཐའི་
རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། དག་སྤང་སྤྱང་བའི་ཐབས་བྱེད་པར་
ཅན་ཡིན་པས་དམ་པའི་ལྷགས་སྐྱེ་འདོད་དོ། །གཞན་ཡང་སྐྱོས་མེད་དམ་དོན་དམ་གྱི་ཆ་
བོན་ཅན། དུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐོ་ལྷུལ་རུ་བྱ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིར་ཏེ། དོན་དམ་སྐོ་ཡི་
སྐྱོད་ལྷུལ་མིན། སྐོ་ནི་ཀྱུན་རྒྱུ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་
པ་དང་། གཞི་མ་ཀྱབ་པ་དང་། རྟོགས་མི་སྤྱིད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུལ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དུལ་མ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོག་པའི་དངོས་ལྷུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན། སྐྱོས་མེད་དམ་དོན་དམ་གྱི་ཆ་བོན་ཅན། ལྷུལ་རུ་སྐྱིན་
པའི་སྐོ་སྐོས་ཀྱི་ལྷུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐོ་ལྷུལ་རུ་བྱ་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིར་རོ། །རྟོགས་སྐྱོ།
འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
ཟབ་མོ་ལ་སྐོ་མ་སེམས་མ་བསྐྱེད་མཁས་ལ་བསྐྱེན་པར་མཛོད། དུལ་དེའི་དབྱེ་བ་བསྐྱེན་པ་ནི།
གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། དུལ་ཅམ་སོ། །གང་དབྱེ་བའི་དོ་བོ་ནི། གཟུང་དང་ཞེན་དང་འཇུག་
ལྷུལ་གསུམ། ཞེས་པས། གཟུང་ལྷུལ་དང་། ཞེན་ལྷུལ་དང་། འཇུག་ལྷུལ་དང་གསུམ་སོ། །གང་
གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐྱིར་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་ལྷུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟུང་ལྷུལ་དང་། རྟོག་པ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞེན་ལྷུལ་དང་། བྱེད་པར་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཇུག་ལྷུལ་དང་གསུམ་རུ་དབྱེ་ལོ། །
འདི་ནི་མཁས་པ་ཐལ་ཆེ་བ་གཅིག་གིས་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི། རྟོག་པ་ལ་གཟུང་ལྷུལ་
མེད་པར་སྐྱོལ། རྐི་ལྟར་དབྱེ་བའི་དོན་ནི། སྐྱིར་དོ་བོ་གཅིག་ལ་སྐྱོག་པ་ཐ་དང་དང་། བྱེ་བྲག་
ལྷུལ་གཅིག་ལ་སྐྱོས་ཏེ་ཐ་དང་། ཐ་དང་ལ་སྐྱོས་ཏེ་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྐོན་པོ་རང་
མཚན་ལྟ་བུ། སྐོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚད་མའི་གཟུང་ལྷུལ་དང་འཇུག་ལྷུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ལ། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐོན་པོའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི། སྐོན་འཛིན་
དབང་ཤེས་ལ་སྐྱོས་ཏེ། གཟུང་ལྷུལ་ཡིན་ལ་འཇུག་ལྷུལ་མ་ཡིན་པའོ། །རྐི་ཡང་ལྷུལ་ཐ་དང་མེད་པར་དོན་ལ་གནས་
བྱུང་སྐོ་ལ་སྐྱོས་མ་སྐྱོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས། གཟུང་ལྷུལ་དང་ཞེན་ལྷུལ་འཇུག་ལྷུལ་ཡང་
སྐོ་ཡིས་འཇུག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ། །རྐི་སྐྱེད་དབྱེ་བའི་གངས་ངེས་ནི། གཟུང་ལྷུལ་རུ་
ཀྱབ་པ་དང་། རྟོག་པས་ཞེན་པ་དང་། ཚད་མས་སྐོ་འདོགས་ཚད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱོས་ཏེ་རིམ་
པ་བཞིན་རུ་གསུམ་རུ་ངེས་སོ། །དེ་ལ་གཟུང་ལྷུལ་ཞེན་ལྷུལ་འཇུག་ལྷུལ་གསུམ་ནི། དུལ་ཅན་

སྒོ་ཡིས་འདུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ནི་ཡུལ་གྱི་
རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་སྤེལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་ནི། སྒོ་ཡི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱས་
བཤད་ལ་གསུམ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ་དང་། ཞེན་ཡུལ་དང་། འདུག་ཡུལ་གྱི་ཡིན་ལྷགས་བསྟན་
པའོ། །ཧ་དང་པོ་ལ། འདྲིན་པ་ལ་ནི་སྣང་རྒྱུ་བ། གཟུང་ཡུལ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་
ཉིད་བསྟན་ཏེ། རང་མཚན་དང་། དོན་སྤྱི་དང་། མེད་པ་གསལ་སྣང་གསུམ་གང་རྒྱུ་མཚན་
གཞི། གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པར་མཚོན། དོན་གང་ཞིག །འདྲིན་པ་ལ་སྣང་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པས་སོ། །
ཞེས་སྒྲིབ་རོ། །དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི་གཟུང་ཡུལ་ཅམ་མོ། །ཅམ་
ཞེས་པ་ནི་སྣང་བཏགས་སོ་སོར་མ་སྤེལ་བའི་སྤྱོད་ལོ། །དབྱེ་དོན་ནི། དེ་ལའང་གསུམ། རང་མཚན་
དོན་སྤྱི་མེད་སྣང་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དོན་སྤྱིར་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། རང་མཚན་
རྒྱུ་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། མེད་པ་གསལ་སྣང་རྒྱུ་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་སོ། །འབྱེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ། དངོས་པོར་གྱུར་པ་ནི་རང་མཚན། དངོས་མེད་ལ་ཡང་།
གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་མེད་པ་གསལ་སྣང་། །མི་གསལ་བ་ནི་དོན་སྤྱིའོ། །དབྱེ་དོན་ནི། དང་པོ་
དང་གཞན་གཉིས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དོ། །སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་གསལ་མི་གསལ་ལ་
སོགས་གྱི་ཐ་དད་དོ། །བྱངས་ངེས་ནི། དེ་གསུམ་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་རིགས་འདུས་གྱུར་། དེ་
གསུམ་དོ་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འདུ་བར་ངེས་སོ། །སྒྲ་དོན་ནི། འདྲིན་རིག་གི་ཡུལ་རྒྱུར་
པས་ན་གཟུང་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །ཧ་རང་མཚན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི། རྣམ་པ་སྣང་རྒྱུ་སྣང་
ཚུལ་དང་། མཐུན་པར་དོན་བྱེད་རྣམ་པའོ། །ཞེས་པས་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ།
མདུན་གྱི་སྟམ་པ་མཚན་གཞི། རང་མཚན་ཡིན་པར་མཚོན། རང་འདྲིན་ཤེས་པ་ལ་སྟན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་སྣང་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་གང་ཞིག སྣང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་སྒྲིབ་རོ། །དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་གཞི་ནི། རང་མཚན་ཅམ་མོ། །དབྱེ་དོན་ནི། བེམ་
རིག་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པས། གཞན་རིག་གི་གཟུང་ཡུལ་བེམ་པོར་གྱུར་པའི་རང་
མཚན་དང་། རང་རིག་གི་གཟུང་ཡུལ་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།
གཟུགས་གྱི་སྤང་པོས་བསྟུས་པའི་རང་མཚན་རྣམས་ཏེ། རྒྱ་གཟུགས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་།
འབྲས་གཟུགས་ནི། ཡུལ་གཟུགས་ལ། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རིག་བྱའི་རང་མཚན་རྣམས་སོ། །ཡུལ་
ཅན་དབང་གཟུགས་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་སྤེ་དང་ལྷས་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
པ་རྣམས་སོ། །རིག་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཆ། ཚོར་བ་བདེ་སྟུག་བཏང་སྟོན་གྱིས་བསྟུས་པ་
གསུམ། འདུ་ཤེས་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་ཆེ་དཔག་མེད་གསུམ། འདུ་བྱེད་ལ་ལྷ་བཅུ་ཙ་གཅིག་རྣམ་
ཤེས་ལ་ཚོགས་བརྒྱད་དོ། །དག་པའི་ཆ་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་སྤྱི་མས་དང་། ཉིང་ངེ་

འཇིག་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡན་ལག་དང་། རྣམ་གྲོལ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་
པོ་རྣམས་སོ། ། རྟུན་མོང་རྣམ་པ་སྤྱང་རྒྱུ་དང་། རྟོན་སྦྱི་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་
བརྟན་ཏེ། རྟུན་འཇིག་གི་རྟོག་པ་ལ་རྟུམ་པའི་རྣམ་པ་སྤྱང་བ་མཚན་གཞི། རྟོན་སྦྱི་ཡིན་པར་
མཚོན། འཇིག་པ་ལ་རྟུན་མོང་གི་རྣམ་པ་སྤྱང་རྒྱུ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྦྱོར་རོ། ། དབྱེ་བ་ནི། དེ་
ལ་གཉིས། རང་མཚན་ཡོད་དང་མེད་པའོ། ། ཞེས་པས་རྟོན་སྦྱི་ལ་དབྱེ་བ། རང་མཚན་ཡོད་
པའི་རྟོན་སྦྱི་རྟུམ་པའི་རྟོན་སྦྱི་ལྟ་བུ་དང་། རང་མཚན་མེད་པའི་རྟོན་སྦྱི་རི་བོང་རྩའི་རྟོན་སྦྱི་
ལྟ་བུའོ། ། འཇིག་པ་འཁྲུལ་ལ་གསལ་བར་སྤྱང་། མེད་པ་གསལ་སྤྱང་ཞེས་པས། མཚན་ཉིད་
བརྟན་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤྱང་གི་རྣམ་པ་མཚན་གཞི། མེད་པ་གསལ་སྤྱང་ཡིན་པར་མཚོན།
འཇིག་པ་འཁྲུལ་བ་ལ་གསལ་བར་སྤྱང་བ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་སྦྱོར་རོ། ། དབང་ཤེས་དང་།
ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་ལ་གསལ་སྤྱང་གཉིས། ཞེས་པས། དབྱེ་བ་བརྟན་ཏེ། མེད་པ་གསལ་སྤྱང་ལ་
དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བ་ལ་གསལ་བར་སྤྱང་བ་ཟླ་བ་གཉིས་སྤྱང་དང་རྒྱུ་
མེད་སྤྱང་ལས་སོགས་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གསལ་བར་སྤྱང་བ་མི་ལམ་ལ་རྟ་གྲང་
ལས་སོགས་གསལ་བར་སྤྱང་བའོ། ། གཉིས་པ་ཞེན་ཡུལ་བརྟན་པ་ནི། རྟོག་པས་ཞེན་རྒྱུ་
ཞེན་ཡུལ་ལོ། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། རྟོག་གུར་གྱི་མེ་མཚན་གཞི། ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
པར་མཚོན། རྟོག་པས་ཞེན་རྒྱུ་ཡིན་པས་སོ། ། དངོས་དང་དངོས་མེད་སྐྱོ་ནས་གཉིས། ཞེས་
པས་དབྱེ་བ་བརྟན་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཞི་མཐུན་
པ་དང་། དངོས་མེད་དང་ཞེན་ཡུལ་གཞི་མཐུན་པའོ། ། དེ་ནི་གཞི་གྲུབ་ན་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་
པས་ཁྱབ་ཅེས་མཁས་པ་ཅི་མང་གིས་བཞེད་པས་ངེས་སོ། ། གསུམ་པ་འཇུག་ཡུལ་བརྟན་པ་
ནི། ཚད་མའི་རྟོགས་བྱ་འཇུག་ཡུལ་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། མཐུན་གྱི་སྦྱོར་པོ་
མཚན་གཞི། འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པར་མཚོན། ཚད་མས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་སྦྱོར་རོ།
། མངོན་དང་སྟོག་རྒྱ་གུར་པ་གཉིས། ཞེས་པས་དབྱེ་བ་བརྟན་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་ལ་དབྱེ་བ་ཚང་
བང་གི་མེ་ལྟ་བུ་འཇུག་ཡུལ་མངོན་གུར་དང་། ལ་རྒྱབ་གྱི་མེ་ལྟ་བུ་འཇུག་ཡུལ་སྟོག་གུར་
གཉིས་སོ། ། མངོན་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཡིན། ཞེས་པས་
མོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། ཚང་བང་གི་མེ་མཚན་གཞི། འཇུག་ཡུལ་མངོན་གུར་
ཡིན་པར་མཚོན། མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། ། ལ་རྒྱབ་གྱི་མེ་མཚན་
གཞི། འཇུག་ཡུལ་སྟོག་གུར་ཡིན་པར་མཚོན། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་སོ། ། ཞེས་སྦྱོར་རོ། ། བྱི་བྱག་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་རྒྱག་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་། སྦྱི་བྱི་བྱག་
དང་། འགལ་འབྲེལ་དང་། དགག་སྦྱབ་དང་། རྗེས་སྦྱོག་དང་། མཚན་མཚོན་གྱི་ཡིན་ཡུགས་

སོ། ལ དང་པོ་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་ནི་རྗོད་བྱེད་ནི། བར་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན། ཞེས་པས་
མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། རྗོད་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཚན་གཞི། བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་མཚོན།
བར་ལས་རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱ་བྱང་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་སྒྲུབ་རོ། །ཕྱི་བྲག་ཏུ་རང་
གི་རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་གོ་བྱ་ནི། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་
རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེན་ནས་གོ་བྱ་ནི། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། ལ རྗོད་པོ་ཞེས་
པའི་སྐྱེ་མཚན་གཞི། རྗོད་བྱེད་ཡིན་པར་མཚོན། བར་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བྱེད་
ཡིན་པས་སོ། །ཕྱི་བྲག་བར་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དངོས་སུ་གོ་བྱེད་ནི། དངོས་ཀྱི་
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བར་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཞེན་ནས་གོ་བྱེད་ནི། ཞེན་
པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དབྱེ་བ་བརྟན་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ།
ཞེས་པས་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་ཀྱི་དོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མིང་དང་། དོན་
ཀྱི་བྱང་པར་དང་བཅས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཚིག་དང་། མིང་ཚིག་གཉིས་ཀའི་རྟེན་བྱེད་པ་
ཡི་གེ་དང་གསུམ་སོ། ལ དེ་ཡང་ཡི་གེ་རུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཀྱི་དོ་བོ་ཅམ་སྟོན་
བྱེད་ནི། མིང་གི་མཚན་ཉིད། མིང་རུ་མ་འདུས་པ་བརྟེན་ནས་དོན་ཀྱི་བྱང་པར་དང་བཅས་
པར་སྟོན་བྱེད་ནི། ཚིག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །མིང་ཚིག་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ནས་སོགས་གཞི་གྱུར་
ཅིང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་སྲ་བར་གྱུར་པ་ནི། ཡི་གའི་མཚན་ཉིད་དོ། །རིམ་པ་ལྟར། ལུས་པ་དང་།
ལུས་པའི་མཚུ། ཞེས་པའི་སྐྱེ་སྲ་གྱུར། མིང་ལ་དངོས་བཏགས་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི་
མིང་གི་དབྱེ་བ་བརྟན་ཏེ། མིང་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། འདོད་རྒྱལ་བས་བརྗོད་བྱུར་བ་ལྟར་
གཤམ་པ་མ་འབྲུལ་བ་དངོས་མིང་སྟེ། ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་
གཞན་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྲུང་གིས་བརྗོད་འདོགས་པ་ནི་བཏགས་མིང་སྟེ། མི་སྐྱོན་པོ་ལ་བ་སྐྱང་
ཞེས་པ་ལྟ་བུར། །དངོས་ལ་རྣམ་གཉིས་མིང་རིགས་སྐྱེ། ཞེས་པས་ནི། དངོས་མིང་ལ་དབྱེ་ན།
ལྟས་སྐྱོན་ཞེས་པ་མིང་གི་སྐྱེ་དང་། མི་ཞེས་པ་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །བཏགས་པ་འདྲ་འབྲེལ་
སྟོན་ནས་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། བཏགས་མིང་ལ་དབྱེ་ན། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་གྱི་བཏགས་མིང་ནི།
གྲང་རིས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མི་དང་བ་སྐྱང་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། །འབྲེལ་བ་རྒྱ་
འབྲས་འཚོགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་བཞི། ཞེས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་
ཅན་གྱི་བཏགས་མིང་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཉི་འོད་ལ་ཉི་མ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ཚང་ལ་སྟོན་ཚུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འཚོགས་པའི་མིང་
ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་རྗེ་ཡི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་འཚོགས་པ་ལ་བཏགས་
པ་རས་ཡུག་གི་སྟོགས་ཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཞིའོ། ལ སྐྱི་བྱེ་བྲག་

བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིན་ལུགས་དངོས་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་ཅན་གྱི། ཞེས་པས་རིགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཤེས་བྱ་
མཚན་གཞི། རིགས་སྤྱི་ཡིན་པར་མཚོན། རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་ཅན་གྱི་བོན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་སྐྱུར་རོ། །ཅན་ནི་ལྷག་མ་འགོག་པའི་སྐྱ་སྟེ། རིགས་མཐུན་ནང་ཚན་གང་ལས་ཀྱང་
ལོག་པ་མེད་པའོ། །ཤེས་བྱ་ནི་བེམ་པོ་ལ་སོགས་ལས་མི་སྟོག་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།
བེམ་པོ་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་བཞེད་དོ།
སྟོག་པ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱ་བ་ཡོད་དེ་དོན་མཐུན་ནོ། །ཉེ་བྱག་མི་མཐུན་ལས་ལོག་ཅིང་། རིགས་
མཐུན་ནང་ལས་ལོག་པ་ཡོད། ཅས་པས་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཤ་པ་
མཚན་གཞི། བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་མཚོན། རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱང་ལོག་རིག་མཐུན་ནང་
ལས་ཀྱང་ལོག་པ་ཡོད་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཤ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་
ཀྱང་ལོག་ རྟུག་པ་དང་ཅན་དན་ལས་ཀྱང་ལོག་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོག་པ་གཉིས་འཚོགས་ཞེས་
ཀྱང་བེར་ཏེ་དོན་གཅིག་གོ། །ཡ་གྲུལ་རུ་མ་འདུས་པའི་སྤྱི། ཞེས་པས། འཚོགས་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཤིང་ལུང་ངམ་དམག་ལུང་མཚན་གཞི། འཚོགས་སྤྱི་ཡིན་པར་མཚོན། ཡ་གྲུལ་
རུ་མ་འདུས་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱུར་རོ། འཚོགས་སྤྱི་དང་གྲངས་སྤྱི་ནི་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་སོ། །ཆབ་དང་ཚུ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །འཚོགས་པའི་ཁ་ཡར་ཡ་གྲུལ་ཡིན། ཞེས་པ་ནི། ཡ་
གྲུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཤིང་ཉག་རེ་རེའམ་དམག་མི་རེ་རེ་བ་ནི་མཚན་གཞི། ཡ་གྲུལ་
ཡིན་པར་མཚོན། འཚོགས་པ་དེའི་ཁ་ཡར་རུ་གྱུར་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱུར་རོ། །
གཞན་ངེས་སྟོས་གཞིར་གྱུར་པ་བྱ། རང་ངེས་གཞན་ལ་སྟོས་པ་བྱེད། ཅས་པས་ནི། བོན་
གཞན་ངེས་པའི་སྟོས་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་བྱང་གཞིའི་བྱ་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་སྟོག་
ངེས་པ་བོན་གཞན་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པ་ནི་བྱང་བོན་བྱེད་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་གཞོན་
རྒྱལ་གྱིས་བཞེད་པ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་མགོན་སློ་སྟོས་གྱིས་ནི་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། དོན་
གང་ཞིག་རྟོག་པའི་ཕལ་པར་བརྒྱང་བ་ནི། བྱང་བོན་བྱེད་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་གང་ཞིག་
རྟོག་པས་གཙོ་བོར་བརྒྱང་བ་ནི། བྱང་གཞིའི་བྱ་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་སྐྱིས་བྱ་དབྱུག་
པ་ཅན་ཞེས་པའི་རུས། དབྱུག་པ་ལ་ཕལ་པའི་དོན་སྤྱི་ཤར་ནས་ཞེན་པ་སྟེ། བྱང་བྱེད་བོན་
ཡིན་ལ། དབྱུག་པ་ཅན་ལ་གཙོ་བོའི་དོན་སྤྱི་ཤར་ནས་ཞེན་པ་སྟེ། བྱང་གཞི་བྱ་བོན་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་སློ་སྟོས་གྱི་སྐྱབ་སྐྱབ་རྣམས་གྱིས་དབྱུང་པར་མཛོད་ཅིག །
གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོག་བྱེ་བྲག་སྟོག་ ཅས་པ་ནི། རིགས་སྤྱི་
ཞིགས་ན་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཞིགས་དགོས་ཏེ། ཤིང་ཞིགས་ན་ཤ་པ་ཞིགས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་

བྲག་གྲུབ་པས་སྤྱི་ཡང་གྲུབ། ཅེས་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གྲུབ་ན་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུབ་དགོས་ཏེ།
ཤ་པ་གྲུབ་ན་ཤིང་གྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །ཤར་ས་ཀྱི་སྤྱི་སྤོག་དགོས་མི་སྤོག་ཅེས་པ་ནི།
འཚོགས་སྤྱི་ཁེགས་པས་ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པས་ངེས་པ་མེད་དེ། དམག་དཔུང་ཁེགས་ཀྱང་
དམག་རེ་རེ་བ་མི་ཁེགས་པའི་ས་སྤོགས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་བཞིན་ལོ། །ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པས་སྤྱི་
དག་ནི། ཁེགས་དང་མི་ཁེགས་ཆ་གཉིས་སྤིད། ཅེས་པས་ནི། ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པས་འཚོགས་པ་
ནི། ཁེགས་དང་མི་ཁེགས་པ་གཉིས་ཀ་ངེས་པ་མེད་དོ། །སྤྱི་སྤོག་ཁེགས་ཀྱང་དམག་དཔུང་མི་
ཁེགས་པ་དང་། སྤོགས་ཀྱི་བོན་ཁེགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཁེགས་པ་བཞིན་ལོ། །འཚོགས་པ་གྲུབ་ན་
ཡ་གྲུལ་གྲུབ། ཅེས་པས་ནི། འཚོགས་སྤྱི་གྲུབ་ན་ཡ་གྲུལ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཤིང་སྤྱང་ཡོད་ན་ཤིང་
ཉག་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །ཡ་གྲུལ་གྲུབ་ན་འཚོགས་པ་ནི། གྲུབ་དང་མ་གྲུབ་ཆ་གཉིས་
སྤིད། ཅེས་པས་ནི། ཡ་གྲུལ་གྲུབ་ན་འཚོགས་སྤྱི་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀའི་ངེས་པ་
མེད་དེ། ཤིང་ཉག་ཡོད་ཀྱང་ཤིང་སྤྱང་མེད་པའི་ས་སྤོགས་དང་། དམག་མི་ཀྱན་འདུས་ནས་
དམག་དཔུང་གྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །གཞི་བྱང་བྱ་བྱེད་གཉིས་ལ་ཅི་རིགས་ཡོད། ཅེས་པས་
ནི། བྱང་གཞི་དང་བྱང་བོན་བྱ་བོན་དང་བྱེད་བོན་ལ་ཡང་འགྲོ་སྤོག་ངེས་མེད་དེ། དབྱུག་པ་
ཁེགས་ཀྱང་སྤྱི་སྤོག་མི་ཁེགས་པ་དང་། སྤྱི་སྤོག་ཁེགས་ཀྱང་དབྱུག་པ་མི་ཁེགས་པའི་ས་སྤོགས་
དང་། དབྱུག་པ་ཁེགས་ན་དབྱུག་ཅན་ཁེགས་དགོས་པ་དང་། དབྱུག་པ་ཅན་ཡོད་ན་དབྱུག་པ་
ཡོད་དགོས་པ་ལ་སོགས། ཡོད་པ་དང་། ཡིན་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དང་།
མཚོན་བྱ་དང་། མཚོན་བྱེད་ལ་སོགས་ཏུ་མའི་སྤོ་ནས་བརྟག་པོ། །ངེས་ན་མཁས་པར་རྒྱུ་པ་
ཕལ་ཆེར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྤོག་གི་བྱང་པར་མི་ཤེས་པར། གྲུབ་མཐའ་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་ཅེས་
ལྟར་སྤོང་གུ་ཅོས་གང་བ་དོ་མཚར་ཆེའོ། །འོན་ཀྱང་རྩོང་ས་པའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་
པར་མཐོང་། བྱང་པར་ཏུ་རིགས་སྤྱི་དང་འཚོགས་སྤྱིའི་ཤན་མ་སྤྱེད་ན། ཟབ་མོའི་ལྟར་དོན་
ལ་ནོར་ས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག ། འགལ་འབྲེལ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་
དང་། འབྲེལ་བའི་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།
།དང་པོ་ནི། གཞི་མཐུན་མི་སྤིད་ཐ་དད་བོན། འགལ་བ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས། འགལ་བའི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། མི་ཚུ་གཉིས་མཚན་གཞི། འགལ་བ་ཡིན་པར་མཚོན། གཞི་མཐུན་མི་
སྤིད་པ་གང་ཞིག་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལ་གཉིས། ལྟན་
ཅིག་མི་གནས་པར་ཚུན་སྤྱང། ཞེས་པས་ནི། འགལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ། དབྱེ་གཞི་ནི།
འགལ་བ་ཅམ་མོ། །དབྱེ་དོ་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤྱང་འགལ་གཉིས་
སོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལུས་པ་འགལ་ནས་ལྟན་ཅིག་གནས་མི་སྤིད་པ་དང་། ཕན་ཚུན་

གཅིག་གི་ངོ་བོ་ན་གཅིག་མེད་པས་དབྱེ་བའོ། །དབྱེ་དོན་ནི། གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་དབེན་པ་
ཅམ་རུ་ནི་གཅིག་ལ། རང་རང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དོ། །གྲངས་ནི་རྒྱ་མཚན་ནམ་འགལ་བའི་རྣམས་
རིགས་རྣམས་འདྲིའ་འདུས་པས་ངེས་སོ། །བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བན་ཚུན་སྤང་
འགལ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལོ། ། རང་བོ་ནི། དེ་ཡིན་དེ་མིན་བྱུང་པར་གྱིས།
གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་ཐ་དད་བོན། བན་ཚུན་སྤང་འགལ། ཞེས་པས། མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ།
སློན་པོ་དང་སེར་པོ་གཉིས་མཚན་གཞི། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པར་མཚོན། གཅིག་དེ་
ཡིན་ན་གཅིག་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག །ཐ་དད་
རུ་གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སློར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས། དངོས་འགལ་དང་ནི་རྒྱུད་
འགལ་ལོ། །ཞེས་པས་ནི། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་དབྱེ་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་
དངོས་སུ་འགལ་བ་དང་། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ནས་འགལ་བ་གཉིས་སོ། །དངོས་སུ་
གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི། ཐ་དད་བོན་ནི་དངོས་འགལ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། དངོས་འགལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། བུམ་པ་དང་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་མཚན་གཞི། དངོས་འགལ་ཡིན་པར་
མཚོན། དངོས་སུ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག །ཐ་དད་རུ་གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ།
ཞེས་སློར་རོ། །རྒྱུད་ནས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི། ཐ་དད་བོན་ནི་རྒྱུད་འགལ་ཡིན། ཞེས་པས་
ནི། རྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་མཚན་གཞི། རྒྱུད་འགལ་ཡིན་པ་
མཚོན། རྒྱུད་ནས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག །ཐ་དད་རུ་གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ།
ཞེས་སློར་རོ། །དངོས་འགལ་དག་གི་བྱུང་པར་རུ། བྱས་དང་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པས་
ནི། རྒྱུད་འགལ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷན་ལ་གྱི་སློན་པོ་དང་སློན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དངོས་འགལ་གྱི་
བྱུང་པར་རུ་བྱས་པའི་རྒྱུད་འགལ་དང་། དངོས་འགལ་གྱི་བྱུང་པར་རུ་མ་བྱས་པ་གཉིས་སོ།
མ་བྱས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས། གསལ་དང་མི་གསལ་སྟོན་ནས་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། དངོས་
འགལ་གྱི་བྱུང་པར་རུ་མ་བྱས་པའི་རྒྱུད་འགལ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། སློན་པོ་དང་སེར་པོ་ལྟ་
བུ་དགག་བྱ་དགག་གཞི་རྣམ་པར་གསལ་བའི་རྒྱུད་འགལ་དང་། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུ་
དགག་བྱ་དགག་གཞི་རྣམ་པར་མི་གསལ་བ་གཉིས་སོ། ། གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་བསྟན་པ་ནི། རུས་པ་མི་མཐུན་བྱུང་པར་གྱིས། ལྷན་ནི་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ། གཞི་
མཐུན་མི་སྲིད་ཐ་དད་བོན། དེ་ནི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། ཞེས་པས་ནི། མཚན་ཉིད་
བསྟན་ཏེ། ཚ་རིག་སྟོབས་ཚེན་དང་གྲང་རིག་རྒྱུན་ཆགས་མཚན་གཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ཡིན་པར་མཚོན། རུས་པ་མི་མཐུན་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་རྒྱུན་གཞི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་
རྒྱུན་ལྷན་རུ་ལྷན་ཅིག་རུ་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་ཐ་དད་རུ་

གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །བེམ་རིག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་འགལ་ལ་དབྱེ་ན། བེམ་པོར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། རིག་པར་
གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཉིས་སོ། །བེམ་པོ་མེ་ཚུ་ལྟ་བུ་ལ། ཞེས་པས་ནི། མེ་
སྟོབས་ཆེན་གྱི་རྒྱན་དང་། ཚུ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་པ་ཚད་དང་སྟོ་འདོགས་བཞིན།
ཞེས་པས་ནི། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའམ་ཚད་མས་བསྐྱེད་པའི་ངེས་ཤེས་གྱི་རྒྱན་དང་སྟོ་
འདོགས་གྱི་སྟོའི་རྒྱན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སོགས་འགལ་བའི་རྣམ་བཞག་འདྲིའི་རིགས་ཀྱིས་
འབྱེད་པར་མཛོད། །འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།
།དང་པོ་ནི། འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་ཐ་དད་བོན། འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་
ཏེ། དུ་བ་དང་མེ་མཚན་གཞི། འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་མཚོན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་གང་ཞིག
ཐ་དད་ཏུ་གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ནི་སྟོ་དོར་དང་
རིགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དང་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
རིགས་པ་སྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བཞེད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་དོན་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡོད་མོད། ཁོ་བོ་ནི་གོང་
མའི་རྗེས་སུ་འབྲེང་དོ། །འོན་ཀྱང་དབྱེད་པར་མཛོད་ཅིག་དབྱེ་བ་ལ་ནི། དབྱེ་གཞི་ནི། འབྲེལ་
བ་ཅམ་མོ། །དབྱེ་དོན་ནི། དེ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ། ཞེས་པས་བསྟན་
ཏེ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲེལ་བ་གཞི་བྱས་ལ་
རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། དེ་བྱུང་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གཉིས་
སུ་དབྱེའོ། །དབྱེ་དོན་ནི། རོ་བོ་ཐ་དད་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་མིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སོ།
།གྲངས་ནི། དེ་གཉིས་ལ་མ་འདུས་པའི་འབྲེལ་བའི་རིགས་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་
གཅིག་མི་འདུ་བར་ངེས་སོ། །བྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་
བྱུང་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་པར་འགྲོ་ལྡོག་ངེས། ཐ་དད་བོན་ནི་བདག་
གཅིག་འབྲེལ། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་མཚན་གཞི། བདག་གཅིག་
འབྲེལ་ཡིན་པར་མཚོན། རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྟོ་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་གང་
ཞིག་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་སྟོ་ནས་
གཉིས། ཞེས་པས་ནི། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་བདག་གཅིག་
འབྲེལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མེད་གྱུར་པའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྟག་པ་
དང་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་དང་། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བུ་ལ་
སོགས་རྣམས་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པར་བྱེའོ། །ལྷ་གཉིས་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་རྗེས་ཐ་དད། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན། ཞེས་

པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཏུ་བ་དང་མེ་མཚན་གཞི། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པར་མཚོན། རྗེས་
སྤྱི་འགྲོ་སྟོན་དེས་པ་གང་ཞིག་རྗེས་ཐ་དང་ཏུ་གནས་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ་རོ།
།དེ་ལ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷ་བྱ་སྟོན་པོ་དང་ས་བོན་སྐྱུ་པོ་ལྷ་བྱ་
བེམ་པོར་བྱུར་པའི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དང་། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལྷ་བྱ་ཤེས་
པར་བྱུར་པའི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་སོ། །དག་མ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་ཏུ་ཤེས་
པར་མཚོན་ཅིག །གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ། བན་འདོགས་བྱེད་ནི་རྒྱ་ཉིད་ལ། ཞེས་
པས་ནི། རྒྱའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། མེ་མཚན་གཞི། རྒྱ་ཡིན་པར་མཚོན། བན་འདོགས་བྱེད་
ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ་རོ། །དངོས་དང་རྒྱུད་པའི་སྐོ་ནས་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། རྒྱ་ལ་དབྱེ་ན།
དངོས་རྒྱ་དང་། རྒྱུད་རྒྱ་གཉིས་སོ། །བེམ་རིག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི། དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་
རྗེས་པ་བཞི། ཞེས་པས་ནི། མེ་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་སྟོན་ཏེ། མེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྷ་བྱ་
དངོས་རྒྱ་དང་། མེ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་བྱ་རྒྱུད་རྒྱ་སྟེ། བེམ་པོར་བྱུར་པའི་དངོས་རྒྱ་དང་
རྒྱུད་རྒྱ་གཉིས། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་སྟོན་ཏེ། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྷ་བྱ་
དངོས་རྒྱ། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་བྱ་རྒྱུད་རྒྱ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱུར་པའི་དངོས་རྒྱ་དང་རྒྱུད་
རྒྱ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། ། །བན་འདོགས་བྱེད་ནི་འབྲས་བུ་ལ། ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་ཏེ། ཏུ་བ་མཚན་གཞི། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མཚོན། བན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་
སྒྲུབ་རོ། །དེ་ལ་དངོས་རྒྱུད་རྗེས་པ་གཉིས། ཞེས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་འབྲས་
དང་རྒྱུད་འབྲས་གཉིས་སོ། །བེམ་རིག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི། དབྱེ་བ་དེ་ཡང་རྗེས་པ་བཞི།
ཞེས་པ་ནི། མེ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟོན་ཏེ་མེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནི་དངོས་འབྲས་དང་།
གསུམ་པ་ནི་རྒྱུད་འབྲས་ཏེ་བེམ་པོར་བྱུར་པའི་དངོས་འབྲས་དང་རྒྱུད་འབྲས་གཉིས། ཤེས་པ་
སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ། ཤེས་
པར་བྱུར་པའི་དངོས་འབྲས་དང་རྒྱུད་འབྲས་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། ། །བཞི་པ་དགག་སྐྱབ་བསྟན་
པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་འཆར་དེ་
མིན་སྤྱི་འཆར་ལ། ལྟོས་དང་མི་ལྟོས་དགག་སྐྱབ་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ལུས་
མེད་མཚན་གཞི། དགག་པ་ཡིན་པར་མཚོན། བྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྟོན་ཡུལ་ཏུ་འཆར་བ་ལ་བྱོད་
མ་ཡིན་གྱི་དོན་སྤྱི་སྟོན་ཡུལ་ཏུ་འཆར་བ་ལ་སྟོན་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ལུས་པ་མཚན་གཞི།
སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་མཚོན། བྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྟོན་ཡུལ་ཏུ་འཆར་བ་ལ་བྱོད་མ་ཡིན་གྱི་དོན་སྤྱི་
སྟོན་ཡུལ་ཏུ་འཆར་བ་ལ་མི་སྟོན་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། ལྟོད་ཉིད་
ལུས་མེད་དངོས་མེད་སོགས། སྐྱབ་པ་བཀག་པ་དགག་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། ལྟོད་ཉིད་དང་།

བྱམ་མེད་དང་། དངོས་མེད་དང་། བདེན་མེད་དང་། །བདག་མེད་ལ་སོགས། རྒྱལ་པ་བཀག་
པའི་རིམ་རྒྱུ་ལས་ཅི་དགག་པའི་མཚན་གཞིའོ། །བྱམ་མེད་དངོས་མེད་བཀག་ལ་སོགས།
དགག་པ་བཀག་རྒྱུ་ལས་ཡིན་། ཞེས་པས་ནི། བྱམ་མེད་བཀག་པ་ནི་བྱམ་ཡོད། དངོས་
མེད་བཀག་པ་དངོས་པོ། བདེན་པ་དང་སྤང་བ་ལ་སོགས་རྒྱུ་ལས་ཅི་རྒྱལ་པའི་མཚན་གཞིའོ།
།དགག་པ་དགག་པ་རྒྱལ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་
ཅིག་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པ་རྒྱལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་།
མཚུངས་པར་བསྐྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་པའི་སྤྱད་ལུགས་སོ། །དབྱེ་གཞི་ནི། ཚད་མས་སྤྱོད་འདོགས་གཅད་
བྱ་ཅམ་མོ། །དབྱེ་དོ་ནི། དགག་རྒྱལ་གཉིས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། སྤོས་ཡོངས་གཅོད་ཏུ་རྟོགས་བྱ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་རྒྱལ་པ་དང་། རྒྱལ་བཅད་ཏུ་རྟོགས་བྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དགག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །དབྱེ་
དོན་ནི། གཅིག་པ་བཀག་དང་དོ་བོ་གཅིག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཅི་རིགས་ཡོད། ཅེས་པས། དངོས་
པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་སོགས་གཅིག་པ་བཀག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་
ནི་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་དང་། ཅི་རིགས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱལ་
པ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཉིད་དང་དོ་བོ་གཅིག་པའི་སྤྱིར། དགག་རྒྱལ་དོ་བོ་གཅིག་པར་སྤྱོད། །དངོས་
པོ་དང་དངོས་མེད་དོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རྒྱུ་སྤྱོད་བདག་མེད་ཏུ་དོ་བོ་གཅིག་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་མཚུངས་སོ། །༡ རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་པ་དེ། རང་དང་རང་ལ་བརྟེན་པའི་
བོན། བཀག་དང་དོ་བོ་མི་གཅིག་ལ། གཞན་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་བོན། བཀག་དང་དོ་
བོ་གཅིག་པ་ཡོད། ཅེས་པས་ནི། བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པ་བཀག་པ་བྱམ་མེད་དང་ཡང་དོ་བོ་མི་
གཅིག་ལ། བྱམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱམ་པའི་བྱས་པ་བཀག་པ་དང་ཡང་དོ་བོ་མི་གཅིག་ལ།
གཞན་རྣམ་བུ་བཀག་པ་དང་རྣམ་བུའི་བྱས་པ་བཀག་པ་གཉིས་ཀ་དང་དོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་
པ་སྟེ་བྱའོ། །༢ ལྟོག་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་པ་སྟེ། རང་དང་རང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་
དང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་བོན། བཀག་དང་དོ་བོ་གཅིག་པ་སྤྱིར། ཅེས་པས་ནི། དངོས་པོའི་
མཚན་ཉིད་དེ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡང་དོ་བོ་གཅིག་ལ། དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་
མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དོ་བོ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པ་ནི།
དགག་པ་རྒྱལ་གཉིས་མེད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནི། དགག་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ། དབྱེ་གཞི་ནི་
དགག་པ་ཅམ་མོ། །དོ་བོ་ནི། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། དགག་
བྱ་བཀག་ལུ་ལ་ཏུ་རྒྱལ་པ་འཕེན་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་ཡིན་དགག་དང་། མི་འཕེན་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
མེད་དགག་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །དབྱེ་དོན་ནི། རྒྱ་རིགས་དོ་བོ་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་དངོས་པོ་ཐ་

དང་ཡོད་དོ། གངས་ནི་རྒྱ་མཚོ་གི་ཕྱགས་ལ་ངེས་སོ། ལ་མ་ཡིན་རྒྱལ་བཀག་རྒྱལ་པ་འཕེན།
ཞེས་པས་ནི། མ་ཡིན་དགག་གི་མཚོ་ཉིད་བརྟན་ཏེ། རི་མེད་པའི་ཐང་ངམ། ལུས་པ་དག་
པའི་ས་སྲོགས་མཚོ་གཞི། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་མཚོན། བྱོད་ཀྱི་དོན་རྒྱི་སློ་ཡུལ་རུ་འཆར་
བ་ལ་བྱོད་མ་ཡིན་པའི་དོན་རྒྱི་སློ་ཡུལ་རུ་འཆར་བ་ལ་སྟོས་པ་གང་ཞིག རྒྱལ་བ་བཀག་ཡུལ་
རུ་རྒྱལ་བ་འཕེན་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ལུས་པ་བཀག་ནས་ས་སྲོགས་འཕེན་པ་ལྟ་
བུའོ། །རྣམ་དང་སྟོག་པའི་སྟོ་ནས་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། རྣམ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ། ལུས་པ་
རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དང་། རམ་མཁའ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་
དང་། སྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་རྒྱས་པ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་
བུ་གཉིས་སོ། ལ་མེད་དགག་རྒྱལ་བཀག་རྒྱལ་མི་འཕེན། ཞེས་པས་ནི། མེད་དགག་གི་མཚོ་
ཉིད་བརྟན་ཏེ། དངོས་མེད་མཚོ་གཞི། མེད་དགག་ཡིན་པར་མཚོན། བྱོད་ཀྱི་དོན་རྒྱི་སློ་
ཡུལ་རུ་འཆར་བ་ལ་བྱོད་མ་ཡིན་ཀྱི་དོན་རྒྱི་སློ་ཡུལ་རུ་འཆར་བ་ལ་སྟོས་པ་གང་ཞིག རྒྱལ་
བ་བཀག་ནས་རྒྱལ་བ་མི་འཕེན་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །དངོས་པོ་བཀག་ནས་
གཞན་མི་འཕེན་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱ་དང་ཡོད་པ་བཀག་པ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། བྱ་བ་བཀག་པ་
བྱིས་སྤང་གིས་བྱིས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོད་པ་བཀག་པ་དངོས་མེད་ཀྱིས་
དངོས་པོ་བཀག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། ལ་ཡོད་དང་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། རྒྱལ་
བ་ལ་དབྱེ་ན། ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་དང་། ཡོད་པར་རྒྱལ་བ་གཉིས་སོ། །ཐ་དང་སྟན་དང་རོ་བོ་
གཅིག་རང་སྟོག་ལ་བརྟེན་ཡོད་རྒྱལ་བ་གསུམ། ཞེས་པས་ནི། ལ་ལ་རུ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཐ་དང་
དང་སྟན་པའི་ཡོད་རྒྱལ་དང་། ལུས་པ་བྱས་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རོ་བོ་གཅིག་རུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་
བ་དང་། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་བྱ་བུར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རང་སྟོག་ལ་
བརྟེན་པའི་ཡོད་རྒྱལ་དང་གསུམ་སོ། །རྣམ་སྟོག་སྟོ་ནས་ཡིན་རྒྱལ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། རྒྱ་
བྱས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱ་ཡི་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་
སྟོག་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་གཉིས་སོ། །འདིས་མཚོན་ནས་དགག་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཁོང་རུ་
ཚུད་པར་གྱིས་ཤིག །ལ་ལྟ་པ་རྣམ་སྟོག་ལ་གསུམ། རྣམ་སྟོག་དངོས་དང་། རྣམ་སྟོག་ལ་བརྟེན་
པའི་བོན་དང་། རྣམ་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་སོ། །དང་བོ་ནི། རོ་བོར་རྒྱས་པ་
རྣམ་ཡིན་ལ། ཞེས་པས་རྣམ་གྱི་མཚོན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། ལུས་པ་མཚོན་གཞི། རྣམ་ཡིན་པར་
མཚོན། རོ་བོར་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྟོག་པའི་རང་བཞིན་རུ་
གུར་པ་ཞེས་གྲང་རྒྱུའོ། །དོན་གང་ཞིག་རང་བཞིན་རུ་གནས་པ་ཞེས་གྲང་བཞེད་དོ། །རང་
མིན་ལོག་ཅམ་སྟོག་པའོ། །ཞེས་པས་ནི། སྟོག་པའི་མཚོན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། ལུས་པའི་བྱས་པ་

མཚན་གཞི། ལྡོག་པ་ཡིན་པར་མཚོན། རང་མིན་ལས་ལོག་ཅན་གྱི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་
སྐྱོར་རོ། །དེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་ཅན་གྲོ་གྲོས་ལ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོལ། །དེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ནི།
བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་ལ་སོགས་པའོ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་སྐྱོ་ནས་ནི། དབྱེ་བ་གཉིས་
གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པས་ནི། རྣམ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་གཅིག་དང་རྣམ་ཐ་དད་གཉིས། ལྡོག་
པ་ལ་དབྱེ་ན། ལྡོག་པ་གཅིག་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་གཅིག་ནི།
ཁྱམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ཐ་དད་ནི། ཀ་བ་དང་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་
པ་གཅིག་ནི། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་ཐ་དད་ནི། བྱམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྣམས་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་བསྟན་པ་ནི། དེ་མ་ཡིན་དང་རྣམ་གཅིག་
ལ། མི་འདུ་བ་དང་འདུ་བའི་བོན། རྣམ་དང་ལྡོག་པར་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པས་ནི། མཚན་ཉིད་
བསྟན་ཏེ། མི་རྟག་པ་མཚན་གཞི། རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་ཡིན་པར་མཚོན། དེ་མ་ཡིན་དང་
རྣམ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །མངོན་གྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་བྱ་བ་ཅན་གཞི།
ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་ཡིན་པར་མཚོན། དེ་མ་ཡིན་དང་རྣམ་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་བོན་
ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱོར་རོ། །རྟག་དང་མི་རྟག་མཚན་ཉིད་ཀྱི། ཐ་སྙད་བྱ་བ་ཅན་མི་བྱུང་བཞིན།
ཞེས་པས་ནི། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་ཡང་།
བྱམ་པ་ལ་སོགས་རྣམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས། རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་
སྙད་བྱ་བ་ཅན་མི་བྱུང་བྱ་བ། རྣམ་གཅིག་ལ་འདུ་ཡང་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས་ལྡོག་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་བོན་ནོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་དང་ལྡོག་པའི་ཆ་ནས་བརྗེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གསུམ་པ་རྣམས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ནི། རང་ལྡོག་ཚད་མས་ངེས་པ་དག
རང་གི་རྣམ་འཛོག་ངེས་པ་ལ། ལྡོག་པ་དང་ནི་མི་ལྡོག་པ། རྣམ་ཡོད་དང་ནི་བཏགས་ཡོད་
ཡིན། ཞེས་པས་ནི། མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། རོན་བྱེད་ལུས་པ་མཚན་གཞི། རྣམ་ཡོད་ཡིན་པར་
མཚོན། རང་ལྡོག་ཚད་མས་ངེས་པ་རང་གི་རྣམ་འཛོག་ངེས་པ་ལ་མི་ལྡོག་པའི་བོན་ཡིན་
པས་སོ། །དངོས་པོ་མཚན་གཞི། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་མཚོན། རང་ལྡོག་ཚད་མས་ངེས་པ་
རང་གི་རྣམ་འཛོག་ངེས་པ་ལ་ལྡོག་པའི་བོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱོར་རོ། །དོན་ནི་རྣམ་ཡོད་
ཐ་སྙད་བཏགས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རོན་གྱི་ཆ་ནས་རྣམ་ཡོད་ཡིན་ཏེ། རོན་བྱེད་ལུས་པ་ལྟ་
བུ། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཏགས་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ཞེས་
པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །རྟེན་བྱ་བྱུང་དང་རང་སྐྱུ་ཐོབ། རོན་བྱེད་ལུས་དང་བསྐྱབ་པས་
འགྲུབ། ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་རྣམ་ཡོད་ལྟ། ཞེས་པས་ནི། རྟེན་བྱ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཡོད་ནི།
ཀུན་གཞི་དང་། ས་གཞི་དང་། བྱམ་པ་དང་། ཁྱབ་ལྟ་བུའོ། །རང་སྐྱུ་ཐོབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ནི།

རགས་པ་སྐྱང་གི་ཤ་མོང་དང་། སྤ་བ་རང་རིག་ལ་སོགས། འོན་ཀྱང་རྒྱས་པའི་རྣམ་ཡིད་ནི།
མེས་བཙུན་བསྐྱེད་པ་དང་གྲང་རིག་འཛིན་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་
པས་འགྲུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་ནི། ཉོས་རུ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་གཞན་མགར་བ་དང་། རྩ་
མཁན་གྱི་བྱེད་པོས་བྱས་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྣམ་སྲུ་གྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་ན་བྱས་
པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་གྱིས་
དམིགས་པའི་རྣམ་ཡིད་ནི། གཟུང་འཛིན་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ཏེ། རིག་པ་རང་གསལ་རུ་
རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚོན་བྱ་མིང་དང་ཆ་ཤས་དང་། མ་ཡིན་མིང་དང་སྐྱོ་བཏགས་དང་།
སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡིད་ལྟ། ཞེས་པས་ནི། མཚོན་བྱ་མིང་གི་བཏགས་ཡིད་ནི།
འོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་བ་སྐྱང་རུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་
ཡིད་ནི། །འདོད་པའི་ཆ་ལ་ཞེན་པ་བཏགས་པར་ལྟ་བུའོ། །མ་ཡིན་མིང་རུ་བཏགས་པའི་
བཏགས་ཡིད་ནི། མི་སྐྱུན་པོ་ལ་བ་སྐྱང་རུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །མེད་པ་ལ་ཡིད་པར་སྐྱོ་
བཏགས་པའི་བཏགས་ཡིད་ནི། ཟག་སྐྱང་གི་རྒྱན་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་བཏགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡིད་ནི། ལུས་སྐྱོབས་རྒྱས་པ་ལ་གཞོན་ནུ་དང་། རྩེས་
པ་ལ་མྱེད་པོར་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡིས་མཚོན་ནས་རྣམ་སྐྱོག་ལ་སོགས་གྱི་བྱེད་པར་
རྒྱས་པར་ཁོང་རུ་ཚུད་པར་བྱའོ། ། རྟུག་པ་མཚོན་མཚོན་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོན་ཉིད་དང་།
མཚོན་བྱ་དང་། མཚོན་གཞིའི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། མཚོན་ཉིད་རྣམ་ཡིད་བྱེད་གསུམ་
ཚང་། ཞེས་པས་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མཚོན་གཞི། མཚོན་
ཉིད་ཡིན་པར་མཚོན། རྣམ་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱོར་རོ། །རྣམ་ཡིད་
བྱེད་གསུམ་ཚང་བ་ནི། རྒྱུར་མཚོན་ཉིད་ཡིན་པ། གཞན་གྱི་མཚོན་བྱའི་མཚོན་ཉིད་མ་ཡིན་
པ། རང་གི་མཚོན་གཞིའི་སྟེང་རུ་གྲུབ་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི། རང་གི་མཚོན་བྱའི་དོན་སྐྱོག་
རང་གི་མཚོན་གཞི་ལ་གྲུབ་ཅིང་འཛིན་པ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་མཚོན་བྱའི་དོན་སྐྱོག་
མཚོན་གཞི་ལ་གྲུབ་ཅིང་འཛིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་དོན་སྐྱོག་གཞི་ལ་གྲུབ་ཅིང་འཛིན་
པ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི། རྣམ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱོག་པའི་བྱེད་པར་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་དང་། ཁ་
ཅིག་གིས་ནི། རྣམ་ཡིད་ཀྱི་དོན་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི། དངོས་འགལ་
གཙོད་པའི་དོན་སྐྱོག་ཅིས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ནི། རྣམ་ཡིད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་སྐྱོ་བའི་
རྣམ་བཞག་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་མོད་ཀྱང་། འདི་ནི་ཁོ་བོའི་སྤྱི་མའི་ལུགས་ཡིན་ལོ། ། མ་ཚང་བ་
ནི་ལྟར་སྤྱང་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། མཚོན་ཉིད་ལྟར་སྤྱང་གི་མཚོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དངོས་པོ་
མཚོན་གཞི། མཚོན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། རྣམ་ཡིད་བྱེད་པར་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པས་

སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །མ་གྲུབ་གཞན་འགྱུར་མི་སྲིད་གསུམ། ཞེས་པས་ནི། མཚན་ཉིད་ལྟར་སྤང་
ལ་དབྱེ་ན། རང་སྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འོན་ཏེ་གཞན་འགྱུར་དང་། མཚན་གཞི་ལ་
མི་སྲིད་པའོ། །མཚན་ཉིད་དག་ཏུ་བཀོད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་གཞན་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞིར་མ་དམིགས་ནམ་གསུམ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། གཞི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཀོད་པ་
གང་ཞིག རྒྱུར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་སྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པའོ། །གཞི་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག གཞི་དེ་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། འོན་ཏེ་གཞན་
གཞན་འགྱུར་རོ། །གཞི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག མཚན་གཞི་ལ་ཚང་མས་མ་
དམིགས་པ་ནི། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའོ། ། གེ་དང་གཞན་གྱི་སྐོ་ནས་ནི། གེ་དང་གཞན་གྱི་
བྱུང་པར་གྱིས། རང་སྡོག་རྣམས་མེད་བཞི་ཅུ་སྲིད། ཅེས་པས་ནི། མཚན་བྱ་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་
ཏུ་བཀོད་པའི་རང་སྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཀར་ཟལ་བ་སྤང་ཏུ་མཚན་པ་ལ་བ་སྤང་
མཚན་ཉིད་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཀོད་པའི་
རང་སྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ནི། བ་སྤང་གི་བྱེ་བྲག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་བྱ་གཞན་མཚན་
ཉིད་ཏུ་བཀོད་པའི་རང་སྡོག་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ནི། བྱས་པ་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།
།གཞན་གྱི་བྱུང་པར་བཀོད་པ་ནི། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཞིའོ། ། མ་བྱུང་བྱུང་
ཆེས་བྱུང་མཉམ་པའི། འོན་ཏེ་གཞན་གཞན་འགྱུར་དེ་ཡང་གསུམ། ཞེས་པས་ནི། འོན་ཏེ་གཞན་
འགྱུར་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། མ་བྱུང་པ་དང་། བྱུང་ཆེས་པ་དང་། བྱུང་མཉམ་པའི་འོན་ཏེ་གཞན་
གཞན་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི། བྱུང་པ་ཤེས་བྱར་མཚན་པ་ལ། སྤང་ཅིག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།
།གཉིས་པ་ནི། བྱུང་པ་བཅས་པོར་མཚན་པ་ལ་སྤང་ཅིག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱུང་
པ་བྱས་པར་མཚན་པ་ལ་སྤང་ཅིག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འགལ་དང་ཐ་དད་མེད་པ་དང་།
འོན་ཏེ་གཞན་གཞན་འགྱུར་ཐ་སྤང་གདགས། གཞན་ཏུ་མ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའོ། །ཞེས་པས་ནི།
འགལ་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། བྱུང་པ་རྟག་པར་མཚན་པ་ལ་འཇིག་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐ་
དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། བཏགས་ཡོད་བྱུང་གསུམ་ཚང་བ་མཚན་བྱར་མཚན་པ་ལ་
བཏགས་ཡོད་བྱུང་པར་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཏེ་གཞན་ཏུ་འགྱུར་ནས་མི་
སྲིད་པ་ནི། བྱུང་པ་དངོས་མེད་ཏུ་མཚན་པ་ལ་འཇིག་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐ་སྤང་གཞན་
ཏུ་མ་འགྱུར་པའི་མི་སྲིད་པ་ནི། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་མཚན་བྱར་མཚན་པ་ལ་དངོས་པོའི་
མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཞིའོ། ། གཉིས་པ་མཚན་བྱ་བསྟན་པ་ནི། མཚན་བྱ་བཏགས་
ཡོད་བྱུང་གསུམ་ཚང་། ཞེས་པས་ནི། མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དངོས་པོ་མཚན་གཞི། མཚན་བྱ་
ཡིན་པར་མཚན། བཏགས་ཡོད་བྱུང་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །བྱུང་པར་

གསུམ་ནི། སྦྱིར་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ། རང་གི་མཚོན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ། རང་གི་མཚོན་གཞི་ལ་གྲུབ་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི། མཚོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས། སྦྱོར་མ་འབྲུལ་བའི་ཞེན་རྒྱུད་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་མཚོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་བཏགས་ཡོད་ཚེས་གསུམ་ཚང་བ་ལ་སོགས་སུ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་ཞེན་མོད་ཀྱིས། འདི་ནི་ཁོ་པོའི་སྒྲ་མའི་ཡུགས་བཤོད་པ་ཡིན་ནོ། ། མ་ཚང་བ་ནི་ལྟར་སྤང་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མཚོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། འོན་ཏེ་དེ་རྒྱས་པ་མཚོན་གཞི། མཚོན་བྱ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པར་མཚོན། བཏགས་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །ཁ་གྲུབ་གཞན་འགྱུར་མི་སྲིད་གསུམ། ཞེས་པས་ནི། མཚོན་བྱ་ལྟར་སྤང་ལ་དབྱེ་ན། རང་སྡོག་ཐ་སྤང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་སྤང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚོན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའི་མཚོན་བྱ་ལྟར་སྤང་དང་གསུམ་མོ། །མཚོན་བྱ་ཉིད་དུ་བརྒྱུད་པ་ལ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་གཞན་མཚོན་བྱ། མཚོན་གཞི་མ་དམིགས་རྣམ་གསུམ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། མཚོན་ཉིད་དེའི་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་གང་ཞིག་སྦྱིར་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། རང་སྡོག་ཐ་སྤང་དུ་མ་གྲུབ་པའོ། །མཚོན་ཉིད་དེའི་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་གང་ཞིག་མཚོན་ཉིད་གཞན་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་ནི། ཐ་སྤང་གཞན་འགྱུར་རོ། །མཚོན་ཉིད་དེའི་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་གང་ཞིག་མཚོན་གཞི་ལ་ཚང་མས་མ་དམིགས་པ་ནི་མཚོན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའི་མཚོན་བྱ་ལྟར་སྤང་རོ། ། མ་དེ་དང་གཞན་གྱི་སྡོམ་ནས་ནི། དེ་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས། ཐ་སྤང་མ་གྲུབ་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་པས་ནི། ཐ་སྤང་མ་གྲུབ་ལ་དབྱེ་ན། འོན་ཏེ་དེ་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱར་འོན་ཏེ་དེ་རྒྱས་པ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ། མཚོན་ཉིད་དེ་ཉིད་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པའི་རང་སྡོག་ཐ་སྤང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འོན་ཏེ་དེ་རྒྱས་པའི་བྱེ་བྲག་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ། མཚོན་ཉིད་དེའི་བྱུང་པར་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱིས་པ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ། མཚོན་ཉིད་གཞན་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱིས་པའི་བྱེ་བྲག་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ། མཚོན་ཉིད་གཞན་གྱི་བྱུང་པར་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པའི་རང་སྡོག་ཐ་སྤང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་མཚོན་བྱ་ལྟར་སྤང་དང་བཞིའོ། ། མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་བྱུང་མཉམ་པའི། ཐ་སྤང་གཞན་འགྱུར་དེ་ཡང་གསུམ། ཞེས་པས་ནི། ཐ་སྤང་གཞན་འགྱུར་ལ་དབྱེ་ན། མི་རྟག་པ་སྡོམ་ཡུལ་དུ་བྱ་རྒྱུད་གི་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ། མ་བྱུང་པའི་ཐ་སྤང་གཞན་འགྱུར་དང་། མི་རྟག་པ་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པའི་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ། བྱུང་ཆེས་པའི་ཐ་སྤང་གཞན་འགྱུར་དང་། མི་རྟག་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱིས་པའི་མཚོན་བྱར་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ། བྱུང་མཉམ་པའི་ཐ་སྤང་གཞན་འགྱུར་གྱི་མཚོན་བྱ་ལྟར་སྤང་དང་གསུམ་མོ། ། འགལ་དང་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། འོན་སྡོག་དང་ནི་ཐ་སྤང་དག

གཞན་དུ་མ་ལྟར་མི་སྲིད་པ་ལོ། །ཞེས་པས་ནི། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷན་པ་
རྟག་པར་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གང་བཀོད་ཀྱང་རྟག་པ་ལྟ་བུ། འགལ་ནས་མི་སྲིད་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གང་བཀོད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ།
ཐ་དང་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་དང་། རྟག་པ་དོན་བྱེད་རྣམས་པར་མཚོན་པ་ལ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་
བཀོད་པའི་ཚེ་མཚོན་བྱ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལྟ་བུ། དོན་སྟོག་གཞན་དུ་མ་ལྟར་པའི་མི་སྲིད་
པ་དང་། རྟག་པ་དངོས་པོར་མཚོན་པ་ལ་དངོས་པོ་བཀོད་པའི་ཚེ་མཚོན་བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་
པ་ལྟ་བུ། ཐ་སྐྱད་གཞན་དུ་མ་ལྟར་པའི་མི་སྲིད་པའི་མཚོན་བྱ་ལྟར་སྤང་དང་བཞིའོ། །
གསུམ་པ་མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ནི། མཚན་མཚོན་སྟོན་མེད་བྱུང་གཅིག་གིས། ཉེན་བྱེད་པ་ནི་
མཚན་གཞི་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། སྐྱ་མཚན་གཞི། དངོས་པོ་ཡིན་པར་མཚོན།
དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱུར་བའི་ཚེ་སྐྱ་བོན་ཅན། མཚན་གཞི་ཡིན་པར་མཚོན།
མཚན་མཚོན་སྟོན་མེད་བྱུང་གཅིག་གིས་ཉེན་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱུར་རོ། །
ཐ་དེ་མིན་མཚན་གཞི་ལྟར་སྤང་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། རྟག་པ་མཚན་གཞི། དངོས་པོ་ཡིན་པར་མཚོན།
དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཞི་བྱུང་བ་
གང་ཞིག་མཚན་མཚོན་སྟོན་མེད་བྱུང་གཅིག་གིས་ཉེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་
གིས་གཞི་གྲུབ་ན་མཚན་གཞི་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མང་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་
མཚོན་བྱ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་སེམས་སོ། །འོན་ཀྱང་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པས་དཔྱད་པར་
མཚོན་ཅིག་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི། དེ་ཡི་རྣམ་འབྱེད་ཤེས་པར་མཚོན། ཞེས་པས་
ནི། དངོས་པོར་ལྟར་པ་དང་། དངོས་མེད་དུ་ལྟར་པ་དང་། རང་ཡིན་དང་། རང་མིན་དང་།
རྣམ་ཡོད་དང་། བཏགས་ཡོད་དང་། དགག་པ་དང་། ལྷུབ་པ་དང་། སྐྱི་སྐྱུར་དང་། བྱེ་བྲག་གི་
སྐྱུར་བ་ལས་སོགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའི་རྣམ་འབྱེད་རྣམས་འདིས་མཚོན་ནས་ཤེས་ཤིང་རིག་
པར་མཚོན་ཅིག་གཞན་ཡང་འདིས་མཚོན་ནས་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ལ་མ་
ཚོངས་པའི་སློ་གྲོས་བསྐྱེད་ཅིག །གསུམ་པ་ལེའུ་གངས་ཀྱིས་མདོ་བསྐྱུ་བ་ནི། རྣམ་འབྱེད་
འདུལ་གྱི་སྟོན་མེ་ལས། དུལ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སོ། །
ཐ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སློ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྣམ་བཤད་དང་། མདོ་
བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། མིག་
ཤེས་མཚན་གཞི། ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་མཚོན། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱུར་
རོ། །བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་འདི་ཡིས་བཤད། ཞེས་པས་ནི། གང་བཤད་ན་སློ་དང་རིག་པའི་ཡིན་
ལུགས་དང་བྱུང་པར་བཤད། གང་གིས་སློ་ནས་བཤད་ན། བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་འདི་ལྟ་བུའི་སློ་

ནས་བཤད། ཟུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་
པས་ནི། རོ་བོ་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་དང་འཁོར་སེམས་འབྱུང་གི་བྱུང་པར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་བཤད་ཅེས་པའོ། །དེ་བཞིན་རྟོག་དང་རྟོག་བྲལ་དང་། ཞེས་པས་ནི། གསལ་མི་གསལ་
ལས་སོགས་ནི། རྟོག་པ་དང་རྟོག་བྲལ་གྱི་བྱུང་པར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཤད་ཅེས་པའོ།
།སྤང་འཇུག་དང་ནི་སེལ་བའི་འཇུག་། ཅེས་པས་ནི། དུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ་སོགས་ནི། སྤང་
འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་གི་བྱུང་པར་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཤད་ཅེས་པའོ། །ཚད་མིན་སྟོང་དང་
ཚད་མའོ། །ཞེས་པས་ནི། བྱེད་ལས་ལ་སོགས་པ་ནི། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སྟོང་བྱུང་པར་
གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཤད་ཅེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཤས་ཆར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་རྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། རྟོག་པ་དང་རྟོག་བྲལ་དང་།
སྤང་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་དང་། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བྱུང་པར་རོ། ། ཡ་དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་སེམས་དང་། འཁོར་སེམས་འབྱུང་རོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ཅམ་འཛིན་རིག་
གཙོ་བོ་སེམས། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚན་གཞི། གཙོ་
སེམས་ཡིན་པར་མཚོན། དོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་
རོ། །མིག་དང་རྣ་བ་རྣ་དང་སྟེ། ལྷན་དང་ཡིད་དང་ཉོན་མོངས་ཡིད། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །ཞེས་པས་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་ལ་དབྱེ་ན། བདག་རྒྱུན་མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་གང་ཞེས། །གཟུགས་ཀྱི་དོན་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
རིག་པ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་རྣའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་གང་ཞེས། །སྦྱའི་དོན་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ། རྣ་བའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་རྣ་ཡི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྦྱེས་
པ་གང་ཞེས། གྱི་ཡི་དོན་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ། སྤང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། བདག་
རྒྱུན་སྟེ་ཡི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་གང་ཞེས། རོ་བོ་ཡི་དོན་
ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ། རྟེ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་གང་ཞེས། རིག་བྱའི་དོན་ཅམ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་རིག་པ། ལྷན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་གང་ཞེས། བོན་གྱི་དོན་ཅམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དང་། བདག་རྒྱུན་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་གང་ཞེས། སྤྱིན་ཅི་
ལོག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིག་ཅིང་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་། མ་སྦྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་གང་ཞེས། བག་ཆགས་བཟང་ངན་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་ཅིང་རྟེན་

བྱེད་པའི་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་བརྒྱད་དོ། །

༧ བྱེད་པར་འཇོན་རིག་འཁོར་སེམས་འབྱུང་། ཞེས་པས་ནི། སེམས་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་ཏེ། དགོ་བ་བརྒྱ་གཅིག་མཚན་གཞི། སེམས་འབྱུང་ཡིན་པར་མཚོན། དོན་གྱི་བྱེད་པར་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཇོན་ཅིང་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་སྦྱོར་དོ། ༧ ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སེམས་
པ་དང་། རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀུན་འགོ་ལྟ། ཞེས་པས་ནི། སེམས་འབྱུང་ནི་འདུ་བྱེད་ལྟ་བུ་ཅ་
གཅིག་སྟོན་པ་བསྟན་ཏེ། ལྷོང་བྱ་ཡུལ་ལྷོང་བྱེད་དབང་ཤེས་དེ་ལྷོང་རང་རིག་གསུམ་འདུས་
པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཚོར་བ་དང་། ཡུལ་ལ་ཐ་སྟོད་འདོགས་གཅོད་པའི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འདུ་ཤེས་དང་། ཡུལ་ལ་བསམ་པ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་སེམས་
འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་སེམས་པ་དང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་
འདུས་ཤིང་འཕྲད་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་རིག་པ་དང་། བྱ་བྱེད་རྣམ་པ་སྦྱར་བུ་
ཡུད་ལ་གྲུབ་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཡིད་བྱེད་དང་ལྟ་ནི། ཀུན་འགོ་ལྟ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཀུན་གྱི་འཁོར་བུ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བས། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་
ལ་སོགས་དང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མ་ཚད་པ་ཡིན་པས་སོ། ༧ འདུན་པ་མོས་པ་དྲན་པ་
དང་། འཇོན་པ་ཤེས་རབ་ཡུལ་ངེས་ལྟ། ཞེས་པ་ནི། ཐོབ་བྱ་དངོས་སུ་ཐོབ་འདོད་གྱི་སེམས་
འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འདུན་པ་དང་། ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་སྟོགས་ཅམ་ལ་ཡང་དད་པའི་སེམས་
འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་མོས་པ་དང་། སྤར་འདྲིས་ཤིང་ཆགས་པ་ལ་སོགས་ལ་སེམས་འབྱུང་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་དྲན་པ་དང་། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་ཞིང་མི་གཏོང་བའི་སེམས་
འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འཇོན་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་བྱེད་པར་འབྱེད་ཅིང་གསལ་བའི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཤེས་རབ་དང་ལྟ་ལ། ཡུལ་ངེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་
པས་སོ། ཡིད་མ་ཆེས་པར་མི་མོས་པ་དང་། སྤར་མ་ལྷོང་བ་མི་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། ༧ གསོ་བ་
མ་ཆགས་མི་ལེན་དང་། བདེན་སྟོན་ཀུན་དགའ་ངག་ཞི་དང་། ཚིག་འཇམ་ལྟ་སེམས་བྱམས་
དང་བདེན། མི་འདའ་དགོ་བ་བརྒྱ་གཅིག་གོ། ཞེས་པས་ནི། ལྷིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སྟོག་
ལ་སོགས་ལ་ཐན་འདོགས་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་གསོ་བ་དང་། དཀའ་བ་ཐུབ་
ཅིང་ལོག་གཡེམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཀུན་སྤངས་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་མ་ཆགས་པ་
དང་། མི་དབང་གཞན་གྱིས་དབང་བའི་རྣམ་ལ་མི་སྦྱོད་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་
མི་ལེན་པ་དང་། དོན་དང་མཐུན་པར་ཚིག་མི་འགྱུར་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་
བདེན་སྟོན་དང་། དབྱེན་བརྒྱུག་མེད་པར་མཐུན་པར་དགའ་བའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་
བ་ཀུན་དགའ་དང་། རོ་བོ་རྣོ་པའི་འཆལ་ཚིག་མེད་ཅིང་བདེན་ཚིག་གི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་

པར་གཡོ་བ་དག་ཞི་དང་། ས་རོལ་དགའ་ཞིང་དྲངས་བ་བསྐྱེད་པའི་ཚོག་གི་སེམས་འབྱུང་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཚོག་འཇམ་དང་། བདག་གཞན་ཀུན་ལ་སྟོམས་ཤིང་ཞི་ཞིང་པན་འདོགས་
པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལྷ་སེམས་དང་། གདུག་སེམས་སྤང་ཞིང་བརྗེ་བའི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་བྱམས་པ་དང་། ལེགས་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པར་ངེས་པར་སྟོན་པའི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་བདེན་པ་དང་། དགེ་བའི་དོན་ལ་མི་སྡོག་པའི་སེམས་འབྱུང་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་མི་འདའ་བ་དང་བརྟུ་གཅིག་ལ། དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་
འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། ། རྟེན་སྤང་གཏི་ལྷག་ང་རྒྱལ་དང་། སྤྲུག་དོག་མ་རིག་ཅ་
ཉོན་རྒྱལ། །ཅེས་པས་ནི། ཡིད་རྒྱ་མི་འོང་བ་ལ་གསོད་པ་ལ་སོགས་སུ་དགའ་བའི་སེམས་
འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཞི་སྤང་དང་། ཡིད་རྒྱ་འོང་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་འབྲིག་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འདོད་ཆགས་དང་། རྣམ་པར་མི་གསལ་བའི་ཆ་ནས་བསམ་
ངན་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་གཏི་ལྷག་དང་། ང་རྣམ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་
འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ང་རྒྱལ་དང་། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟང་བ་ལ་སེམས་འབྲུགས་པའི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་སྤྲུག་དོག་དང་། མི་གསལ་སྟོངས་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་
པར་གཡོ་བ་མ་རིག་པ་དང་རྒྱལ་ལ། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རགས་པ་
སྟོང་པོ་ལྷ་བུ་ཡིན་པས་སོ། ། ལྷ་བ་ཐེ་ཚོམ་ཁོང་ཁྲོ་དང་། འཁོན་འཇིན་འཆབ་པ་ཀུན་
བརྟགས་དང་། སེར་སྐྱ་རྒྱ་གཡོ་རྒྱལ་དང་འཚོ། བྲེལ་མེད་ནོན་མིས་སོད་མ་དད། ལེ་ལོ་བག་
མེད་བརྗེད་ངས་དང་། གཡེང་འབྲུལ་ཉེ་ཉོན་ཉེ་ལྟོ། །ཞེས་པས་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་
ལ་སོགས་ཀུན་རྒྱ་བརྟག་ཅིང་མཐར་འཇིན་གྱི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལྷ་བ་དང་།
དོན་ལ་འདི་ཞེས་མ་ངེས་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཟུག་ཟེར་མ་ཞི་
བས་གཞན་མནར་བའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཁོང་ཁྲོ་དང་། གཞན་ལ་བརྟག་ཅིང་
འཚོ་བས་རྒྱུད་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འཁོན་འཇིན་དང་། བདག་སྐྱོན་ལ་
སོགས་མཐུད་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འཆབ་པ་དང་། ཆགས་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཀུན་བརྟགས་དང་། རྟག་འཇིན་ལ་
སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོ་བྱེད་གཏོང་བ་ལ་སོངས་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་སེར་
སྐྱ་དང་། བསོགས་འཇོག་ལ་ཞེན་པས་བསྐྱེད་བྱིད་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་རྒྱུ་དང་།
མི་འདོད་པ་ལ་ཡིབ་བྲོས་གུར་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་གཡོ་བ་དང་། འདོད་
དོན་ལ་སྟོ་ཞིང་རྒྱུད་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་རྒྱལ་པ་དང་། གཞན་ལ་སོ་
འཚམས་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འཚོ་བ་དང་། འབྲུ་བ་ལ་མི་འཇོམ་པའི་སེམས་

འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་སྤོང་མེད་དང་། སེམས་འཕང་ལྷུ་ཞིང་བྱིང་བ་ལ་སོགས་སྣོད་པའི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལོན་མིས་དང་། རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་འཕྱུར་བའི་སེམས་
འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་མོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ཤིང་མ་རངས་
པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་མ་དད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་མེད་ཅིང་འཛོལ་སྟོག་གི་
སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལེ་ལོ་དང་། དམ་ཚོལ་ཐོན་ཚུང་གི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་
གཡོ་བ་བག་མེད་དང་། དུན་པ་གཟུངས་མེད་གྱི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་བརྗེད་ངས་
དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་འཕྲོ་བའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་གཡེང་
བ་དང་། དོན་བརྗེད་པའི་ནོར་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་འབྲུལ་བའི་འདུ་བྱེད་དང་
ཉི་ཤུ་ལ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚ་ཉོན་དུག་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པས་
སོ། །སྤོང་པོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཡལ་ག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མཛོད་དང་། སྟོན་གྱི་ མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་
བཞེད་དོ། །འགྲེལ་ཁ་ཅིག་དང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི། ད་རྒྱལ་དང་ཕྱག་དོག་ནི་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་དང་། ལྟ་བུ་གེ་ཚོམ་ཚ་ཉོན་ལ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། ། ལྟ་བུ་གཉིད་གཉིད་རྟོག་
དཔྱད་གཞན་འགྱུར་བཞི། ཞེས་པས་ནི། བྱ་བྱེད་ཡིད་ལ་གཅག་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་
གཡོ་བ་འགྱུར་པ་དང་། འདུག་ཤེས་ནང་དུ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་
གཉིད་དང་། དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིང་པའམ་རགས་པ་ལ་བརྟག་ཅིང་ཞེན་པའི་སེམས་འབྱུང་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་རྟོག་པ་དང་། དོན་གྱི་རྒྱན་དང་བྱེ་བྲག་གམ་བྱང་པར་ཞིབ་པ་ལ་བརྟག་
ཅིང་ཞེན་པའི་སེམས་འབྱུང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དཔྱད་པའི་འདུ་བྱེད་དང་བཞི་ལ། གཞན་
འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོགས་དང་ཡུལ་གྱི་དབང་ལ་སོགས་གྱིས་དགོ་སྟོན་ལ་སོགས་གཞན་དུ་
འགྱུར་བས་སོ། །འདིས་མཚོན་ནས་སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་གི་བྱང་པར་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་
མཛོད་ཅིག ལྟ་གཉིས་པ་རྟོག་དང་རྟོག་མེད་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཉིས། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་
གྱི་སྟོ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྟོག་པ་འདྲེས་རྒྱུ་འཛིན་སྟོ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། རྟོག་པའི་མཚོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་མཚོན་གཞི། རྟོག་པ་ཡིན་པར་མཚོན། འདྲེས་རྒྱུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་
སྟོར་རོ། །དེ་ཡང་བརྗེད་བྱ་དོན་སྟེ་དང་། རྗེད་བྱེད་སྐྱ་སྟེ་ཡིན་ཞིང་འདྲེས་རྒྱུ་གཉིས་པོ་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་རུས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ། རོ་བོ་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་།
ཞེས་པས་ནི། རྟོག་པ་ལ་རོ་བོའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡུལ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ལ་སོགས་
ཏེ། རུམ་པ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་མ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་གེ་ཚོམ་སྟེ་རུམ་
པ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། །ཡུལ་ནི་རང་མཚོན་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་

པས་ཅི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་མཚན་ཡོད་པ་ལ་རྟོག་པ་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་
དང་། རང་མཚན་མེད་པ་ལ་རྟོག་པ་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་དང་གཉིས་སོ། །བདག་རྒྱུན་དོན་
དང་བརྟེན་ལས་བྱུང་། ཞེས་པས་ཅི། བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱན་པོ་རང་མཚན་རྒྱན་ཏུ་
སྤོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་པོ་ཡིན་མིན་ལ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་བདག་རྒྱུན་རང་མཚན་ལས་སྐྱེས་
པའི་རྟོག་པ་དང་། རྒྱན་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་པོ་ཡིན་མིན་ལ་རྟོག་པ་
ལྟ་བུ་བདག་རྒྱུན་སྐྱ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མ་
འབྲུལ་དོན་དང་ལྷན་པར་ཆེ། ཞེས་པས་ཅི། དོན་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་རྟོག་པ་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་
པར་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷན་པར་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་རྟོག་པ། བྱམ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཆེན་པོ་དང་
། ལེགས་པ་ལ་ལེགས་པར་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་མ་འབྲུལ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །འབྲུལ་བ་སྐྱ་སྐྱི་
མིང་དོན་དང་། སྤང་བཏགས་འདྲ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེ། ཞེས་པས་ཅི། རྟོག་པ་འབྲུལ་བ་ལ་དབྱེ་
ན། སྐྱ་སྐྱི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་ནི། དེ་རིང་གི་ཤུ་དཔལ་ལ་ཁ་རྩང་གི་ཤུ་དཔལ་ཏུ་
ཞེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་ནི། བྱམ་པའི་སྐྱ་སྐྱི་ལ་བྱམ་པ་རང་
མཚན་ཏུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་ནི། སྐྱི་ལ་རང་མཚན་
ཏུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདྲ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་ནི། ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་ལུབ་
སྤྱོད་ཀྱི་བྱམ་པ་ཏུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཡང་ན་དོན་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས། ཞེས་པས། ཡང་ན་
རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་མཐུན་པའི་རྟོག་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལྟེ། རྟོག་པ་རྣམས་འདི་
གཉིས་ལ་འདུས་སོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པའི་ལྷན་པར་འདིས་མཚོན་ནས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་
མཛོད་ཅིག ལ་གཉིས་པ་རྟོག་མེད་བརྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བརྟན་པ་དང་། རྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བར་འཛིན་སྟོ་རྟོག་མེད་ཡིན། ཞེས་པས་ཅི། མཚན་ཉིད་
བརྟན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་མཚན་གཞི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མཚོན། རང་ཡུལ་
གསལ་བར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་པོ། །དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་གཞི་ནི། རྟོག་མེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཅུ་མོ། །དབྱེ་དོ་ནི། དེ་ལ་འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་གཉིས། ཞེས་པས། རྟོག་མེད་འབྲུལ་
བ་ནི་མི་ལམ་གསལ་སྤང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །མ་འབྲུལ་བ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ལོ།
།རྒྱ་མཚན་ནི། དོན་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ལས་དབྱེ་ལོ། །དབྱེ་དོན། རྗེས་ཐ་དད་དོ། གཤམ་ནི།
རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱགས་ལ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་མེད་
འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བ་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གསལ་འཛིན་སྟོ། རྟོག་
མེད་འབྲུལ་བ། ཞེས་པས་ཅི། མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་མཚན་

གཞི། རྟོག་མེད་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མཚོན། རང་ཡུལ་སྐྱེན་ཅི་ལོག་ཏུ་གསལ་བར་
འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་འབྲུལ་དང་ཡིད་ཤེས་
བསྐྱེད། ཅེས་པས་ནི་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ། རྟོག་མེད་འབྲུལ་བ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། དབང་ཤེས་
རྟོག་མེད་འབྲུལ་བ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང། ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་
རྟོག་མེད་འབྲུལ་བ་ནི་མི་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དབྱེ་བའི་རྣམ་རིགས་རྣམས་
འདིར་འདུས་སོ། །དབྱེ་བ་གཞན་སྟོལ། །གཉིས་པ་མ་འབྲུལ་བ་ལ། རོན་དང་མཐུན་པ་གསལ་
འཛིན་སྟོ། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ། ཞེས་པས་ནི། མཚོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་མངོན་སུམ་
མཚོན་གཞི། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མཚོན། རང་ཡུལ་རོན་དང་མཐུན་
པར་གསལ་བར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལ་བཞི། དབང་ཡིད་རང་རིག་
རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཞེས་པས་ནི་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་སློ་ལ་དབྱེ་བ། དབང་
པོ་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་དང་བཞི་ལོ། །འདིས་མཚོན་ནས་རྟོག་བྲལ་གྱི་སྟོལ་བྱང་པར་ཁོང་རུ་ཚུད་པར་
བྱལོ། །གསུམ་པ་སྣང་འདུག་དང་སེལ་འདུག་གི་བྱང་པར་ལ་གསུམ་ཏེ། རོ་པོ་དང་། ཡུལ་
རྟོགས་ཚུལ་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་འདུག་དང་སེལ་
འདུག་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ནི་སྤིལ་པོར་འཛིན་པའི་སྟོ། སྣང་འདུག་ཉིད་ཡིན། ཞེས་
པས་མཚོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། མིག་ཤེས་མཚོན་གཞི། སྣང་འདུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མཚོན།
རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་རྣམས་སྤིལ་པོར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་གཉིས། རོན་ལ་མཐུན་
དང་མི་མཐུན་གཉིས། ཞེས་པས་ནི་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ། སྣང་འདུག་ལ་དབྱེ་བ། དབང་པོ་
མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་རོན་ལ་མཐུན་པའི་སྣང་འདུག་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་
བུ་རོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་སྣང་འདུག་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆ་ཤས་སྐྱེ་ནས་འཛིན་པའི་སྟོ།
སེལ་འདུག་ཅེས་པས་མཚོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། རྣམ་དཔག་ཚད་མ་མཚོན་གཞི། སེལ་འདུག་གི་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་མཚོན། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སྐྱེ་ནས་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །རོན་
མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས། ཞེས་པས་ནི་སེལ་འདུག་ལ་དབྱེ་བ། རྣམ་དཔག་ཚད་མ་ལྟ་བུ་རོན་
དང་མཐུན་པའི་སེལ་འདུག་དང་། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་རོན་དང་མི་མཐུན་པའི་སེལ་
འདུག་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། བརྟ་རོན་ལ་བརྟེན་རོན་སྐྱི་
འཆར། དེ་ལ་སྐྱི་རོལ་རོན་རུ་ཞེན། དེ་ནས་འདུག་ཡུལ་རང་མཚོན་ཐོབ། ཅེས་པས་ནི། སེལ་
འདུག་གི་སྟོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་རང་མཚོན་ལ་འདུག་སྟོག་ཅི་ལྟར་བྱེད་ཅི་ན། དཔེར་ན་མི་
ཞེས་པའི་སྐྱ་ལ་སོགས་བརྟ་དང་། མི་རང་མཚོན་པ་སྟོན་རུ་མཐོང་བའོ། །རུ་བ་ལ་སོགས་

མཚོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་དེའི་རྟོག་ཡུལ་དུ་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་ལ། མི་
རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ལ་གང་ཟག་དེས་སྤྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་མི་རང་མཚན་པ་ཉིད་དུ་
ཞེན། ཞེན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དེས་མི་སྤང་བ་དང་། ས་སྤྱོད་དེ་ན་བཅའ་བ་ལ་
སོགས་ལ་འཇུག་གོ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་མི་རང་མཚན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པ་དང་
རྟེན་པར་འགྱུར་བའོ། དེས་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བརྟེན་ལ་འདོགས་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་
གིས་རང་མཚན་ལ་འདོགས་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་
འདོགས་པར་སྒྲུ་མོད་ཀྱང་། གང་ལ་འདོགས་ཀྱང་། སེལ་འཇུག་གི་སྐབས་འདིར་དབྱུང་པའི་
བརྟེན་ལས་འབྱུང་བ་མེད་ན། དོན་གཉེར་གྱི་སོ་སྤྱི་བརྟེན་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་འབྲོད་པ་དག་ཅེས་
སྤྱོད། །མི་དགོས་པ་ལ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། སྒྲ་རྟོག་ཐམས་
ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། དོན་བརྟེན་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་། རྟོག་པ་དོན་
མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་ཐམས་ཅད་ཐོན་ཅན། བྱུང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་
ཏེ། བྱུང་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྤྱོད་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡི་དངོས་ཡུལ་རང་
མཚན་མེད། ཅེས་པས་ནི། སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རང་
མཚན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྤྱི། སྒྲས་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་བརྟེན་མི་རུས་ཤིང་། རྟོག་པས་དེ་ཉིད་
དངོས་སུ་འཇོན་མི་རུས་པས་སོ། །དཔེར་ན་མིག་དང་དུང་སྒྲ་བཞིན་ཅོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན།
དོན་དམ་བསམ་བརྟེན་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཏེ། ལྷང་རིག་གཉིས་དང་འགལ་
བར་མངོན་ཅོ། །འདི་འདྲའི་བྱུང་པར་མི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་གཅིག་ནས་སྒྲ་མི་རྟོག་པར་ལ་
སོགས་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་མིའི་ལན་མོ་བྱེད་པ་བཞིན་ཅོ། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་
ཡང་དོན་མི་ཁྲོལ་བར་ལྷང་འདྲེན་ལ་རེ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཅོ། །དེ་ལྟར་
མིན་ན་གསུང་རབ་ལས། བདག་ཡོད་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་སྒྲ་བས་སོམས་ཤིག་དེ་ཉིད་
ལ་དགོས་དོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བརྟེན་ལ་དང་སྤྱོད་བྱེད་འགོད་པ་རྣམས་གང་ལ་ཡང་
དགོས་དོན་ཡོད་པས་སོམས་ཤིག་དེ་སྤྱིར་མཁས་པའི་རིག་པ་ལ་དབྱུང་པར་འོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
ལྷན་ཅོ། །བདག་གིས་ནི་སྒྲ་རྟོག་མི་རྟོག་སྒྲ་བ་དང་། སྤྱི་གསལ་གྱི་རྣམ་བཞག་གངས་ཅན་དུ་
སྒྲ་བའི་རང་གཞན་གྱི་མཁས་པའི་ལྷགས་རྣམས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་གོ་བས། སྤྱོད་པ་གང་གིས་
ཡང་སྒྲ་ལྷགས་བདེ་ཞིང་དག་སྤྱང་སྤྱོད་མེད་འགོ་བའོ། །ཞེན་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་
ཤིང་། ཅེས་པས་ནི། སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་སྤྱི་མཚན་དང་རང་མཚན་གཉིས་ཀ་ཡོད་
དེ། དང་པོ་སྒྲ་ལ། རང་མཚན་མེད་ན། བརྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཚན་མི་ཐོབ་པ་དང་།
བརྟེན་ལ་དགོས་མེད་དུ་ཡང་འགྱུར་འོ། །རིགས་པ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། ཅེས་པས་

ཅི། འདི་ནི་རྟོག་གཉིས་རིག་པ་མཚུན་པའི་མཁམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞིན་དོན་བཀོད་པ་ཡིན་ཅོ།
འདི་ག་པ་མི་ཤེས་ཀྱང་མཁམས་པར་སློམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ཤིན་ཏུ་མི་འདོད་མོད་ཀྱང་།
རང་སྦྱོར་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་མིན་ཅོ། །མི་ཤེས་སློངས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་མའི་རྣམ་
བཞག་བཤད་པ་འབྲུལ། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་མཁམས་པ་གྲུབ་མཐའ་མཐུན་མི་མཐུན་པ་སྣ་
ཚོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལས་གཞན་ལ་པན་ཞིང་གོ་བདེ་བ་རྣམས་གཙོ་ཆེར་སྦྱར་རོ། །འདིས་མཚོན་
ནས་སྤང་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་གི་བྱུང་པར་ཁོང་ཏུ་ཚུད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཚད་མ་དང་
ཚད་མིན་གྱི་སློའི་བྱུང་པར་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མིན་གྱི་སློ་དང་། ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། སྦྱིར་བརྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མིན་མི་བསྐྱུ་མ་ཡིན་སྟོ།
ཞེས་པས་ནི། མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་མཚན་གཞི། ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
མཚོན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་ཏུ་མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱར་རོ།
སྟོ་གང་ཞིག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་པ། ཞེས་འ་ལ་གཞོན་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་སོ།
སྤང་ལ་མ་ངེས་བཅད་ཤེས་དང་། ཡིད་དཔྱོད་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལ། ཞེས་པས་ནི། ཚད་མིན་
གྱི་སྟོ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་ལ་མ་ངེས་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་དང་། བཅད་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་
དང་། ཡིད་དཔྱོད་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ལོག་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚད་མིན་
གྱི་སྟོ་དང་ལྟོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྤང་ལ་མ་ངེས་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ཡིད་
དཔྱོད་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བར་སྤང་ཞིང་སྟོ་འདོགས་
དང་། མི་འགལ་བ་ཏུ་འཇུག་པའི་སྟོ། སྤང་ལ་མ་ངེས། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། ཟླ་བ་
གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་མཚན་གཞི། སྤང་ལ་མ་ངེས་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་མཚོན། རང་ལྷལ་གསལ་བར་སྤང་ཞིང་། སྟོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་
པའི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཞེས་མཁམས་པ་གོང་མ་དག་གིས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་
མཁམས་པ་འོག་མ་སྟར་ན། རེས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་པ་གང་ཞིག་རང་ལྷལ་གསལ་
བར་སྤང་བའི་སྟོ་ནི་སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅོ། །དེ་ལ་གསུམ། མདོན་
དང་རྟོག་དང་རྟོག་མེད་འབྲུལ། ཞེས་པས་ནི། སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ལ་དབྱེ་ན། མདོན་སུམ་སྤང་
ལ་མ་ངེས་པ་ནི། སྟོན་འདོན་མདོན་སུམ་ལ་སྟོན་པའི་སྤང་ཅིག་སྤང་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། རྟོག་པར་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ནི་རྟོག་པ་ལ་སྟོ་དོན་སྟོ་མ་ལྟ་བུ་སྤང་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟ་
བུ་དང་། རྟོག་མེད་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་པ་སྤང་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་མོ། །མདོན་སུམ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་
གྱི་སྟོ་ཡིན་མིན་དང་། སྤང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་མིན་ནི། སྟོ་གོས་ཀྱི་མིག་

དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་པར་མཛོད་ཅིག ། གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་ནི། ལྷན་རྟོགས་
བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི། རིགས་ལ་སློབ་འདོགས་དང་འགལ་བར། འཇུག་པའི་སློབ་ནི་བཅད་ཤེས་
སོ། ། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། སློབ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སློབ་པོ་
དོན་མཐུན་ཏུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་མཚན་གཞི། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་མཚོན། ལྷན་རྟོགས་
པའི་སློབས་ཀྱིས་རིགས་ལ་སློབ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་སློབ་པོ་ལས་སོ། ། ཞེས་
སློབ་པོ། ། མངོན་དང་རྟོག་པའི་བཅད་ཤེས་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། བཅད་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན།
མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་སོ། ། དང་པོ་ནི། སློབ་འཛིན་མངོན་
སུམ་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སློབ་ཏེ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྟོག་པ་རྣམ་གཉིས་
མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས། ཞེས་པས་ནི། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ལ་དབྱེ་
ན་གཉིས་ཏེ། སློབ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སློབ་པོ་དོན་མཐུན་གྱི་ངེས་ཤེས་ལྟ་
བུ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དང་། ལ་མི་ལྷན་གྱི་རྟོགས་
ཀྱིས་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལ་མི་ལྷན་ཏུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ། རྗེས་དཔག་ཚད་
མའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་སོ། ། གསུམ་པ་ཡིད་དཔྱེད་ནི། རྟོགས་ལྗོངས་
གང་ལའང་མི་སློབ་པར། བདེན་པར་ངེས་སློབ་ཡིད་དཔྱེད་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་
ཏེ། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱེད་མཚན་གཞི། ཡིད་དཔྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མཚོན།
རྟོགས་དང་ལྗོངས་བ་གང་ལ་ཡང་མི་སློབ་པར་དོན་བདེན་པར་མཐུན་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་སློབ་
ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་སློབ་པོ། ། རྒྱ་མཚན་མེད་དང་སྐྱེན་ཅི་ལོག་མ་ངེས་པ་ཡི་ཡིད་དཔྱེད་
གསུམ། ཞེས་པས་ནི། ཡིད་དཔྱེད་ལ་དབྱེ་ན། བྱས་པ་ལ་སོགས་གྱི་རྒྱ་མཚན་མེད་བཞིན་ཏུ་སྐྱ་
མི་རྟོག་པར་ངེས་པའི་སློབ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱེད་དང་། ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་
པའི་གང་ཟག་གིས་མ་བྱས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་ངེས་པའི་སློབ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་སྐྱེན་
ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱེད་དང་། ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་གཞལ་བུའི་རྟོགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟོག་པའི་སློབ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱེད་དང་གསུམ་སོ། ། ཞེས་སྐྱ་
རབས་པའི་མཁས་པ་པལ་ཆེས་བཞེད་དོ། ། ལ་ལས་མི་འདོད་པར་སྤང་དོ། ། དེས་ན་སློབ་པོས་
དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་པར་མཛོད་ཅིག ། བཞི་པ་ལོག་ཤེས་ནི། ལོག་ཤེས་དེ་མིན་
དེར་འཛིན་སློབ་ ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཏུང་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་མཚན་གཞི།
ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་མཚོན། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་སློབ་པོ་ལས་སོ། ། ཞེས་སློབ་པོ། རྟོག་
དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། ལོག་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་རྟོག་འཛིན་གྱི་སློབ་པོ་
། ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་འཛིན་གྱི་སློབ་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་

ལྷ་ལྷ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ཐག་བྲལ་ལ་སྐྱེལ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལྷ་ལྷ་
རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཟེར་བ་སྤང་སྟེ། རྟོག་པ་རྣམ་པར་འགྲུལ་ཀྱང་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་སྤིང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པ་བཟད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ཐག་བྲལ་ལ་སྐྱེལ་
འཛིན་གྱི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་དང་ཞེས་སྒྲ་མོད་ཀྱང་བྲལ་བོར་འཛིན་པ་ནི་མིག་ཤེས་ཡིན་པས་
རྟོག་མེད་ཏུ་འགྲུབ་ཀྱང་སྐྱེལ་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ནི་རོ་
མཚར་ཆེད། །མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པར་མི་འཛིན་ཏེ་སྐྱ་བཞིན་ནོ། །དཀར་པོ་འཛིན་
ཀྱང་འཇམ་པ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་
པས་སྐྱ་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པར་མཚུངས་སོ། །ཐག་བྲལ་ལ་སྐྱེལ་འཛིན་གྱི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ན།
ཐག་བྲལ་ལ་སྐྱེལ་ཡིན་པ་དང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡིད་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ། །མི་ལམ་
གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་དེར་འགྱུར་བ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཐག་བྲལ་གྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་
བཞིན་མི་ལམ་གསལ་སྤང་ཡང་དེར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཏུ་མས་སྒོ་ནས་འབྲེད་
དོ། །འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་ནི་འདིར་བཤད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་
ཏེ། འདིར་ནི་ལམ་མ་ལྷགས་དང་སོ་སྟེན་གནས་སྐབས་དང་བྱུང་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་
པ་ཐེ་ཚོམ་ནི། གཅིག་ཏུ་མ་དེས་ཞེན་སྟོ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་
ཏེ། སྐྱ་རྟོག་གམ་མི་རྟོག་སྟམ་པའི་སྟོ་མཚན་གཞི། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་མཚོན། རང་
ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པའི་ཞེན་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྟུར་རོ། །མཐའ་ནི་འདི་ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་གཉིས། ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན། ཞེས་པས་ནི། ཐེ་ཚོམ་ལ་དབྱེ་བ་བདག་
ཡོད་དམ་མེད་དམ་སྟམ་པའི་སྟོ་ལྷ་ལྷ་ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་། བདག་ཡོད་དམ་མེད་
དམ་པལ་ཆེར་མེད་དོ་སྟམ་པའི་སྟོ་ལྷ་ལྷ་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས། ཤས་ཆེར་རྣམ་
གཉིས་དོན་འགྱུར་དང་། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སོ། །ཞེས་པས་ནི། ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་
ཚོམ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས། སྐྱ་རྟོག་གམ་མི་རྟོག་ཤས་ཆེར་མི་རྟོག་སྟམ་པའི་སྟོ་ལྷ་ལྷ་དོན་འགྱུར་
གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། སྐྱ་རྟོག་གམ་མི་རྟོག་ཤས་ཆེར་རྟོག་སྟམ་པའི་སྟོ་ལྷ་ལྷ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་
ཚོམ་སོ། །འདིས་མཚན་ནས་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་རི་རྣམ་དབྱེ་ཁོང་ཏུ་ཚུད་པར་མཚོད་ཅིག །
གཉིས་པ་ཚད་མའི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་དང་། རྟོགས་ཚུལ་དང་། བྱེད་པ་
བསྟན་པའོ། །རོ་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེས་དང་། ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་ཡུལ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་ལ། མི་བསྐྱ་སྟོ་
འདོགས་དང་འགལ་བར། འཇུག་པའི་སྟོ་ནི་ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ།
མངོན་སུམ་ཚད་མ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། འཇུག་ཡུལ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་ལ་

མི་བསྐྱུ་ཞིང་སྐོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་སྐོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱུར་རོ། །གཉིས་
པ་མཚན་གཞི་ནི། གང་དང་གང་ལ་གང་གིས་དང་། གང་ཚེ་རི་ལྟར་མི་བསྐྱུ་སྟེ། ཞེས་པས་ནི།
མི་བསྐྱུ་བ་ནི་སྐོ་གཞན་གྱིས་མི་གཞོན་པའོ། །དུང་དཀར་འཇིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་དུང་མེར་
འཇིན་གྱི་སྐོས་མི་གཞོན་དེ་དུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་མི་བསྐྱུ་
ན། ལྷང་དོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེ་མི་བསྐྱུ། གང་ལ་མི་བསྐྱུ་ན། འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་
བསྐྱུ། གང་གིས་མི་བསྐྱུ་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་སྐོ་རྣམས་གྱིས་མི་
བསྐྱུ། གང་གི་ཚེ་མི་བསྐྱུ་ན། ལྷང་དོར་བྱེད་པའི་ཚེ་མི་བསྐྱུ། རི་ལྟར་མི་བསྐྱུ་ན། ལྷང་དོར་བྱེད་
བའི་དོན་དང་འབྲུང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་བསྐྱུ་ལོ། །སྐོ་དོན་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་
དམ་མེད། མེད་ན་སྐོ་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་
སྤྱང་འབྲེལ་གང་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐོན་འཇིན་དང་སྐོན་པོ་རྗེས་གཅིག་པར་འགྱུར།
འདོད་ན། བེམ་རིག་རྗེས་གཅིག་པ་འགལ་བ་ལ་སོགས་གྱི་སྐྱུན་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་
འབྲས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྤྱང་འབྲེལ་ལ་རྒྱ་འབྲས་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་སུ་སྐྱུན་མེད་
དེ། རང་རིག་བདག་གཅིག་གཞན་རིག་དང་། རྗེས་དཔག་དེ་སྤྱང་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཞེས་པས་
ནི་སྐོ་དོན་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་བཞུན་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་བདག་
གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ། གཞན་རིག་དང་རྗེས་དཔག་ནི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་དེ་སྤྱང་
འབྲེལ་ཡོད་དོ། །རྒྱབ་བྱེད་སྟེ་བའོ། །མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་དཔག་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། ཚད་
མ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་སྟོས་
པའི་སྤྱིར། ཚད་མ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
གཞལ་བྱ་མངོན་འགྱུར་ལ་སྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རིགས་དང་། གཞལ་བྱ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་
སྟོས་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་རིགས་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེ་ལོ། །སྤྱི་རིགས་ཐ་དད་གཅིག་པ་
སྤིད། ཅེས་པས་ནི། རི་སྟེད་དབྱེ་བའི་དོན་ནི། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་སྤྱི་རིགས་དོ་པོ་ཐ་དད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་མངོན་འགྱུར་ལ་སྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་འབྱུང་ཡང་རྗེས་དཔག་མི་འབྱུང་ལ།
སྐྱོག་གྱུར་ལ་སྟོས་ཏེ་རྗེས་དཔག་འབྱུང་ཡང་མངོན་སུམ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །བྱེ་བྲག་དོ་པོ་
གཅིག་པ་སྤིད་དེ། རྗེས་དཔག་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་དོ་པོ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་སོ། །
སྐྱོགས་གཅིག་ནས་དོ་པོ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པར་འདོད་པའི་ཡུགས་གཉིས་ཡོད་དེ་
དབྱུང་བར་མངོན་ཅིག་རྒྱ་མཚན་སྟོབས་གྱིས་གྲངས་ངེས་སོ། །ཞེས་པས་ནི། རི་སྟེད་དབྱེ་བའི་
གྲངས་ནི། རྒྱ་མཚན་བཤད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །༡ གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་
དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་

ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
ཏེ། དུས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དགག་པ་དང་། རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་དེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། ། ཡ་དང་པོ་ནི། དེ་འོད་ལ་ནི་
དེ་འཛིན་སྟོ། མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལས་འདོད། ཅེས་པས་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་
སྤྱི་འོད་ལ་རྣམ་སྤྱི་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་རྣམ་སྤྱི་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡི་རང་མཚན་དེར་སྣང་འགྱུར། དེ་མི་སྣང་བས་མངོན་སུམ་འགལ། ཞེས་
པས་ནི། རྣམ་སྤྱི་འོད་ལ་རྣམ་སྤྱི་འཛིན་པའི་སྟོ་བོན་ཅན། སྤྱོད་ལ་རྣམ་སྤྱི་རང་མཚན་སྣང་
བར་ཐལ། སྤྱོད་རྣམ་སྤྱི་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་དངོས། སྤྱོད་པ་མེད་ན།
མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་དགོས་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་དེ་བོན་ཅན། སྤྱོད་རྣམ་སྤྱི་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལ་རྣམ་སྤྱི་རང་
མཚན་མི་སྣང་བའི་སྤྱིར། རྣམ་སྤྱི་འོད་ལ་རྣམ་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྟོ་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། ། གཉིས་པ་དུས་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་
སྤྱི་ལ་ཉིན་སྤོང་དུ་འབྲུལ་བའི་ཚོ་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་གསལ་སྣང་ཅན་ཏེ། ཉིན་སྤོང་གྱི་སྤྱི་
པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དགུང་ལ་སྤོང་དུ་
འབྲུལ་བའི་ཚོ་མི་ལམ་ཤེས་པ་སྤོང་རྣམས་ལ། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ནམ་གུང་དུས། སྤོང་
རྣམས་རང་མཚན་ཅིས་མི་འགྲུབ། ཅེས་པས་ནི། ཤེས་བྱ་བོན་ཅན། རྣམ་གུང་གི་དུས་སུ་ཉིན་
སྤོང་གྱི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་རང་མཚན་རྣམས་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་གུང་ལ་
ཉིན་སྤོང་དུ་འབྲུལ་བའི་ཚོ་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་གསལ་སྣང་ཅན་དེ། ཉིན་སྤོང་གྱི་སྤྱི་པའི་
རྣམ་པ་ལ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་དངོས། སྤོང་པ་ཚད་མས་
གྲུབ། གྲུབ་ན་སྤྱི་གཅིག་སོགས་འགྱུར། ཞེས་པས་ནི། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་བོན་ཅན། རྣམ་གུང་
དང་ཉིན་སྤོང་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གུང་གི་དུས་སུ་ཉིན་སྤོང་གྱི་དུས་ཀྱི་
སྤྱི་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་རང་མཚན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འདས་པའི་དུས་ཐམས་
ཅད་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དང་ད་ལྟོ་བ་དུས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་སྤྱོད་འཛིན་ལ་མཉམ་པ་དང་། སྤྱོད་
བ་སྤྱོད་ལ་སོགས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། ། གསུམ་པ་རྣམ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་མེད་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་དེ་རྒྱུ་གི་ཁ་དོག་ལ་འབྲུལ་ཡང་རྒྱུ་གི་
དབྱིབས་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཆ་གཉིས་འགལ་བས་
ན། མེད་འཛིན་དབྱིབས་ལ་མངོན་སྲུང་མིན། ཞེས་པས་ནི། ཤེས་བྱ་བོན་ཅན། རྒྱུ་མེད་འཛིན་
མིག་ཤེས་དེ་རྒྱུ་གི་དབྱིབས་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཡིན་ན་
དོན་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རྟོག་བྲལ་གྱི་སློ་རྣམ་གཅིག་ལ་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བ་ཆ་གཉིས་འགལ་བའི་སྲིད་
རོ། །འགྲོ་ལ་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་མི་འཆང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའོ། དེ་ལྟར་མིན་ན་རྟོག་པ་འབྲུལ་བ་དང་རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་སློ་དང་སེམས་
འབྱུང་རྒྱུ་མ་གང་བྲག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པས་སོ། །རྟོག་པའི་སློ་རྣམ་གཅིག་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །རྟོག་སྤོང་རང་རིག་མངོན་སྲུང་ནི། དུལ་ཐག་ཁྲ་ལྟ་བུ་ནི་རྟོག་པའི་དུལ་ཡིན་ལ།
ཐག་ཁྲ་ལ་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་སློ་ལྟ་བུ་ནི། རང་རིག་མངོན་སྲུང་གྱི་དུལ་ཡིན་པས་མི་མཚུངས་སོ།
ཁ་དོག་འཛིན་མིག་ཤེས་རེག་བྱ་ལ། མངོན་སྲུང་ཡིན་ཞེས་ལ་ལས་སྟུ། ཞེས་པས་ནི། ཁ་ཅིག་
ན་རེས། རྒྱུ་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ། རྒྱུ་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ལ་
མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་པར་སྟུ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རེག་བྱ་མིག་ཤེས་དུལ་མིན་པས། དེ་ལ་
མངོན་སྲུང་ཅི་ལྟར་འབྱུང། ཞེས་པས་ནི། རྒྱུ་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་
བོན་ཅན། བྱོད་རྒྱུ་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ལ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གི་
རེག་བྱ་འཇམ་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་དུལ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། གསལ་བ་དངོས། མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་ཡང་
མིག་ཤེས་ཀྱི་དུལ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། །འདི་ཡང་སོ་སྟེ་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གོ། ཤེས་བྱའི་
དབྱིལ་འཁོར་མཐའ་ཡས་པ། མཁྱེན་པའི་ཡི་ཤེས་དཔག་མི་བྱས། དེས་ན་འཕགས་དང་སོ་སྟེ་
ཡི། བྱད་པར་ལ་ཡང་དབྱུང་པར་མངོད། རྟོག་པ་མངོན་སྲུང་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་འདོད་
པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་ཚོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པ་
དུལ་རྒྱུ་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་ནི། མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། རྒྱུ་
མེད་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་རྒྱུ་གི་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་ནི། མི་
རིགས་པ་སྟེ། རྟོག་པ་དུལ་རྒྱུ་རྣམ་པ་ལ། འབྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་སྲིད། ཅེས་པས་ནི།
རྟོག་པ་དུལ་རྒྱུ་དང་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བའི་རྒྱུ་གྱི་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པར་སྲིད་པས་
སོ། །རྟོག་པ་ཤེས་གངས་ཁ་དོག་སོགས། དེ་བཞིན་སྟུ་འཕྲི་ལྷུ་དཔལ་དང་། ཐག་ཁྲ་རྒྱལ་རྒྱ་
འབྲུལ་བ་ལ། དཀར་སྟོན་ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་བཞིན། ཞེས་པས་ནི། རྟོག་པ་ཤེས་ཀྱི་ཁ་དོག་
དཀར་པོ་ལ། གངས་ཀྱི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་རྒྱ་འབྲུལ་བའི་ཚོ། དཀར་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་

དང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དཀར་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་སྐྱད་
ཅིག་དང་པོ་བོན་ཅན། དཀར་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་དཀར་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་
སྲིད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱ་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་ཚད་མར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུའོ། །མ་གྲུབ་ན། སོ་
སྒྲུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྣོན་འཛིན་ཚད་མ་ཚད་མ་མིན་བྱས་ན་གང་གིས་འགོག་རྟོག་པ་འབྲུལ་བས་
བསྐྱད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོག་པ་འབྲུལ་བས་འདྲིར་བསྐྱད་མི་རུས་ཏེ། སྣོན་འཛིན་
ཚད་མ་བདེན་འཛིན་རྟོག་པས་བསྐྱད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་རིང་གི་
ཤུ་དཔལ་ལ་ཁ་ཅང་གི་ཤུ་དཔལ་དུ་འབྲུལ་བའི་ཚེ་སྣོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
སྣོན་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཅེས་པ་མི་མཐད་དེ། དེ་བོན་ཅན། བྱོད་སྣོན་པོ་ལ་
མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཤོང་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རྟོག་པ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འབྲུལ་བའི་ཚེ་བྱ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
སོགས་ཁྲ་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བོན་ཅན། ཁྲ་པོ་ལ་
མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་མཚུངས་པར་ཤོང་བཞིན་ཤེས་པར་
མངོང་ཅིག །གཉིས་པ་ཚུང་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱང་། དབྱིབས་ལ་
མངོན་སུམ་མཚུངས་ཤེ་ན། ཞེས་པས་ནི། གལ་ཏེ་ཚོལ་བ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་བོན་ཅན། དུང་སེར་
འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་དེ་དུང་གི་དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཤེས་
གྱི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་གངས་གྱི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་འབྲུལ་བའི་ཚེ་དཀར་འཛིན་གྱི་མིག་
ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སོགས། དཀར་པོ་ལ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།
ཞེས་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དབང་ཤེས་དོན་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ། ཆ་གཉིས་དག་
དུ་འགལ་བའི་སྲིད། དེ་ཡི་ཚུང་པས་འདྲིར་མི་གནོད། ཅེས་པས་ནི། ཤེས་བྱ་བོན་ཅན། མིག་
ཤེས་རྗེས་གཅིག་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་དང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆ་གཉིས་སྲིད་པར་ཐལ། རྟོག་
པ་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་དང་དབང་ཤེས་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆ་གཉིས་སྲིད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་
ན། སོ་སྐྱེལ་དབང་པོ་མངོན་སུམ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། འགྲོ་ལ་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་
འཆང་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་དེས་མི་མཚུངས་ཏེ། དབང་ཤེས་
དོན་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་མ་འབྲུལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། རྟོག་པའི་སྣོ་རྗེས་
གཅིག་ལ་དོན་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ཆ་གཉིས་སྲིད་པར་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན། འགྲོ་ལ་ཤེས་
རྒྱུད་གཉིས་འཆང་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། དེ་

འོད་ལས་ནི་དེ་རྟོགས་སྒོ། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་རྗེས་དཔག་དགའ། ཞེས་པས་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
འོད་ལྱེད་འོད་ཀྱི་རྟོགས་ལས་འོད་ལྱེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་
ལྱེད་འོད་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་འོད་ལྱེད་མ་ངེས་པས་མི་འགྲུབ་ལ། འོད་ཅམ་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་
མ་ངེས་པའི་རྟོགས་སུ་འགྲུབ་རོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་མ་ལྱེད་སྐད་ཀྱི་རྟོགས་ལས་མ་ལྱེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་
དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ལྱེད་སྐད་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ལྱེད་མ་ངེས་པས་
མི་འགྲུབ་ལ། སྐད་ཅམ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པའི་རྟོགས་སུ་འགྲུབ་པའི་སྒྲིབ། མ་ལྱེད་དེའི་སྐད་མ་
གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཤིང་ཐོས་པའི་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་
འོད་ལྱེད་འོད་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཤིང་ཐོས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྲུབ་ཏེ། འོད་ལྱེད་འོད་ཀྱི་རྟོགས་ལས་འོད་ལྱེད་
རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། དེ་མིན་ན་གཞན་བསྐྱབ་དགའ་
བས་སོ། །ཞེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་འདོད་པ་དགག་གོ ། རྟོགས་དང་བསྐྱབ་བྱུང་
འགྲུལ་བའི་སྒོ། ཚུལ་གསུམ་མེད་པས་རྗེས་དཔག་མིན། ཞེས་པས་ནི། དུ་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་
བརྟོགས་པའི་མི་དཔག་པ་ན་རྗེས་དཔག་དུ་འདོད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་དུ་བའི་རྟོགས་
ཀྱིས་བརྟོགས་པའི་མི་དཔག་པ་གྲུབ་ཚེད་ཀྱི་སྐྱོན་སྐྱོན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འདོད་པ་མི་རིགས་
ཏེ། དེ་པོན་ཅན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།
ཞེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག་གོ །གཞན་ཡང་འདི་བཞིན་
ལེགས་རྟོགས་མཚོད། ཅེས་པས་ནི། གཞན་ཡང་འདི་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཚད་མ་དང་
ཚད་མིན་ལ་སོགས། སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པར་རྣམ་དབྱེ་མ་འོད་བར་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་
ཚུད་པར་མཚོད་ཅིག་ཅེས་བྱའོ། ། གཉིས་པ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲིབ་བརྟན་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་སྤང་ནས་རྟོགས་པ་དངོས། ཞེས་པས་ནི། དངོས་
རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྟན་ཏེ། སྒྲོན་འཇིག་མངོན་སུམ་མཚན་གཞི། སྒྲོན་པོ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་སྤང་ནས་སྒྲོན་པོར་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ་རོ།
།དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས། གཞན་རིག་པ་ནི་ལྷགས་རྟོགས་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། དོན་དེའི་
རྣམ་པ་སྤང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་རིག་པ་ནི་ལྷགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པའོ།
།སྒྲིབ་བ་སྒྲའོ། །དཔེར་བཞེད་དང་མཚན་གཞི་རྣམས་འོག་དུ་རྒྱས་པར་འགྲུབ་རོ། །རྟོག་བྲལ་
སྒོ་ཡི་རྣམ་པ་དག་སྤང་ནས་སྒོ་འདོགས་གཙོད་པ་དང་། དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས།
གཞན་ལ་སྒོ་འདོགས་གཙོད་པར་མངོན། ཞེས་པས་ནི། རྟོག་བྲལ་ཀྱི་སྒོ་ཡིས་གཞན་བྱེད་དེའི་
རྣམ་པ་སྤང་ནས་སྒོ་འདོགས་གཙོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཀྱི་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་

བུལ་གྱི་སྒོ་ཡིས་གཞུང་བུ་དེའི་རྣམ་པ་རྣམས་སྐྱོབ་སྐྱོང་གིས་གཞུང་བུ་གཞུང་ལ་སྒོ་འདོགས་
གཙོང་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དེ་བཞིན་
རྗེས། ཞེས་པས་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོས་གཞུང་བུ་དེའི་རྣམ་པ་
རྣམས་སྐྱོབ་སྐྱོང་གཙོང་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་
ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོས་གཞུང་བུ་དེའི་རྣམ་པ་རྣམས་སྐྱོབ་སྐྱོང་གིས་གཞུང་བུ་གཞུང་
ལ་སྒོ་འདོགས་གཙོང་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །བྱེ་བྲག་རྒྱ་
བརྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་པའི་རྟོགས་ཚུལ་དང་། དགག་པའི་རྟོགས་ཚུལ་ལོ། ། ཡ་དང་པོ་ནི།
འབྲས་བུ་ཐ་དང་དངོས་རྟོགས་པས། རྒྱ་རྒྱས་ཐ་དང་ཡོད་རྟོགས་ཤུགས། ཞེས་པས་ནི། གཞུང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐ་དང་རྒྱ་རྒྱེ་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པས། རྒྱའི་རྒྱས་པ་ཐ་དང་
རྒྱ་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་ན། སྐྱོན་པོའི་འཇལ་
བྱེད་ཤུགས་རྟོགས་མངོན། ཞེས་པས་ནི། ཡང་སྐྱོན་འཇལ་མངོན་སུམ་གྱིས། ཡུལ་སྐྱོན་པོ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་སྒོ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱོན་པོའི་འཇལ་བྱེད་རྒྱ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི།
མངོན་སུམ་གྱིས་ལྷན་པའི་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལོ། །རྣམ་རྟོང་འཚོགས་
དོན་དངོས་རྟོགས་པས། རྣམ་དང་བོན་ཉིད་ཤུགས་རྟོགས་རྗེས། ཞེས་པས་ནི། གཅིག་དང་རྒྱ་
བུལ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་བུ་དང་རྟོང་པའི་འཚོགས་དོན་དངོས་སུ་
རྟོགས་པས། རྣམ་བུ་དང་བོན་ཉིད་ཀྱི་འཚོགས་དོན་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི། རྗེས་
དཔག་གིས་ལྷན་པའི་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལོ། །རང་རིག་གིས་ནི་སྐྱོན་
འཇིན་དང་། སྐྱོན་པོ་འཇལ་བྱེད་དངོས་རྟོགས་པས། ཡུལ་སྐྱོན་པོར་ཤུགས་ལས་རྟོགས།
ཞེས་པས་ནི། སྐྱོན་འཇིན་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་ནི་སྐྱོན་འཇིན་དེ་སྐྱོན་པོའི་རྣམ་པ་འཇིན་
བྱེད་དང་འཇལ་བྱེད་རྒྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པས། ཡུལ་སྐྱོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པ་
ལྟ་བུ་ནི། རང་རིག་གིས་ལྷན་པས་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལོ། ། ཡ་གཉིས་པ་
དགག་པའི་རྟོགས་ཚུལ་ནི། མངོན་སུམ་སྐྱོ་ལ་སེར་ཁེགས་པས། ཐ་དང་སྐྱོ་ལ་སེར་པོ་ཁེགས།
ཞེས་པས་ནི། སྐྱོན་འཇིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྐྱོན་པོ་ཅམ་ལ་སེར་པོ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་
ཁེགས་པས་ཡུལ་དང་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་པོ་རྣམས་ལ་སེར་པོ་ཡིན་པ་ཤུགས་ལས་
ཁེགས་པ་ལྟ་བུ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དགག་གཞིའི་སྐྱི་ལ་དགག་བྱའི་སྐྱི་ཁེགས་ནས་
དགག་གཞིའི་བྱེ་བྲག་ལ་དགག་བྱའི་སྐྱི་ཁེགས་ཚུལ་ལོ། སྐྱོ་ལ་སེར་ཁེགས་གསེར་མངོག་
བཞིན། ཞེས་པས་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱོན་པོ་ཅམ་ལ་སེར་པོ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་
སྐྱོན་པོ་ཅམ་ལ་གསེར་གྱི་སེར་པོ་ཡིན་པ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་དགག་

བྱེད་སྤྱི་ལོགས་ནས་དགག་བྱེད་བྱེད་བྱེད་ལོགས་ཚུལ་ལོ། ལྷོ་ལ་སེར་ལོགས་ཉུང་དཔལ་ལ།
གསེར་གྱི་སེར་པོ་ལོགས་བཞིན་ནོ། ཞེས་པས་ནི། མདོན་སྐྱུ་གྱིས་སྤོན་པོ་ཅན་ལ་སེར་པོ་
དངོས་སུ་ལོགས་པས། ཉུང་དཔལ་གྱི་ཁ་དོག་གསེར་གྱི་སེར་པོ་ཡིན་པ་ལྷགས་ལ་ལོགས་པ་ལྟ་
བྱེད་ནི། མདོན་སྐྱུ་གྱིས་དགག་གཞིའི་སྤྱི་ལ་དགག་བྱེད་སྤྱི་ལོགས་ནས་དགག་གཞིའི་བྱེད་བྱེད་
ལ་དགག་བྱེད་བྱེད་བྱེད་ལོགས་ཚུལ་ལོ། རྗེས་དཔག་དངོས་ལ་བདེན་ལོགས་པས། མ་མཐོང་
དངོས་ལ་བདེན་དངོས་ལོགས། ཞེས་པས་ནི། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་
དངོས་པོ་ཅན་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དངོས་སུ་ལོགས་པས། དུལ་དང་དུས་གྱིས་བསྐྱུ་
བའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ལྷགས་ལ་ལོགས་པ་ལྟ་བྱེད་ནི། རྗེས་དཔག་
གིས་དགག་གཞིའི་སྤྱི་ལ་ལོགས་ནས་དགག་གཞིའི་བྱེད་བྱེད་ལ་ལོགས་ཚུལ་ལོ། །དངོས་ལ་
བདེན་ལོགས་གང་ཟག་བཞིན། ཞེས་པས་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་པོ་ཅན་ལ་བདེན་
དངོས་དངོས་སུ་ལོགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་གི་བདེན་པ་ལྷགས་ལ་ལོགས་པ་ལྟ་བྱེད་ནི།
རྗེས་དཔག་གིས་དགག་བྱེད་སྤྱི་ལོགས་ནས་དགག་བྱེད་བྱེད་བྱེད་ལོགས་ཚུལ་ལོ། །དངོས་ལ་
བདེན་ལོགས་ཤེས་དངོས་ལ། གང་ཟག་བདག་གི་ལོགས་བཞིན་ནོ། ཞེས་པས་ནི། རྗེས་དཔག་
གི་དངོས་པོ་ཅན་ལ་བདེན་དངོས་དངོས་སུ་ལོགས་པས་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་གི་བདེན་པ་ལྷགས་ལས་ལོགས་པ་ལྟ་བྱེད་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་དགག་གཞིའི་སྤྱི་ལ་
དགག་བྱེད་སྤྱི་ལོགས་ནས་དགག་གཞིའི་བྱེད་བྱེད་ལ་དགག་བྱེད་བྱེད་བྱེད་ལོགས་ཚུལ་ལོ། །
གསུམ་པ་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་མཐུན་སྦྱོགས་སེལ་ཚུལ་དང་། བྱེད་པ་བསམ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་སེལ་བ་དང་། གང་སེལ་བ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རང་གིས་སྦྱོབས་གྱིས་ངེས་པ་དང་། དེ་ཡིས་མ་ངེས་གཞན་སྦྱོབས་གྱིས། ངེས་དགོས་
ཤེས་པ་ཡང་དག་ནི། རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཚད་མའོ། ཞེས་པས་ནི། རང་གི་སྦྱོབས་གྱིས་རང་
གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲིན་རྒྱས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དག་ནི་རང་ལ་ངེས་གྱི་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །རང་སྦྱོབས་གྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲིན་མི་རྒྱས་པར་ཤེས་པ་
གཞན་སྦྱོབས་གྱིས་ངེས་དགོས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དག་དེ། གཞན་ལ་ངེས་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་
ཉིད། སྦྱོར་ཚུལ་གོང་བཞིན་ནོ། །མཚན་གཞི་འོག་དུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །དོན་བྱེད་སྤང་དང་
གོམས་ཅན་གྱིས། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། རྗེས་དཔག་རྣམས་ནི་རང་ལ་ངེས།
ཞེས་པས་ནི། རང་ངེས་དང་། གཞན་ངེས་གྱི་ཚད་མ་གང་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་སྤང་གི་དོན་རིག་
གཉིས་ནི། མེས་གཙོ་སྤྱི་བྱེད་པར་འཛིན་པའི་དབང་པོ་མདོན་སྐྱུ་དང་། ཡིད་གྱི་མདོན་
སྐྱུ་ཚད་མ་གཉིས་སོ། །གོམས་ཅན་གྱི་དོན་རིག་གཉིས་ནི། སྤོན་དུ་ཡབ་སྐྱེ་བདལ་དུག་གི་

གཟུགས་ལ་གོམས་པའི་སྐྱེས་བུ་དེའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཏེ། སློན་བུ་གོམས་པའི་དོན་རིག་གཉིས་སོ། །རང་
རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་རིགས་རྣམས་ནི། རང་ལ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་
ནོ། ། རང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏང་། འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་གྱི་གཞན་རིག་རྣམས། གཞན་ལ་ངེས་ཀྱི་
ཚད་མའོ། །ཞེས་པས་ནི། དང་པོ་བ་ཡི་གཞན་རིག་ནི། ལྟ་སྐྱོན་གྱི་གཟུགས་དང་པོར་མ་མཐོང་
བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་སྐྱོན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་
མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་མ་འདྲིས་པའི་གཞན་རིག་རྣམས་སོ། །ཡིད་མ་གཏང་
བའི་གཞན་རིག་ནི། ཡིད་ཤེས་ནང་དུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་མངོན་རྣམས་དང་
། ཡིད་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་མངོན་རྣམས་སོ། །འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་གྱི་
གཞན་རིག་ནི། རྟོག་པས་ཐག་ཁྲ་སྐྱེས་དུ་གཟུང་བའི་ཚོ། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟོག་པ་
ཡུལ་དུས་རྣམ་པར་འབྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རིགས་རྣམས་ཏེ་གོང་དུ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་གཞན་ལ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའོ། །སྤང་བ་རང་དང་བདེན་པ་གཞན།
ཞེས་པས་ནི། སྤང་བ་རང་ལ་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལ་ངེས་དགོས་པ་ནི། ཉ་སྐྱེས་ཡིན་
མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་ཉ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་
པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱི་ནི་རང་དང་ཁྱད་པར་གཞན། ཞེས་པས་ནི། སྐྱི་རང་ལ་
ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་ངེས་དགོས་པ་ནི། ཤ་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྐྱེས་བུའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་ཤིང་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །སྤང་བ་གཞན་ལ་
ངེས་དགོས་ཡོད། ཅས་པས་ནི། སློན་འཛིན་གྱི་སྟོ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྐྱེས་བུའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སློན་འཛིན་དབང་མངོན་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སོགས་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཀྱི་
ཚད་མ་དུ་མ་ཡོད་པས་རྣམ་བཞག་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱའོ། །ངེས་པས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་
གཙོད། ཅས་པས་ནི། ཚད་མས་ངེས་ཤེས་བྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་སེལ་བའི་ཚུལ་
ནི། རྒྱུ་མ་སྐྱེད་ནས་སྟོ་འཕམ་སྟོམ་པའམ་ལོར་བས་ཏེ་ལ་བཅད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་གཙོད་
ཅིང་སྐྱེས་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། ། གཉིས་པ་གང་སེལ་བ་ནི། སྟོ་འདོགས་ཚད་མས་གཙོད་པའི་
སྟོ། ཞེས་པས་ནི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་མཚན་གཞི། སྟོ་འདོགས་ཡིན་པར་མཚོན།
ཚད་མས་གཙོད་ཅིང་བསལ་བྱའི་སྟོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྟོར་རོ། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་
སོགས། ཞེས་པས་ནི། སྟོ་འདོགས་ལ་དབྱེ་ན། མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་དང་། ལོག་རྟོག་གི་སྟོ་དང་། ཐེ་
ཚོམ་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་དང་། གཞན་ཡང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་། ཐར་པ་དོན་
གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྤང་བྱུང་བྱུང་པའི་སྟོ་རྣམས་སོ། ། གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ཏེ།

རོ་བོ་ལ་དང། རུས་ལ་དང། དུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་རོ་བོ་ལ་བརྟུག་སྟེ་ཚོད་པ་
སྤང་བ་ནི། རོ་བོ་གཅིག་ལ་གནོད་བྱ་དང། གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་རལ་གྱི་བཞིན། ཐ་དང་དེ་
བཞིན་སངས་རྒྱས་དང། སོ་སྟེའི་སློ་དང་ཡེ་ཤེས་བཞིན། ཞེས་པས་ནི། དེས་ཤེས་དང་སྟོ་
འདོགས་གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱ། སྟོ་རོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དང་ཡིན། གཅིག་ན། དེས་ཤེས་དང་
སྟོ་འདོགས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རལ་གྱི་འོ་སོ་རང་གིས་རང་མི་གཙོད་པ་
བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། བསལ་བྱ་དང་བསལ་བྱེད་ཏུ་འགལ་ལོ། །ཐ་དང་ཡིན་ན་བསལ་བྱ་
བསལ་བྱེད་ཏུ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རི་ལྟར་གསལ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོའི་མི་
ཤེས་པ་མི་སེལ་ཏེ་རྒྱགས་པ་འདི་བཞིན་ནོ། །འཇུག་གསུམ་ཡིན་པར་འདིར་མི་སྲིད། ཅེས་པས་
ནི། དེ་ལྟར་གཅིག་དང་ཐ་དང་མ་ཡིན་འཇུག་གསུམ་ནི་འདིའི་སྐབས་ཏུ་མི་སྲིད་དེ། རིགས་
པས་མི་རྟེན་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། རྒྱན་ཅིག་སྟོག་པ་ཐ་དང་པ། ཐ་དང་འཇུག་བས་སྟོན་ལས་ཤོལ།
ཞེས་པས་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་མེད་དེ། སྟོའི་རྒྱན་ཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དང་པ་སྟེ་འཇུག་ཐ་དང་ཏུ་
འཇུག་བ་ཡིན་པས་སོ། ། ༧ གཉིས་པ་རུས་ལ་བརྟུག་སྟེ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། རུས་གཅིག་རྟོག་
གཉིས་གཅིག་ཆར་འཇུག་ཐ་དང་འཕྲད་མིན་གནོད་བྱེད་མིན། ཞེས་པས་ནི། དེས་ཤེས་དང་
སྟོ་འདོགས་རུས་གཅིག་གམ་ཐ་དང། གཅིག་ན། ཤེས་བྱ་བོན་ཅན། རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་ཏུ་
འཇུག་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་དང་སྟོ་འདོགས་རུས་གཅིག་པའི་སྲིར། འདོད་ན། འགྲོ་ལ་ཤེས་
རྒྱད་གཉིས་འཆང་སྲིད་པར་འཇུག་ལ། ཐ་དང་ན། དེས་ཤེས་དང་སྟོ་འདོགས་གནོད་བྱ་
གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་དང་པའི་སྲིར། ཉིན་མོའི་ཉི་ཟེར་དང་མཚན་མོའི་ལྷན་པ་
བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། བསལ་བྱ་བསལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་རོ་བོ་དང་
པོར་འཕྲད། གཉིས་པ་རུས་མེད་གསུམ་པ་ལ། རྟེན་འགག་མཉམ་པས་དེའི་སྟོན་མེད། ཅེས་པས་
ནི། དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་རོ་བོ་གཉིས་རུས་དང་པོར་འཕྲད།
གཉིས་པ་ལ་སྟོ་འདོགས་རུས་མེད་ཏུ་བྱས། གསུམ་པ་ལ་དེས་ཤེས་རྟེན་བ་དང་སྟོ་འདོགས་
འགག་པའི་རུས་མཉམ་པས་སོ། །མདོར་ན་རུས་མི་གཅིག་གོ། །འོ་ན་སྟོ་འདོགས་མི་སེལ་བར་
འཇུག་རོ་ཞེ་ན། འཕྲད་ནས་སེལ་བ་མེད་ཀྱང་སྟོའི་རྒྱན་གཅིག་ལ། དང་པོ་སྟོ་འདོགས་རྟེན་
ནས་སྲིས་ཚད་མ་ལས་བྱང་བའི་དེས་ཤེས་རྟེན་པས་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱན་རྟེན་མ་རུས་པའི་སྟོ་
འདོགས་སྲིས་རྟེན་མི་རུས་པར་བྱས་པ་ལ། སྟོ་འདོགས་བསལ་ཞེས་ཐ་སྟོད་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ།
༧ གསུམ་པ་ཡུལ་ལ་བརྟུག་སྟེ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། དུལ་གཅིག་བདེན་རྒྱན་མཚུངས་པ་དང་།
ཐ་དང་འཕྲད་མིན་གནོད་བྱེད་མིན། སྲི་དང་ནང་གི་སྤང་བཞིན། ཞེས་པས་ནི། དེས་
ཤེས་དང་སྟོ་འདོགས་ཡུལ་གཅིག་གམ་ཐ་དང། དང་པོ་ལྟར་ན། བདེན་པར་གཅིག་གམ་རྒྱན་

པར་གཅིག་། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷོ་འདོགས་བདེན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་དང་ལྷོ་འདོགས་ ལྷུང་
བདེན་པར་གཅིག་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚད་མ་དང་དེས་ཤེས་ཀྱང་རྒྱན་པར་ཐལ།
དེས་ཤེས་དང་ལྷོ་འདོགས་ལྷུང་རྒྱན་པར་གཅིག་པའི་སྲིད། ཐ་དད་ན། དེས་ཤེས་ལྷོ་འདོགས་
ལ་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་དང་ལྷོ་འདོགས་འབྲང་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ་ལྷུང་
ཐ་དད་པས་སོ། །དཔེར་ན་སྲི་ཡི་སྤང་བ་དང་ནང་གི་ལྷན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཞེན་ལྷུང་
གཅིག་ལ་ཞེན་སྤངས་འགལ། ཞེན་སྤངས་དོན་མཐུན་མི་མཐུན་ཡིན། ལྷ་རྟག་མི་རྟག་འདྲིན་
སྲོ་བཞིན། ཞེས་པས་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྲོ་བའི་མེད་དེ། མདོན་སྲུང་དངོས་ཀྱིས་ལྷོ་འདོགས་མ་
བཅད་ཀྱང་མདོན་སྲུང་གྱིས་དྲངས་བའི་དེས་ཤེས་ལ་སོགས་དེས་ཤེས་དང་ལྷོ་འདོགས་
གཉིས། ཞེན་ལྷུང་གཅིག་ལ་ཞེན་སྤངས་འགལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེས་ཤེས་ནི་དོན་དང་མཐུན་པ་
ཡིན་ཏེ། ལྷ་མི་རྟག་པར་འདྲིན་པའི་སྲོ་བཞིན་ནོ། །ལྷོ་འདོགས་ནི་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་སྲོ་
ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྟག་པར་འདྲིན་པའི་སྲོ་བཞིན་ནོ། །མཐུན་པས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་སྲིད། དེ་ཡི་
རྩོད་པས་འདྲིན་མི་གཞོན། ཅེས་པས་ནི། དམིགས་ལྷུང་གཅིག་པས་ན་བསལ་བྱ་བསལ་བྱེད་
དུ་འབྲང་ལ། དོན་དང་མཐུན་པའི་སྲོས་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་སྲོ་སེལ་བའི་སྲིད་ན། དེས་
ཤེས་ཀྱིས་ལྷོ་འདོགས་སེལ་བར་འབྲང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་རྒྱན་
ཅིག་ལ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཐ་དད་སྲི་བའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ནི་འདི་བཞིན་ཤེས་
པར་མཛོད་ཅིག ། གཉིས་པ་བྱེད་པ་བསམ་པ་དངོས་ནི། གཅིག་དོན་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་
ཅིང་། ཞེས་པས་ནི། ཚད་མ་སྲི་མ་སྲི་བ་དང་ཚད་མ་སྲི་མ་འགལ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་མི་
འཇུག་སྟེ། ཚད་མ་སྲི་མ་དེ་ལས་སྲི་མ་སྲོ་འདོགས་ལྷག་པོ་གཙོད་དུ་མེད་པའི་སྲིད་དང་།
ཚད་མ་སྲི་མས་གཞལ་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་
ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གཅིག་དོན་གཅིག་དང་མི་འགལ་ལ། ཞེས་པས་ནི།
ཚད་མ་དང་པོས་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཚད་མ་སྲི་མ་དང་གཞན་གྱི་ཚད་མ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
ཚད་མས་སྲོན་པོར་གཞལ་བ་ལ་གཞན་གྱི་ཚད་མས་སེར་པོར་མི་གཞལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ཡང་ཤེས་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གཅིག་དོན་གཅིག་གིས་མི་འགོག་པོ། ཞེས་པས་
ནི། ཚད་མ་གཅིག་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་ཚད་མ་གཞན་གཅིག་གིས་འགོག་ན། དང་པོ་ཚད་མ་
མི་འགྱུར་བས། སྲོན་འཇལ་གྱིས་སྲོན་མ་ཡིན་དུ་འདྲིན་པའི་སྲོ་འདོགས་བསལ་ནས་སྲོན་
པོར་དེས་པ་ལ། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་སེར་པོ་ལ་སོགས་གཞལ་དུ་མེད་པར་སྲོན་པོར་གནས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ཐ་དད་ལ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། རྟེན་བཤད་པའི་སྤང་
ལ་མ་དེས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ཡིད་དཔྱོད་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་།

མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། རྣོ་རིག་བརྟན་དུ་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་ནི།
འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྣོ་དེ་ལ་དོན་ལ་ཚེ་གཉིས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དང་། ཚེ་
གཉིས་མིན་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ། ཚེ་གཉིས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་
ནི་ཐེ་ཚོམ་སོ། །ཚེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ལ་ཡང་། སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པས་འཇུག་
པ་དང་། སྤྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་
པས་འཇུག་པ་ནི་ལོག་ཤེས་སོ། །སྤྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ལ་ཡང་། རྣོ་
འདོགས་དང་འཛིན་སྐྱངས་མི་འགལ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་པས་
འཇུག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ནི་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པའོ། །འགལ་བའི་རྣམ་པའི་འཇུག་པ་
ལ་ཡང་། རྟོགས་ཟིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མ་ཟིན་པ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་
ནི་དབྱུང་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྤྱིང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་
མའོ། །རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའོ། །རྟོགས་སྤྱིང་གང་ལ་ཡང་མ་
བརྟེན་པར་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་དཔྱོད་དང་གསུམ་དུ་ངེས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་
གཉིས་ནི་ངོ་བོའི་སྐྱོ་ནས་བཤད་དོ། །རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ནི་གསལ་དང་མི་གསལ་
གྱི་སྐྱོ་ནས་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འཛིན་སྐྱངས་གྱིས་སོ། །སྐྱང་འཇུག་དང་སེམས་འཇུག་ནི་འཇུག་
ཚུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་བཤད་དོ། །ཚད་མ་ཚད་མིན་ནི་བྱེད་ལས་གྱི་སྐྱོ་ནས་བཤད་དོ། ། ལ གསུམ་པ་
ལེའུ་གངས་གྱི་མདོ་བསྟུ་བ་ནི། རྣམ་འབྱེད་འབྲུལ་གྱི་སྐྱོན་མ་ལས། དུལ་ཅན་བསྟན་པའི་ལེའུ་
ལྟེ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་བྱའོ། ། ལ གསུམ་པ་བྱད་པར་མངོན་རྗེས་གྱི་ཡིན་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། མངོན་དང་། རྗེས་དཔག་དང་། ལེའུ་གངས་གྱི་མདོ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
དུལ་དང་། ངོ་བོ་དང་། ཞོར་བྱུང་ཚད་འབྲས་སོ། ། ལ དང་པོ་ནི། མངོན་དང་མངོན་སུམ་ཚད་
མ་ཡིས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེའི་དུལ་ཡིན། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། གཞལ་བྱ་མངོན་
གྱུར་མཚན་གཞི། མངོན་སུམ་གྱི་དུལ་ཡིན་པར་མཚོན། མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་སོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དུལ་ཡིན་པར་མཚོན། མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ། །དབང་པོ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་དུ་མའི་དུལ་ལ་འདྲེས་
ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། ། ལ དང་
པོ་ནི། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་སྐྱོ་དང་ནི། དེ་ཉིད་གཞལ་བྱ་མི་བསྟུ་བ། མངོན་དང་མངོན་སུམ་
ཚད་མའོ། །ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་རྣམས་མཚན་
གཞི། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཚོན། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་དང་།
དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་མཚན་གཞི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། རྟོག་བྲལ་

མ་འཇུག་པའི་སློབ་གང་ཞིག །གཞུང་གི་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྦྱོར་རོ།
།དབང་ཡིད་རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་བཞི། ཞེས་པས་ནི། མངོན་སུམ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་པོ་
མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞིའོ།
།ལྷང་ཚད་མ་ལས། མངོན་སུམ་དབང་པོ་ཡིད་དང་རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གལ་མདོ་ལས། མངོན་སུམ་དབང་པོ་ཡིད་དང་རིག་པ་དོན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་
གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དངོས་ལྷུང་རང་གཞན་གཉིས་ལ་སྟོས་ཏེ། རང་དངོས་སུ་རིག་
པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ། གཞན་རིག་པ་ལ་བདག་སྐྱེད་དབང་པོ་ལ་སྟོས་ཏེ་དབང་པོ་
མངོན་སུམ་དང་། བདག་སྐྱེད་ཡིད་དབང་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། བདག་སྐྱེད་
ཡང་དག་པའི་ཉིང་འཛིན་གོམས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞིའོ། །དབྱེ་
དོན་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་ཀ་ལ་བྱུང་
ཅིང། དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་ནི་ཐ་དད་དོ། །གྲངས་ནི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ལྷན་
ལས་ངེས་པ་འཇུག། ཡང་ན་དགག་བྱ་བཞི་ལ་སྟོས་ཏེ། རྗེ་འཛིན་ཁ་ཅིག་གིས་དབང་པོ་ཉིད་
དོན་ལ་སྟེ་བའི་ཚད་མ་ཡིན། དབང་ཤེས་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་སྦྱིར།
དབང་པོ་མངོན་སུམ་དང་། ཡང་སྦྱི་རོལ་རྣམས་སུ་པས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་དེ་བཅད་
ཤེས་ཡིན། ཡོད་ན་འོན་ལོང་རྒྱན་ཚད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་སྦྱིར། ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། གྲངས་ཅན་པས་བདེ་སོགས་བཅའ་པོ་ཡིན་པས་རང་རིག་མེད་ཅེས་པའི་
དོགས་པ་བསལ་བའི་སྦྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྒྱང་འཕེན་པས་བདག་སྐྱེད་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམས་མཐོན་མེད་དེ་རིག་པ་རྒྱན་ཚད་པའི་སྦྱིར་ཞེས་པའི་སོག་
རྟོག་བསལ་བའི་སྦྱིར། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞིར་གྲངས་ངེས་སོ། །བྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ལ་བཞི། དབང་པོ་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་
། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོ། ། རྒྱ་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་སྐྱེད་དང་། རོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།
རང་ལ་ལྷུང་གྱི་རྣམ་པ་དག །ཤར་ནས་ལྷུང་འཛིན་རྣམས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་ལྷུང་
འཛིན་རྣམས། བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་སྐྱོད་དང་ཡིད། དབང་དང་དབང་གཟུགས་ཡིད་དབང་
ཡིན། ཞེས་པས་ནི། རིམ་པ་སྟུང་དུ། རང་ལ་ལྷུང་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ལྷུང་འཛིན་རྣམས་པ་དེ།
དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་ལ་ལྷུང་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཤེས་པའི་ལྷུང་འཛིན་རྣམས་སུ་
བསྐྱེད་པའི་ནང་གི་རྒྱལ་སྐྱོད་དང་པོ་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་ལ་
ལྷུང་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཤེས་པའི་ལྷུང་འཛིན་རྣམས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་དེ། ཡིད་དབང་གི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་ཤེས་དང་རྣ་ཤེས་དང་སྣ་ཤེས་དང་སྟེ་ཤེས་དང་ལྷན་ཤེས་

ཀྱིས་ཡུལ་འཛོལ་རུས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ནང་གི་རྩལ་སྒྲུབ་དྲུངས་པ་ནི། མིག་དང་རྩ་བ་སྣ་དང་
ལྗེ་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སོགས་གཞན་ལ་
ཡང་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བར་མཛོད་ཅིག་ངོ་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་
ནི། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ། བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡི། རིག་དང་རྟོག་
བྲལ་མ་འབྲུལ་རིག་དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་བསྐྱེ་བ། དབང་ཤེས་དང་ནི་དབང་མངོན་དང་།
དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ། །ཞེས་པས་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དུ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རིག་པ་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་
བའི་རིག་པ་དེ། དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱེ་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་རིག་པ་དེ། དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མཁས་པ་ཁ་
ཅིག་གིས་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་མི་འཛོག་པའི་གྲུབ་
མཐའི་རྣམ་བཞག་མཛད་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཁོ་པོས་ཤེས་མོད་ཀྱང་། འདི་ནི་སློ་དམན་གྱི་གོ་
བདེ་བའི་སྒྲིབ། མཁས་པ་ཕལ་ཆེར་གྱི་ལུགས་བསྐྱུན་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
བདག་རྒྱུན་མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རིག་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྷ་དང་།
ལྗེ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲུལ་བའི་རིག་པ་དང་། དེ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱར་མི་བསྐྱེ་བ་ནི་གོང་བཞིན་དུ་མིག་དང་། རྩ་
བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱར་ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག་མཚན་གཞི་ནི། མིག་དང་རྩ་བ་སྣ་ལྗེ་ལུས་།
སྐྱོ་ནས་གསུམ་གསུམ་ཉིད་དུ་དབྱེ། ཞེས་པས་ནི། མིག་ཤེས་དང་། མིག་གི་མངོན་སུམ་དང་།
མིག་གི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་དང་། ལྷ་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་ལ་
ཡང་གསུམ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའོ། ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་
གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ། བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡི། རིག་
དང་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་རིག་དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་བསྐྱེ་བ། ཡིད་ཤེས་དང་ནི་ཡིད་མངོན་
དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ། ། ཞེས་པས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དུ། བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་
དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རིག་པ་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདག་རྒྱུན་
ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ།

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བ་དེ།
ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། གཞན་ཡང་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་གཟུགས་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ། སྐྱ་དང་། དྲི་
དང་། རོ་དང་། རེག་དང་། བོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ། སྐྱ་འཛིན་ཡིད་ཀྱི། དྲི་འཛིན་ཡིད་ཀྱི། རོ་འཛིན་ཡིད་ཀྱི། རེག་འཛིན་ཡིད་ཀྱི།
བོན་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་
པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་གཟུགས་དང་སྐྱ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་དང་བོན་ལ་
རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་རིག་པ་ནི།
རིམ་པ་ལྟར་དུ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། སྐྱ་འཛིན། དྲི་འཛིན། རོ་
འཛིན། རེག་འཛིན། བོན་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱེ་བར་
ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག །མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་སྐྱ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བོ། སྐྱོན་ས་གསུམ་གསུམ་
ཉིད་དུ་དབྱེ། ཞེས་པས་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཤེས་དང་། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་དང་། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ།
སྐྱ་དང་། དྲི། རོ། རེག །བོན་འཛིན་རྣམས་ལ་འང་གསུམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ལོ། ། རང་རིག་མངོན་
གསུམ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ལོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ཤེས་པས་སྤང་སྟོབས་
ཀྱིས། རིག་དང་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་རིག་པ་དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་མི་བསྐྱེ་བ། རང་རིག་ཤེས་དང་
རང་རིག་མངོན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དུ། རང་གི་
ཤེས་པས་སྤང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་དེ། རང་རིག་གི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཤེས་
པ་སྤང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། རང་གི་ཤེས་པ་སྤང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱར་
མི་བསྐྱེ་བ་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། རྟོག་དང་རྟོག་
མེད་ཚུང་བ་ཡི། སྐྱོན་ས་གསུམ་གསུམ་ཉིད་དུ་དབྱེ། ཞེས་པས་ནི། རྟོག་ཚུང་རང་རིག་གི་ཤེས་
པ། རྟོག་ཚུང་རང་རིག་གི་མངོན་སུམ་དང་། རྟོག་ཚུང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་
གསུམ་དུ་དབྱེ་ལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཚུང་བ་ལ་ཡང་། རང་རིག་གི་ཤེས་པ་དང་། རང་རིག་
གི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་ལོ། །དཔེར་ན་རྟོག་
པའི་རྒྱུན་དང་། རྟོག་པས་རང་ཚུང་བའི་ཆ་དང་། རྟོག་ཚུང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བཞིན་ནོ། །
རྣམ་འབྱུང་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། སྐྱ་དོན་ནོ། །དང་

པོ་ནི། བདག་རྒྱུ་ཉིང་འཛིན་ཡང་དག་ལ། བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡི། རིག་དང་རྟོག་
བྱལ་མ་འབྲུལ་རིག་དེ་ཉིད་གཞལ་བྱ་མི་བསྐྱེ་བ། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན།
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ། །ཞེས་པས་ནི། རིམ་པ་ལྟར། བདག་རྒྱུ་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རིག་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད།
བདག་རྒྱུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྱལ་མ་འབྲུལ་
བའི་རིག་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་རྒྱུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྱལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་གཞལ་བྱ་ལ་
གསར་རུ་མི་བསྐྱེ་བ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་
དག་པ་ནི་ཐོན་མཚན་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཟང་
པོ་དང་ལྡན་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། དུལ་དང་རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་
མཁུའ། ལམ་དང་སུལ་སྐྱེན་ཡེ་ཤེས་འབྱེད། ཅེས་པས་ནི། དུལ་གྱི་བྱུང་པར་རྟོགས་པའི་སྐོ་
ནས་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རི་སྟེང་པ་མཁུའ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། འོན་དམ་
དང་ཀུན་རྫོབ་བཟ། གནས་ཚུལ་དང་སྤང་ཚུལ་ལམ། རྟོང་པ་དང་སྤང་བ་འཇལ་བའི་སྐོ་
ནས་དབྱེའོ། །རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་སྐོ་ནས་གཡུང་རྒྱུང་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་སུལ་རུ་སྐྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རྒྱུས་པར་དབྱེ་ན། ལམ་ལ་མཉམ་བཞག་
དང་རྗེས་ཐོབ་དང་། ས་བརྒྱལ་སོགས་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་རྣམས་ཁོང་རུ་རྫོང་པར་
བྱའོ། །སྐྱོ་དོན་ནི། དུལ་ཤེས་རྟེན་གྱི་སྐོ་ནས་ནི། འོན་དམ་རྟོགས་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་
སུམ་ཞེས་སུ་ཐ་སྟོན་བཏགས། ཞེས་པས་ནི། དུལ་གྱི་སྐོ་ནས་འོན་དམ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་ལ།
ཤེས་པའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་ལ། རྟེན་གྱི་སྐོ་ནས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
ཞེས་བྱའོ། ། རོར་འབྱུང་ཚད་འབྲས་ནི། དངོས་སོགས་གཞལ་བྱ་གང་དག་ལ། གཞལ་བྱེད་
གྱིས་གཞལ་ཚད་མ་ལ། དེ་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་པས་ནི། དངོས་པོ་ལ་སོགས་
གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་དུལ་གང་དག་ལ། འཇལ་བྱེད་གྱི་སྐོས་གཞལ་ཞིང་སྐོས་འདོགས་ཚད་
པ་རྣམས་ནི་ཚད་མའོ། །དུལ་དེའི་དོན་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་རུ་རྫོང་པ་འབྲས་བུའོ། །བདེ་སོགས་
གཞལ་བྱ་བདེ་སོགས་ལ། སྐོ་འདོགས་ཚད་པ་ཚད་མ་ལ། བདེ་སོགས་རིག་པའི་རང་རིག་
འབྲས། ཞེས་པས་ནི། དཔེར་ན་བདེ་སོགས་གཞལ་བྱ། བདེ་སོགས་ལ་སྐོ་འདོགས་ཚད་པའི་སྐོ་
ཚད་མ་ལ། བདེ་སོགས་རིག་པའི་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཐོང་འོག་ལ་
སོགས་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པའི་ཚད་འབྲས་རྣམས་ནི་འདིའི་འབྲས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ། དང་པོ་ལ་
གསུམ། གང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ། སློ་གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། རྒྱ་གང་ལ་
བརྟེན་པའི་རྟགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་
དང་། སྐྱ་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡུལ་
ཡིན། ཅིས་པས་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི་ནི། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་འཚོགས་དོན་ལྟ་བུའོ། སྦྱོར་ཚུལ་གོང་བཞིན་ནོ། མཚན་གཞི་ལ་
གཉིས་ཏེ། འཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་དང་། ཡ་གུལ་བོན་དང་བོན་ཅན་གྱི་རང་
བཞིན་ནོ། ༡ དང་པོ་ནི། འཚོགས་དོན་གྲུབ་བསལ་མེད་པ་གང་། དཔག་འདོད་ཡུལ་ཏུ་བྱས་
པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གོ་བྱར་བཟུང་། རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཡང་དག་
རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའོ། ཞེས་པའི་རིམ་པ་ལྟར། འཚོགས་དོན་གྲུབ་བསལ་མེད་པ་གང་ཞིག
དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། འཚོགས་དོན་གྲུབ་བསལ་མེད་
ཅིང་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གོ་བྱར་བཟུང་བ་ནི།
ཡང་དག་གི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཚད་མ་སྐར་རྟོགས་ཀྱི་
བྱེད་པ་ཉམས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱའོ། མ་བསལ་བ་ནི་ཚད་མས་དངོས་སུ་མ་བསལ་བ་
ལ་བྱའོ། ཞེས་གཞིན་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་སོ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གྲུབ་པ་མེད་པ་ནི་ཚད་
མའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའོ། གསལ་བ་མེད་པ་ནི་ཚད་མས་བཀག་མ་བྱེན་པ་ལ་སོགས་སུ་
བཞེད་དོ། དཔག་འདོད་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པ་ནི། དཔག་བྱའི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་ཡུལ་ཏུ་བྱས་
པ་དེ་ཡིན་ནོ། དེ་གང་ཞེ་ན་རྟགས་ཀྱི་གོ་བྱར་བཟུང་བ་དེའོ། གཉིས་ཀ་དངོས་དང་དངོས་
མེད་དང་། དངོས་དང་དངོས་མེད་འཚོགས་པ་ཡི། སྐྱོན་ས་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་བཞི། ཞེས་པས་ནི།
བོན་དང་བོན་ཅན་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་འཚོགས་དོན་ནི། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
འཚོགས་དོན་ལྟ་བུའོ། བོན་དང་བོན་ཅན་གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་འཚོགས་དོན་ནི།
ནམ་མཁའ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་འཚོགས་དོན་ལྟ་བུའོ། བོན་ཅན་དངོས་པོ་དང་། བོན་དངོས་
མེད་ཡིན་པའི་འཚོགས་དོན་ནི། སྐྱ་དང་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་འཚོགས་དོན་ལྟ་བུའོ། བོན་དངོས་པོ་
དང་བོན་ཅན་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་འཚོགས་དོན་ནི། ནམ་མཁའ་རྟག་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་
འཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། ༡ ཡ་གུལ་བོན་དང་བོན་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། བོན་
ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། བོན་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། དང་པོ་ནི། བོན་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་བསལ་
མེད། བསྐྱབ་བྱའི་བོན་གྱི་དཔག་གཞིར་བཟུང་། ཞེས་པས་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་བོན་གྲུབ་བསལ་

མེད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་བོན་གྱི་དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་དེ། བོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྐྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྱིར་ཞེས་པའི་ཚེ་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །ཤེས་འདོད་ཚོད་གཞི་མཐུན་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་དང་གྲགས་པ་དང་། བཏགས་པའི་བོན་ཅན་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཅས་པས་ནི། བོན་ཅན་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་འདོད་བོན་ཅན་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཤེས་འདོད་གྱི་དོར། སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །ཐེག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བོན་ཅན་གྱི་སྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་བོན་གྱི་བརྟེན་བྱེད་པ་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོད་གཞི་བོན་ཅན་ནི། གསོན་ལུས་བདག་ཡོད་མེད་ཚོད་པའི་ཚེ་ན་གསོན་ལུས་ལྟ་བུའོ། །མཐུན་པ་དཔེའི་བོན་ཅན་ནི། རུ་ལྡན་གྱི་ལར་བོན་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། རུ་བ་ཡོད་པའི་སྱིར། ཞེས་པའི་ཚེ། ཚང་བར་ལྟ་བུའོ། །མི་མཐུན་པ་དཔེའི་བོན་ཅན་ནི། རུ་ལྡན་གྱི་ལ་བོན་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། རུ་བ་ཡོད་པའི་སྱིར་ཞེས་པའི་ཚེ། ཚུ་རྒྱུད་ལྟ་བུའོ། །གྲགས་པ་བོན་ཅན་ནི་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཚོད་པའི་ཚེ་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །ཐེག་འགྲེལ་ལས། ཚོད་གཞི་བོན་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲགས་པ་བོན་ཅན་དང་བཏགས་པ་བོན་ཅན་ནོ། །གྲགས་པ་ནི་སྐྱ་ཚོལ་སྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལས་མཐུན་པར་སྤང་བའི་ཚད་མས་ཀྱབ་པ་གཅིག་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཏགས་པ་བོན་ཅན་ནི། དངོས་སུ་མ་ངེས་ཀྱང་བོན་ཅན་རུ་བཟུང་བ་སྟེ། རི་བོང་གི་རུ་ལྟ་བུའོ། །ཐེག་འགྲེལ་ལས། བཏགས་པ་ནི་མི་སྤང་བ་སྤང་བར་བྱས་ནས་འཛོག་པ་སྟེ། མཐུན་སྤང་རུ་ཚད་མས་མ་ཀྱབ་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བོན་ཅན་རྣམ་པ་རྒྱལ་རུ་བཤད་ཀྱང་། ཤེས་འདོད་བོན་ཅན་དང་། ཚོད་གཞི་བོན་ཅན་དང་། དཔེའི་བོན་ཅན་དང་གསུམ་རུ་འདུས་སོ། །ཧ་གཉིས་པ་བོན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་བཏགས་པ་གང་། རྟགས་གྱི་ལོ་བྱར་བཟུང་བ་བོན། ཞེས་པས་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་བཏགས་པ་གང་ཞིག་རྟགས་གྱི་ལོ་བྱར་བཟུང་བ་དེ། བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྐྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྱིར། ཞེས་པའི་ཚེ། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །དགག་སྐྱབ་སོགས་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ། ཞེས་པས་ནི། དགག་པ་ཡིན་པ་ནི། སྐྱ་བོན་ཅན། བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྱིར་ཞེས་པའི་ཚེ། བདག་མེད་ལྟ་བུའོ། །སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་ནི། སྐྱ་བོན་ཅན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་ཡུལ་རུ་བྱ་བྱང་བ་ཡིན་པའི་སྱིར་ཞེས་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་རུ། དངོས་པོ་དང་། དངོས་མེད་དང་། རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་བྱ་ལ་སོགས་ཡིན་པའི་བོན་གྱི་རྣམ་འབྱེད་ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག ཧ་གསུམ་པ་སྐྱ་དོན་ནི། རྟགས་དང་ཤེས་འདོད་རྗེས་དཔག་དང་། སྱི་ཚོལ་ལ་ནི་བཀོད་པ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་སྤྱོད་དང་གཞལ་བྱ་དང་། དམ་བཅའ་ཞེས་སུ་ཐ་སྟོན་གདགས། ཞེས་པས་ནི། རྟགས་གྱི་ལོ་བྱ་ཡིན་པས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་ཐ་སྟོན་གདགས་ལ། ཤེས་འདོད་གྱི་ཡུལ་རུ་བྱས་པས་སྤྱོད་ཞེས་ཐ་སྟོན་

གདགས་ལ། རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པས་གཞུང་བྱ་ཞེས་ཀྱང་ཐ་སྟོན་གདགས་ལ། ཚོལ་
བས་སྲི་ཚོལ་བ་ལ་བཀོད་པས་ན་དམ་བཅའ་ཞེས་སྲུ་ཐ་སྟོན་གདགས་སོ། ། ༡ གཉིས་པ་སློ་
གང་གིས་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས། དེ་ཉིད་འཇུག་
ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ། རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཚད་མའོ། །ཞེས་པས་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་
རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སློ་དེ། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཚོལ་བའི་ཚུལ་གསུམ་
ཚད་བའི་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སློ་དེ། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཚོལ་
གསུམ་ཚད་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སློ་གང་ཞེས། །འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་
བསྐྱུ་བ་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་རུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལ་
མི་སྣུན་རུ་རྟོགས་པའི་སློ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རྗེས་དཔག་དང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་སྟོག་
པ་ཐ་དང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཁོ་བོས་ནི་སྟོག་པ་ཐ་དང་གྱི་སྟོ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
རྣམ་པར་བཞག་པོ། །ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་
། བྱགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་རུ་ཡང་རིག་པ་སྐྱེ་བ་པལ་ཆེར་
གྱིས་སྐྱེ་བས། འདི་སྟེར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སློ་དེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་
བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སློ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །བྱགས་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཚད་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སློ་དེ། བྱགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསེལ་ཟེར་ཅན་ལ་རྒྱ་
བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཀོད་རྒྱང་རུ་རྟོགས་པའི་སློ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སློ་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད།
དེ་ནི་ལྷང་རྣམ་དག་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོ་འདྲིར་དགེ་བ་སྦྱོང་ན་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་
བ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་སློ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་པོང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཚུལ་གསུམ་ནི། རྟགས་དང་། རྗེས་འགོ་དང་། སྟོག་པའོ། ། ༡ གསུམ་པ་རྒྱ་
གང་ལ་བརྟེན་པ་རྟགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ལ་སྟོས་པའི་གཞི་དང་། གང་སྟོས་
པའི་བོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་སྐྱེ་གང་ལ་འཇུག་པར་དཔྱད་པ་དང་།
སྟོས་གཞི་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ནི་འཚོགས་དོན་ལ། དངོས་དང་ཡ་གུལ་
གཉིས་ལ་འཇུག་ཅིས་པས་ནི། སྟོགས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྗེས་སྲུ་དཔག་བྱ་རྣམས་ནི་མིང་
གི་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པ་རྟོག་གི་བ་ཀྱན་གྱི་ལྷགས་སོ། །དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་སྐྱེ་ནི་བོན་
དང་བོན་ཅན་གྱི་འཚོགས་དོན་ལ་དངོས་སྲུ་འཇུག་ལ། ཤེས་འདོད་བོན་ཅན་དང་། བསྐྱབ་

བུའི་ཕོ་མོ་གཉིས་ལ་ནི། བཏགས་པའི་སྐོ་ནས་འདུག་སྟེ་འཚོགས་དོན་གྱི་སྤྱོད་ལ་རིམ་བུར་བའི་
སྤྱིར་ཏེ། འཚོགས་དོན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པས་སོ། །འཚོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་
པའོ། །དཔེར་ན་འཕྲིང་བ་རྩོག་གཅིག་ལ་ཕྲིང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །འདི་ནི་རང་
གཞན་གྱི་སྤྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་གྱི་ལུགས་བཀོད་པའོ། །རང་མིང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པས་
དེ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་འཚར་བར་བྱེད་པ་དེ། དངོས་སྤྱི་མཚན་ཉིད། ལོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་
བ་སྐྱང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །རྒྱ་མཚན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་མིང་གཡར་ཏེ་
བཏགས་པས་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་འཚར་བར་བྱེད་པ་དེ། བཏགས་སྤྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་
མི་སྐྱོན་པོ་ལ་བ་སྐྱང་དུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡ་གཉིས་པ་སྟོན་གཞི་དངོས་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྟོས་
གཞི་དངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་། ཚིང་པ་སྐྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དང་
པོའི་སྟོན་གཞི་ཕོ་མོ་ཅན་ལ། ཞེས་པས་ནི། ཚུལ་དང་པོའི་སྟོན་གཞི་བསྐྱབ་བུའི་ཕོ་མོ་ཅན་ཡིན་
ཏེ། རྟགས་བསྐྱབ་བུའི་ཕོ་མོ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ལ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཅིང་། མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་ལ་
ལྟར་སྐྱང་དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་པས་ནི། ལམ་ལ་བརྟེན་གྱི་སྤྱོད་ལ་སོ། །མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ་
དང་ནི་མི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་སྟོན་པའི་གཞི། ཞེས་པས་ནི། རྗེས་སུ་གྱི་སྟོན་
གཞི་ནི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ་སྟོན་གྱི་སྟོན་གཞི་ནི་མི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ་ལམ་ལ་བརྟེན་གྱི་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་ལ་འདོད་དེ། གཞོན་སྐྱེས་ཀྱིས་ནི་རྗེས་སུ་གྱི་སྟོན་གཞི་དང་སྟོན་
པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་གཞི་ནི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ་ལམ་ལ་བརྟེན་གྱི་སྤྱོད་ལ་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་ལ་
རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་ལ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། མ་གྲུབ་ན། རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་
ལྟར་སྐྱང་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ལོ། །ལ་ལས་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་གཞི་ནི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་ལ་དེས་སྟོན་པ་མེད་ཀྱི་སྤྱིར་པར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་སྟོན་པ་ཡོད་ན།
གཅིག་དང་དུ་གྲུལ་ལ་སྟོན་ཚུལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ་སྟོན་པས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྟོན་གྱིས་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ དབྱེད་པར་མཚོན་ཅིག ཡ་གཉིས་པ་དེ་དག་གི་
རང་བཞིན་ནི། བསྐྱབ་བུ་རྗེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལྟར། བསྐྱབ་བུའི་ཕོ་མོ་གྱིས་མི་སྟོན་དང་། སྟོན་པ་
མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ་མི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ལ། ཞེས་པས་ནི། བསྐྱབ་བུ་རྗེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལྟར་བསྐྱབ་བུའི་
ཕོ་མོ་གྱིས་མི་སྟོན་པ་དེ། མ་གྲུབ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྤྱི་ཕོ་མོ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཚོ། དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་བུ་རྗེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལྟར་བསྐྱབ་བུའི་
ཕོ་མོ་གྱིས་སྟོན་པ་དེ། མི་མ་གྲུབ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྤྱི་ཕོ་མོ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཚོ། དངོས་མེད་ལྟ་བུའོ། །རྗེ་ལྟར་བཀོད་བཞིན་དེས་བྱང་རལ། དངོས་
སྤྱི་དེས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕོ་མོ། ཞེས་པས་ནི། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཕོ་མོ་ཅན་ལ་རྗེ་ལྟར་བཀོད་པ་

བཞིན་ངེས་རྒྱུ་རང་ལ་དངོས་སུ་ངེས་པ་དེ། ལྷོགས་ཀྱི་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། བཀོད་ཚུལ་ནི། ལ་
ལ་རྒྱ་བ་བཞིན་ཐ་དད་པར་བཀོད་པ་དང་། ལྷ་ལ་བྱས་པ་བཞིན་དབྱེར་མེད་བཀོད་པ་དང་།
བྱས་ལྡོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཞིན་རྒྱ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་བཀོད་པའོ། །རྣམ་གྲངས་ནི།
བསྐྱབ་བྱ་བོན་ཅན་གྱི་བོན་དང་། ཤེས་འདོད་བོན་ཅན་གྱི་བོན་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་
བོན་དང་། ལྷོགས་ཀྱི་བོན་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་པའོ། ། ཅི་ལྟར་བཀོད་བཞིན་མཐུན་དཔེ་ལ།
ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། རྟགས་ཤེས་འདོད་བོན་ཅན་ལ་རི་ལྟར་བཀོད་
པ་བཞིན་རྒྱ་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་རྒྱུ་རང་ལ་དངོས་སུ་ངེས་པ་ནི། རྗེས་འགྲོའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དཔེར་ན། ལྷ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་བྱས་པ་ནི་བྱམ་པ་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་རྒྱུ་རང་ལ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟགས་ནི་མཐུན་ལྷོགས་ཁོ་ན་ལ། ཡོད་པར་ངེས་པ་
རྗེས་འགྲོ་བོ། །ཞེས་པས་ནི། རྟགས་ནི་མཐུན་ལྷོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་རྒྱུ་རང་ལ་ངེས་པ་
ནི། རྗེས་འགྲོ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན། ལྷ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་
རྗེས་འགྲོ་བཞིན་ལོ། ། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་འཇུག་མི་སྲིད།
ལྡོག་དང་ལྡོག་བྱའི་བཞིན་ཤེས། ཞེས་པས་ནི། རྟགས་ཤེས་འདོད་བོན་ཅན་ལ་རི་ལྟར་
བཀོད་པ་བཞིན་རྒྱ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་འཇུག་པར་ངེས་རྒྱུ་རང་ལ་དངོས་སུ་ངེས་པ་ནི། ལྡོག་
པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ལྷ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་ཚོ། བྱས་པ་
ནམ་མཁའ་ལ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །རྟགས་མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ངེས་
རྒྱུ་རང་ལ་དངོས་སུ་ངེས་པ་དེ། ལྡོག་བྱའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན། ལྷ་བོན་ཅན། མི་རྟག་
སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་ལྡོག་བྱའི་བཞིན་ལོ། །འདི་དག་ནི་འགྲོ་མགོན་སློ་སྟོན་དང་གཞོན་
ཀྱུལ་ཞལ་མཐུན་པའི་ལྷགས་སོ། ། གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་
དགག་སྐྱབ་འགྲུབ། རྗེས་ལྡོག་ཁ་ཚོན་ཚོད་མ་ཚོད། སོགས་ཀྱི་བཙོན་པས་འདིར་མི་གཞོད།
ཅས་པས་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་དབང་རྒྱ་བྱས་ཏེ། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་ལྷོགས་མི་མཐུན་ལྷོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་
ཀ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་ཁེགས་དགོས་པའི་སྦྱར་ཏེ། མ་ཁེགས་ན་
རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་བྱེད་པ་ཉམས་པའི་སྦྱར་ཏེ། རྟགས་མཐུན་ལྷོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་
རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་ཀྱང་མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་
ལྡོག་པ་གྲུབ་ཀྱང་མཐུན་ལྷོགས་ལ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ལ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྦྱོར་
ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་བསྐྱབ་པའི་ཚོ་རྗེས་
ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་དང་། ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་བསྐྱབ་པའི་ཚོ། ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་

པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ། རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་བརྒྱབ་པའི་ཚེ་རྣམ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་མ་
ཚོད་ཀྱི་ཚོད་པ་དང་ཚོད་སྤངས་དང་། རྣོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བོན་བརྒྱབ་པའི་ཚེ་རྣོག་པ་ལ་
ཁ་ཚོན་ཚོད་མ་ཚོད་ཀྱི་ཚོད་པ་ཚོད་སྤངས་ལ་སོགས་མང་ཏུ་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་མི་
གཞོན་ཅིང་། འདིར་མི་དགོས་པའི་སྲིར་ཏེ། དགག་རྒྱབ་དེ་སྤྱོད་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་
པའི་རྣོག་མི་དགོས་ཏེ། དགག་བྱ་ཁེགས་པ་དང་བརྒྱབ་བྱ་ལྷབ་པ་ནི། ཚོད་མའི་རྣོབས་ལས་
ལྷུང་བས་འགལ་བ་ངེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་སྲིར་རོ། །དཔེར་ན་ལ་མེ་
ལྷན་ཏུ་བརྒྱབ་པ་ནི། མཐུན་དཔེ་ཚང་བར་ཏུ་མི་ཏུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚོད་མས་གྲུབ་པས་ཀྱང་
ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་གྲུབ་པའི་ཚོ། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་གཞི་ཡོད་ཀྱང་རྒྱང་མེད་ཀྱང་རྒྱང་། མེ་རྣོག་
པས་ཏུ་བ་རྣོག་པར་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
ངོ། །དེ་རྣམས་མ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པའི་སྲིར་བ་
ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་ཏུ་མ་ཞེས་དེར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཐུན་སྤྱོད་མི་མཐུན་
སྤྱོད་དངོས་འགལ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པའི་
ལྷགས་ཀྱང་ཁོང་ཏུ་ཚོད་པར་མཛོད། །གཉིས་པ་རྣོག་བོན་རྟགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ།
དངོས་དང་། བྱེད་ལས་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྟགས་
རྣམ་རྣམ་ངོ། །དང་པོ་ཡང་དག་ལ་གཉིས་ཏེ། སྲིར་བརྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།
།དང་པོ་ནི། བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། གཏན་ཚིགས་རྟགས་ཡིན། ཞེས་པས་ནི།
རྟགས་དང་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛོག་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མི་
མཐུན་པ་སྐྱེ་བའི་ལྷགས་སུ་ཏུ་མར་ཡོད་ཅིང་ཤེས་མོད་ཀྱང་། བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། རྒྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་
སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་འགོད་པའི་ཚེ་ན། བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་
བོན་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར། ཞེས་འགོད་པའི་ཚེ་ཏུ་བ་དང་ཚེ་རེག་རྒྱན་ཆགས་
ལ་སོགས་དགག་རྟགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དང་ནི་རྒྱབ་པའི་
རྟགས། ཞེས་པས་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ལྷན་གྱི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། དགག་རྟགས་དང་རྒྱབ་རྟགས་
གཉིས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བརྒྱབ་བྱའི་བོན་བརྒྱབ་པའི་ཆ་ནས་རྒྱབ་རྟགས། དགག་བྱ་དགག་
པའི་ཆ་ནས་དགག་རྟགས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དགག་རྒྱབ་གཉིས་སུ་འདུས་པས། དབྱེ་དོན་
ནི། རོ་བོ་གཅིག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཏུ་བས་མི་རྟག་པ་བརྒྱབ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ། མེ་
བརྒྱབ་ན་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ། གང་རེག་འགོག་ན་དགག་རྟགས་ཡིན་པས། ཏུ་བའི་རྟེང་ན་
རོ་བོ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་

པས། ལྷོ་ལྷོས་དང་ལྷན་པས་སྤེལ་བར་མཛོད་ཅིག གྲངས་ནི་འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ལ་རྟོས་ཏེ།
འགལ་ན་འགོག་པ་དང་། འབྲེལ་ན་བརྒྱབ་པར་རུས་པས་སོ། །ཡང་ན་རྒྱ་མཚོ་གི་ཕྱགས་ལ་
ངེས་སོ། ། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱབ་པའི་རྟགས་དང་དགག་པའི་
རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བརྟན་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་
འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྒྱབ་
པའི་རྟགས། ཞེས་པས་ནི། དངོས་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ། རྒྱབ་རྟགས་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན། ཏུང་ལྷན་གྱི་
ལར་བོན་ཅན། མི་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་ཚེ་ཏུ་བ་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་
འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པས་རྒྱབ་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། འབྲས་
བུའི་རྟགས་གཉིས་སོ། །དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནི། ཡིན་པར་བརྒྱབ་པ་དང་། ཡོད་པར་བརྒྱབ་པ་
ལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ལོ། །དབྱེ་དོན་ནི། ཏུ་བས་མི་རྟག་པ་བརྒྱབ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
དང་། མི་བརྒྱབ་ན་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་པ་གོང་མ་བཞིན་ཏུ་སྤྱི་རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་བྱེ་
བྲག་ངོ་བོ་ཐ་དང་ལ་སོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་དོ། །གྲངས་ནི་རྒྱ་མཚོ་གི་ཕྱགས་ལ་ངེས་སོ། ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྒྱབ་བྱ་བརྒྱབ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། བརྒྱབ་བྱ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ། རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཀྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ནི་སྤྱོད་པོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལ་དབྱེ་ན། དག་པ་བ་དང་རྟོས་པ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་དང་། དོན་དང་བྱུང་པར་ལ་སོགས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། འགོ་མཁོན་སྒོ་སྒོས་ཀྱི་ཚད་བརྒྱས་ལ་སོགས་ལ་བརྟེན་བར་བྱའོ། ། དེ་ལ་གཉིས།
དོན་རྒྱབ་དང་ནི་ཐ་སྙད་རྒྱབ། ཅེས་པས་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་རྒྱབ་པའི་རྟགས་དང་། ཐ་
སྙད་རྒྱབ་པའི་རྟགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་བོན་ཅན། ལྷོ་ལྷོ་ཡུལ་ཏུ་བྱ་བྱང་བ་ཡིན་
ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བོན་ཅན། ཤེས་བྱ་
ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཡང་དག་གི་སྤྱོད་ཀྱི་བོན་ངེས་
པའི་ཚེ་ན། བོན་ཅན་དང་བརྒྱབ་བྱའི་བོན་གྱི་འཚོགས་པ་མ་གྲུབ་ན། དོན་རྒྱབ་སྟེ། བྱས་པས་
སྤྱོད་མི་རྟག་པར་བརྒྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཤུབ་ན་ཐ་སྙད་རྒྱབ་སྟེ། འགོ་མཁོན་གྱིས་བ་སྤྱང་རྒྱབ་པ་
བཞིན་ནོ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། ། དེ་བཞིན་དེ་བྱང་འབྲས་བུའི་རྟགས། ཞེས་པས་ནི། བརྒྱབ་
བྱ་དང་དེ་བྱང་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱབ་བྱ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་
གཏན་ཚིགས་དེ། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ནི་ཏུང་ལྷན་གྱི་ལ་མི་ཡོད་ཏུ་བརྒྱབ་

པ་ལ་རུ་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་སྡོག་སྡོན་སོང་བྱུང་པར་དང་། བྱེད་པ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་
ཏྟགས་བཞི། ཞེས་པས་ནི། རྒྱའི་རང་སྡོག་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ནི། རུ་ལྟན་གྱི་ལར་བོན་
ཅན། མེ་ཡོད་དེ། རུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། རྒྱ་སྡོན་སོང་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་
ནི། རྣམ་མཁའི་རུ་བ་སྡོ་ཡོང་བ་བོན་ཅན། རྒྱ་མེ་སྡོན་རུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱའི་བྱུང་པར་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ནི། རུ་བ་བོན་ཅན། འབྲུང་གིང་
ལས་གཞན་པའི་བྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། འབྲུང་གིང་ལས་གཞན་པའི་བྱོད་གྱི་རྒྱ་མེད་ན་བྱོད་མི་
རྒྱ་ཞིང་བྱོད་རེ་འགའ་རྒྱ་བའི་སྲིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། རྒྱའི་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ནི།
ཁ་ནང་གི་རུ་རམ་གྱི་གོང་རུ་བོན་ཅན། གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། རོ་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྲིད།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་བཞིའོ། །གཉིས་པ་དགག་ཏྟགས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་དགག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། དགག་པའི་ཏྟགས་
ཡིན། ཞེས་པས་ནི། དགག་བྱ་དགག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏུན་ཚིགས་དེ། དགག་པའི་
ཏྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་བོན་ཅན། རུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་
པའི་སྲིད། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། དགག་ཏྟགས་ལ་དབྱེ་ན། མི་རྣམས་བ་
མ་དམིགས་པའི་ཏྟགས་དང་། རྣམ་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཏྟགས་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཤ་བ་
བསྐྱལ་དོན་རུ་སོང་བའི་གང་བཤག་གི་དོར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བོན་ཅན། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་
རུ་སོང་བའི་གང་བཤག་གིས་ཤ་བ་ཡོད་དེས་གྱི་དབྱུང་ཤེས་མི་འཇུག་སྟེ། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་རུ་
སོང་བའི་གང་བཤག་གིས་ཤ་བ་ཚང་མས་མ་དམིགས་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི།
ས་སྲོགས་འདི་ན་བོན་ཅན། ཤ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཞག་
སྡོམ་མོད་ཀྱང་། མི་རྣམས་བ་མ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དོན་ལ་གྲུབ་དང་མ་གྲུབ་
གྱི་བྱུང་པར་དང་ཡུལ་ཅན་འཆར་རུ་རུང་མི་རུང་བའི་སྡོ་ནས་བཞག་ཅིང་སྟེ་བར་བཤད་ལ།
དོན་ལ་འདི་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་འགལ་ལྗོངས་དམིགས། ཞེས་པས་ནི།
འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་ཏྟགས་དང་། འགལ་ལྗོངས་དམིགས་པའི་ཏྟགས་སོ། །གཉིས་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འབྲེལ་པོ་ཉིད། འཕོག་པར་བྱེད་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཚང་། མ་དམིགས། ཞེས་པས་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འབྲེལ་པོ་འཕོག་པར་བྱེད་པ་
ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏུན་ཚིགས་དེ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་དགག་ཏྟགས་གྱི་
མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་ནི། བྱེད་བྱེད་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་བཞི། ཞེས་པས་ནི།
འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་དགག་ཏྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ས་སྲོགས་འདིར་བོན་ཅན། རུམ་པ་
མེད་དེ། ལྟོ་སྡིར་བ་ཚང་མས་མ་དམིགས་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་

པའི་དགག་ཉགས་དང་། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་བོན་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་
སྲིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དགག་ཉགས་དང་། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་བོན་ཅན།
ཤ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དགག་ཉགས་
དང་། ཏུང་ར་སླ་ཁབ་མེད་པ་འདྲིར་བོན་ཅན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་དེ། ཏུ་བ་མེད་པའི་
སྲིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་དགག་ཉགས་དང་བཞིའོ། ། ལགལ་རྩ་
དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དགག་བྱ་འགོག་ལ་རྩལ་གསུམ་ཚང་། འགལ་དམིགས། ཞེས་པས་
ནི། འགལ་རྩ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་རྩལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་
ཚིགས་དེ། འགལ་རྩ་དམིགས་པའི་དགག་ཉགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་མེ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་བྱུང་
པ་ལོན་པའི་གཞི་འདྲིར་བོན་ཅན། གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཚ་རེག་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་
བྱུང་པར་ལོན་པའི་སྲིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། སུན་རྩལ་སྲང་བ་དང་། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་བརྟེན་
པ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། འགལ་རྩ་དམིགས་པའི་དགག་ཉགས་ལ་དབྱེ་ན། སུན་རྩལ་སྲང་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་དང་། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་
ཉགས་གཉིས་སོ། ། སུན་རྩལ་སྲང་ལ་སྟོས་བཅས་དང་། དེས་དངོས་སོགས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེ།
ཞེས་པས་ནི། སུན་རྩལ་སྲང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་ལ་དབྱེ་ན། ལྟོས་བཅས་གྱིས་
དེས་དངོས་འགོག་པའི་དགག་ཉགས་དང་། དེས་དངོས་གྱིས་སྟོས་བཅས་འགོག་པའི་དགག་
ཉགས་ལ་སོགས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེའོ། ། དེའི་དང་པོ་ནི། ལི་བྱི་ཚོས་ལྟན་གྱི་སྣམ་བུ་བོན་ཅན།
དང་པོ་དམར་སེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམར་སེར་ཏུ་བརྒྱུར་བ་ལི་བྱི་སོགས་ལ་
སྟོས་པའི་སྲིར། གཉིས་པ་ནི། ཏུང་གའི་མེ་ཏོག་བོན་ཅན། སེར་པོར་གྲུབ་པ་ཚོས་མཁུ་ལ་མི་
སྟོས་ཏེ། གྲུབ་ཚམ་ཉིད་ན་སེར་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་པའོ། ། ལ་སོགས་ཞེས་པ་ལ། ལྷ་དཔལ་
གྱི་མེ་ཏོག་བོན་ཅན། སེར་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དམར་པོ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། མེ་དང་
ཅན་དན་མེ་དང་ནི། དེ་བཞིན་ཏུ་བ་བྲག་འཕྱུར་དང་། མེ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོག་མེད་གྱིས། གྲང་
རེག་བ་རེག་སྲུ་ལོང་བྱེད། རུས་པ་ཐོག་མེད་འགོག་པ་བཞིན། བཅུ་གཉིས་དང་ནི་བཅུ་དྲུག་
བཤད། ཅེས་པས་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་ལ་དབྱེ་ན། མེ་
ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་གཞི་འདྲིར་བོན་ཅན། གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་
ཆེན་གྱིས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་སྲིར། བ་མོའི་རེག་བྱ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་བྱུང་པར་
ལོན་པའི་སྲིར་དང་། གྲང་རེག་སྲུ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་
སྲིར་ཞེས་པ་གསུམ་དང་། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་གཞི་འདྲིར་
བོན་ཅན། གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གྲང་རེག་སྲུ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ།

ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་གསུམ་དང་། ཏུ་བ་དྲག་
འཕྱུར་བའི་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་གཞི་འདྲིར་ལོན་ཅན། གྲང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་དང་། བ་མོའི་
རེག་པ་དང་། གྲང་རེག་སྤྱ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ། ཏུ་བ་དྲག་འཕྱུར་གྱིས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་སྲིད།
ཞེས་པ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་འདྲིར་ལོན་ཅན། གྲང་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ།
དེ་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་
རིགས་པ་སྐྱབ་བའི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཞལ་འཆམ་པར་ཡང་དག་ཏུ་སྦྱོར། །མེ་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་
མེད་གྱིས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་གཞི་འདྲིར་ལོན་ཅན། གྲང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་དང་། བ་མོའི་རེག་
པ་དང་། གྲང་རེག་སྤྱ་ལོང་བྱེད་དང་། གྲང་རྒྱའི་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་རྒྱ་རྩས་པ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ནི་ཁ་ཅིག་གིས་ཡང་
དག་ཏུ་འདོད་དེ། དེས་ན་སྟོ་གྲོས་ལྡན་པས་ དཔྱད་པར་མངོད་ཅིག འདི་ལྟར་གྲང་རེག་གི་
རྒྱུ་མེད་དེ། ཚོ་རེག་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
དང་། བ་རེག་འཕོག་ན་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། སྤྱ་ལོང་བྱེད་འཕོག་ན་རྒྱ་འགལ་
དམིགས་དང་། གྲང་རེག་གི་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་འཕོག་ན། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འགལ་
ཟླ་དམིགས་པའོ། །གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་མེད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ལོན་
པའི་སྲིད། ཞེས་པས་ནི། རང་བཞིན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱུར་དམིགས་པའོ། །བ་རེག་འཕོག་ན་
ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱུར་དམིགས་པའོ། །སྤྱ་ལོང་བྱེད་འཕོག་ན་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
ཁྱབ་བྱུར་དམིགས་པའོ། །གྲང་རེག་གི་རྒྱའི་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་འཕོག་ན། འབྲས་བུ་འགལ་
བའི་ཁྱབ་བྱུར་དམིགས་པའོ། །གྲང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་མེད་དེ། ཏུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བའི་ཁྱབ་པར་
ལོན་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའོ། །བ་རེག་འཕོག་ན་
ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའོ། །སྤྱ་ལོང་བྱེད་འཕོག་ན་རྒྱ་འགལ་བའི་འབྲས་
བུ་དམིགས་པའོ། །གྲང་རེག་གི་རྒྱའི་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་འཕོག་ན་འབྲས་བུ་འགལ་བའི་
འབྲས་བུ་དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་སྤང་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་མི་རྩས་པའི། གཏན་ཚིགས་འཕོད་པ་ལྟར་སྤང་
ཡིན། ཞེས་པས་ནི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་མི་རྩས་པའི་གཏན་
ཚིགས་དེ། རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་སྤྱ་ལོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཞེས་བཤོད་པ་བཞིན་ལོ། །འགལ་དང་མ་ངེས་མ་ཡུབ་གསུམ། ཞེས་པས་ནི། རྟགས་ལྟར་
སྤང་ལ་དབྱེ་ན། འགལ་བའི་རྟགས་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། མ་ཡུབ་པའི་རྟགས་དང་
གསུམ་མོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ལོག་རྟོག་སྦྱིད་བྱེད་ལ་འགལ་རྟགས་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྦྱིད་བྱེད་ལ་མ་

ངེས་པའི་རྟགས་དང་། མ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་མ་ལྷོད་པའི་རྟགས་དང་གསུམ་རུ་
འབྱེད་དོ། །དབྱེ་དོན་ནི། བྱས་པས་རྟག་པ་སྐྱབ་ན་འགལ་རྟགས། ཚོལ་བྱུང་སྐྱབ་ན་མ་ངེས་པ།
ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིང་ན་མ་ལྷོད་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། སྤྱི་རིགས་དོ་བོ་གཅིག་ལ་བྱེ་
བྲག་དོ་བོ་ཐ་དང་དང་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །གྲངས་ནི་རྟགས་སྟར་སྟངས་གཞིར་བྱས་ལ། མི་
མཐུན་སྤོགས་ཁོ་ན་ལ་ལྷགས་པ་ནི་འགལ་རྟགས་སུ་ངེས། གཉིས་ཀ་ལ་ལྷགས་པ་ནི་མ་ངེས་
པའི་རྟགས་སུ་ངེས། ཤེས་འདོད་ལ་མ་དམིགས་པ་ནི་མ་ལྷོད་པའི་རྟགས་སུ་ངེས་པའོ།
།གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་སྟེ། འགལ་བའི་དང་། མ་ངེས་པའི་དང་། མ་ལྷོད་པའི་རྟགས་
སོ། རྟེན་དང་པོ་འགལ་བའི་རྟགས་ནི། སྤྱིན་ཅི་ལོག་རུ་ངེས་པ་ཡི། གཏན་ཚིགས་བཤོད་པ་
འགལ་བའི་རྟགས། ཞེས་པས་ནི། དེ་བསྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་རུ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
དེ། འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་སྐྱ་བོན་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འཕོད་པ་སྟེ་
སྟེ། །རང་བཞིན་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། འགལ་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། རང་
བཞིན་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་འགལ་བའི་རྟགས་དང་། འབྲས་བུའི་སྐྱོ་ནས་འགལ་བའི་རྟགས་གཉིས་སོ།
།དང་པོ་ནི། རྟག་སྟེ། རུ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཕོད་པ་སྟེ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི། མི་མེད་དེ། རུ་
བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འཕོད་པ་སྟེ་སྟེ། །འཕོད་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་ཚིག་ནི་མངོས་རྒྱན་ཡིན་
ཅོ། །གཞན་གྱིས་འགལ་རྟགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་དབྱེ་བ་མང་རུ་བཤད་ཀྱང་འདྲིར་འདུས་པར་
བསྟེ། རྟེན་གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ནི། རྣལ་ལྡོག་གང་ཡང་མ་ངེས་པའི། དེ་བཞིན་དེ་ནི་
མ་ངེས་རྟགས། ཞེས་པས་ནི། དེ་བསྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་རྣལ་ལྡོག་གང་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་དེ། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་སྐྱ་བོན་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཕོད་པ་བཞིན་ཅོ། །ལྷན་མོང་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ལྷན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། ལྷན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བུ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཞེས་འཕོད་པ་སྟེ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉམ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་འཕོད་པ་སྟེ་སྟེ། །ལྷན་མོང་དངོས་དང་སྟག་སྟན་ཅོ། །ཞེས་པས་ནི། ལྷན་མོང་གི་མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། སྟག་སྟན་གྱི་མ་
ངེས་པའི་རྟགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་འཕོད་པ་བཞིན་ཅོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་དང་ནི་འགལ་བ་ཡི། སྐྱོ་ནས་སྟག་སྟན་དེ་
ཡང་གཉིས། ཞེས་པས་ནི། སྟག་སྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་གི་
སྟག་སྟན་གྱི་རྟགས་དང་། འགལ་བའི་སྟག་སྟན་གྱི་རྟགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་པོ་ཆེའི་

སྐྱེས་ལྷན་པོ་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྐྱ་བའི་སྐྱེར། ཞེས་འགོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ནི། ལམ་ཆེད་སྐྱེས་ལྷན་པོ་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། ངག་སྐྱ་བའི་སྐྱེར་ཞེས་འགོད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར། ཡང་དག་གི་རྣམ་
ལྟ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་ལྟ་ཡིན་གྱི། སྐྱེར་ཡང་དག་དང་འགལ་བའི་རྣམ་ལྟ་དུ་བཞག་
པ་ནི་དགའ་ལོ་ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་
པའི་རྟགས་དང་། ལྟ་ལྟ་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་པལ་ཆེར་ཕན་ཚུན་ཡིན་མིན་གྱི་མཚུངས་
སོ། །གཞན་ཡང་མཐུན་སྦྱོགས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འདུག་པ་དང་། ལྷན་གྱི་དུ་
འདུག་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་
མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས། མང་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ནི། འགྲོ་མཐོན་སློ་སློས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

༡ གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ནི། བཀོད་བཞིན་མ་དམིགས་མ་གྲུབ་རྟགས། ཞེས་པས་ནི།
རི་ལྟར་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་འདོད་པོ་ཅན་ལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་
དེ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་སྐྱ་པོ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་སྐྱེར། ཞེས་འགོད་པ་བཞིན་ནོ། །དོ་བོ་མེད་དང་མཐུན་པ་མེད། དེ་བཞིན་ཤེས་
འདོད་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཐ་དད་མེད་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ། ཞེས་པས་ནི། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་
དབྱེ་ན། རྟགས་ཀྱི་དོ་བོ་མེད་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་པོ་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བཀོད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་མེད་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཤེས་འདོད་མེད་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བྱ་ན་
མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་དད་མེད་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལ་སོགས་ཞེས་པ་པོ་ཅན་གྱི་དོ་བོ་མེད་
ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་སོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་ལྷན་འདི་པོ་ཅན། ར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་
གི་རྣམ་བརྟན་པའི་སྐྱེར་ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་པོ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་
ཤེས་ཀྱི་བལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་པོ་ཅན། མཉན་གྱི་
ཡིན་ཏེ། ལྷན་པའི་སྐྱེར་ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་མཉན་གྱི་ལ་སོགས་ཤེས་འདོད་
མེད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་འགོད་པའོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་འདོད་པོ་ཅན་ལ་ཐེ་
ཚོམ་བྱ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་ན་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཤ་བའི་ང་ལོ་པོ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལྷན་པའི་སྐྱེར་ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་
པོ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཤ་བའི་ཚད་མས་དམིགས་པའི་སྐྱེར་ཞེས་འགོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
ཤ་བའི་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་དོར་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷན་པ་ནི། སྐྱ་པོ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱ་
ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱ་པོ་ཅན།

སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་སྲིར་ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུ། གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་བོན་ཐ་དང་མེད་ན་
མ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱེ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་སྲིར་ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུ། བསྐྱབ་བྱ་
དང་སྐྱབ་བྱེད་ཐ་དང་མེད་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །འཇུག་པ་ནི། བདག་དང་རི་བོང་གི་རྩ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་སོ། །དེ་ལས་
རྒྱས་པ་ནི་འགོ་མགོན་སློ་གོས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་སོགས་སུ་བརྟུ་བར་བྱའོ། །ལ་གཉིས་པ་བྱེད་
ལས་ནི། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པས་
ནི། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སློ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། འགལ་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བསྐྱེད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པའོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་སྐྱེ་བའི་མཁས་པ་པལ་
ཆེར་གྱི་འཇུགས་བཀོད་པའོ། །ལ་གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་དང་།
ཁྱད་པར་རོ། །དང་བོ་ནི། ཚོལ་བ་རང་གིས་རྟོགས་པའི་དོན། གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡི།
དག་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལོ། ཞེས་པས་ནི། ཚོལ་བ་རང་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་གཞན་གྱི་
ཚོལ་བ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དག་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་ཚོལ་
བས་གྱི་ཚོལ་ལ་སྐྱེ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་འགོད་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །གྱི་ཚོལ་
གྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་དཔག་བཏགས་པ་སྟེ། འབྲས་མིང་རྒྱ་
ལ་བཏགས་པའོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་སྐྱེ་ཡང་དེའི་སློ་ནས་སློས་སོ། །ལ་གཉིས་པ་
ཁྱད་པར་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དགོས་པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྩོད་པའི་
གང་ཟག་དང་། ཇི་ལྟར་རྩོད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་བོ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་སྟུན་འབྱེན་གན་
འབྱེད་པ། བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་པ། ཚོལ་དང་གྱི་ཚོལ་དཔང་བོའོ། །ཞེས་པས་ནི། སྐྱབ་
བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ། ཚོལ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་
གྱི་ཚོལ་ལ། སྐྱེ་བོན་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་འགོད་པའི་སྐྱེས་སུ་ལྟ་བུའོ། །གཞུང་
ལས། བྱེད་པའི་མཚོག་གྱུར་སྐྱེས་བྱ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པས་འགོ་བ་འདྲེན། ཐེ་ཚོམ་སློས་སྐྱེད་
རྩོད་ལ་མཁས། གཞི་ཚིག་དོན་ལ་སྐྱུར་བ་ཡིས། ངན་སོང་སློ་གཙོད་ཐར་ལམ་འབྱེད། ཅེས་
གསུངས་སོ། །སྟུན་འབྱེན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ། བྱིར་ཚོལ་
གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་ཚོལ་བ་ལ་གཞན་བྱ་ནི་སྐྱེ་ལ་སོགས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
རྟགས་མིན་ཏེ། དེའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་སྲིར་ཞེས་སོགས་འགོད་པའི་སྐྱེས་བྱའོ། །གཞུང་ལས།
གང་ཞིག་སློས་རྩོད་མཚོག་གྱུར་པས། ཐེ་ཚོམ་གག་སེལ་ལུ་ལ་བརྩོན། བཀའ་སློས་བདེན་

ཉམས་སྲུང་ལ་མཁམས། ཚེད་པས་ལོག་རྟོག་འཛམས་པར་བྱེད། ཚེད་རུས་རག་འཇམ་གཟི་
མདངས་སྣན། རང་དབང་མདོན་གྱུར་གཞན་དབང་བཤོལ། དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་སེང་གེ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་རླུན་ཤན་འབྱེད་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་པའི་
གང་ཟག་དེ། དཔང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚེད་རག་མ་ཞོར་བར་བརྗོད་
པའི་དཔང་པོ་སྟེ། །གཞུང་ལས། གང་ཞིག་དྲང་ཆན་མཚོག་གྱུར་པ། ལོ་བས་བདེན་རླུན་
གོ་མི་སྟོག་ཚེད་གཉིས་དོན་རྟོགས་གསོང་པོར་སྟེ། ལུང་རིག་གཏུན་ཚོགས་དཔེ་ཡིས་བསྟུབ།
དཔེ་དང་དཔང་པོ་མཚོག་ཏུ་གྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོལ་བའི་རག་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། དམ་
བཅའ་སྟབས་བྱེད་སྟོན་སྤང་དག་ཅེས་པས་ནི། ཚོལ་བའི་རག་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དམ་བཅའ་
བརྗོད་པའི་རག་དང་། སྟབས་བྱེད་བརྗོད་པའི་རག་དང་། སྟོན་སྟོང་བརྗོད་པའི་རག་དང་།
གསུམ་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་ཚོལ་ལ། སྐྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རག་བཞིན་ནོ།
།གཉིས་པ་ནི། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་དབང་སྟུག་གིས་བྱས་
པར་གྱུར་ཏེ། བྱས་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་བཞིན་བྱབ་པ་སྟུར་སྤང་བསྐྱིག་པར་བྱེད་པའི་རག་
བཞིན་ནོ། སྲིར་ཚོལ་དྲི་དང་སྟུན་འབྱེན་བརྗོད། ཅེས་པས་ནི། བྱི་ཚོལ་གྱི་རག་ལ་དབྱེ་ན། དྲི་
བ་བརྗོད་པའི་རག་དང་། སྟུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་རག་གོ། དང་པོ་ནི། ཚོལ་བ་ལ་སྐྱ་རྟག་
གམ་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་དྲི་བའི་རག་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱས་ནི་གང་ཟག་གི་
བདག་ཤེས་བྱར་འགྲུབ་མིན་ཏེ། འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་དམིགས་པའི་སྲིར། ཞེས་
བརྗོད་པའི་རག་བཞིན་ནོ། །དཔང་པོས་བརྗོད་དང་ཤན་ཡང་འབྱེད། ཅེས་པས་ནི། དཔང་
པོའི་རག་ལ་དབྱེ་ན། ཚེད་རག་རྗོད་པའི་རག་དང་། ཤན་འབྱེད་བརྗོད་པའི་རག་གཉིས་སོ།
།དང་པོ་ནི། ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚེད་རག་རྣམས་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྗེས་རྗོད་བརྗོད་པའི་
རག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དང་དོན་མ་ཞོར་བའི་སྟོན་སྟེ། སམ་རྒྱལ་ཤན་འབྱེད་པའི་རག་
རྣམས་སོ། །ཚེད་རག་མང་ཡང་དེ་བརྟན་རུ་འདུས་སོ། །སྟབས་དང་སྟུན་འབྱེན་ཤན་འབྱེད་པ།
སྟུར་སྤང་བརྗོད་པ་ཚར་གཙོད་གནས། ཞེས་པས་ནི། འོ་ན་ཚར་གཙོད་པའི་གནས་གང་ཞེ་ན།
ཚོལ་བའི་སྟབས་བྱེད་སྟུར་སྤང་བརྗོད་པ་ནི། ཚོལ་བ་ཚར་གཙོད་པའི་གནས་སོ། །དེ་ནི་བྱི་ཚོལ་
ལ། སྐྱ་བོན་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྟོན་ཚོལ་
བཞིན་ནོ། ཚོལ་བ་ལ་སྟོན་ཚོལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་བརྟན་གསར་ལུགས་སོ། །གཞུང་ལས། དོགས་
བཅས་ཐེ་ཚོམ་མི་སེལ་ཞིང་། བཀའ་སྟོན་བདེ་ཉམས་མི་སྲུང་པར། ཚེད་རན་སྤང་པས་ཕ་
རོལ་སྟོན། རང་རྒྱལ་འདོད་ལ་ཆུ་ཞེན་ཞིང་། བག་མེད་གཟུ་ལམ་འགལ་བར་སྟེ། ཚེད་མར་
མ་གྱུར་ཚེད་སྟུང་པས། མཁམས་པས་སྲིལ་ཞིང་ཡ་ག་འདུ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱི་ཚོལ་གྱིས་སྟུན་

འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་བརྗོད་པའི། སྤྱི་ཚོལ་ཚར་གཙོད་པའི་གནས་སོ། དེ་ནི་ཚོལ་བས། སྐྱ་པོན་
ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཚོ། སྐྱ་པོན་ཅན། དབང་སྐྱུག་
གིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱབ་འབྲིན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཚོལ་ལྟ་བུའོ། །ལའུང་
ལས། སྐྱོས་ཚོད་དམན་པར་གྱུར་པ་ནི། གཞན་སྐྱབ་སྐྱམ་ནས་པར་དྲིས་པ། ཚོད་པ་ཁས་གྲང་
གཡེང་ལ་འཛོག་ཚོད་གཞི་མེད་པར་ཚོད་པ་བཟོ། དྲི་སྐལ་མེད་པར་གལ་དུ་ཚོད། ཐལ་རྟེན་
ཚོག་ངན་གྲང་པོ་ཡིས། ངན་སོང་གནས་སུ་གཞན་འདེབས་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། དཔང་
པོས་ཤན་འབྱེད་ལྟར་སྒྲུང་བརྗོད་པ་ནི་དཔང་པོ་ཚར་གཙོད་པའི་གནས་སོ། དེ་ནི་སྤྱོད་ས་
རིས་དང་ཚོངས་པའི་སྤྱོད་ས་ཀྱིས་པམ་རྒྱལ་གོ་སྒྲོག་པ་ལྟ་བུའི་དཔང་པོ་འགའ་ཞིག་བཞིན་
ནོ། །ལའུང་ལས། དམན་གྱུར་དེ་ཡིས་དཔང་བྱས་པས། ཡོག་པར་གཙོད་དང་རི་ནར་འཛོག་
མི་འདྲ་ཡོག་པར་དཔེར་འཛོག་ཅིང་། དཔེ་མེད་དཔེ་ལ་སྐྱབ་སྐྱེ་བྱེད། དཔེ་ལ་དཔེར་མཚོན་
བསྐྱབ་བྱ་སྟོར། དཔེ་དང་དཔང་པོ་གྱུར་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ བི་དཔང་པོ་
ལ་ཚར་གཙོད་མེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱགས་ཀྱང་ཡོད་དེ་དཔྱད་པར་མཛོད་ཅིག ། གཉིས་པ་
རི་ལྟར་ཚོད་པའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ། སྐྱབ་ངག་དང་། སྐྱབ་འབྲིན་དང་། ཐལ་འབྱུར་གྱི་
རྣམ་བཞག་གོ། དང་པོ་ནི། སྐྱབ་འགོད་འདོད་པ་བསྐྱབ་ལུས་པའི། ཚོག་ནི་སྐྱབ་ངག་ཅེས་པས་
ནི། ཚོལ་བ་རང་གི་འདོད་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་འདོད་དོན་བསྐྱབ་ལུས་གྱི་
སྤྱག་ཆད་མེད་པའི་ཚོག་དེ། སྐྱབ་ངག་གི་མཚོན་ཉིད། དེ་ནི་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང།
དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱབ་ངག་དང་།
རྟགས་ཚོག་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དང་།
དངོས་མེད་སོགས་གྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ། ཞེས་པས་ནི་སྐྱབ་ངག་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་བསྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་ངག་དང་། དངོས་མེད་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་དང་། ལ་སོགས་ཞེས་པའི་བྱགས་ལས་
དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་གྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་
ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་གྱི་སྤང་པོ་ཡང་བྱས་སོ།
ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱུང།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །བདག་མེད་ནི་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །མི་ལུས་ཚོག་ནི་ལྟར་སྒྲུང་དོ། །ཞེས་པས་ནི། ཚོལ་བ་རང་གི་འདོད་དོན་སྐྱབ་བྱེད་
དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་འདོད་དོན་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་ཚོག་དེ། སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚོན་
ཉིད། དེ་ནི་སྐྱ་པོན་ཅན། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །དོན་སྐྱོ་སྐྱ་ཡི་བྱང་པར་གསུམ།
ཞེས་པས་ནི། དོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་དང་། སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་

དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་རབ་ལྟར་སྤང་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་
ན་ཉག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། རྒྱ་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ནོ། །རྒྱ་རྒྱུན་ནི་མེ་ཚོམ་བཟ་བ་ལ་ལོགས་པའི་སྣོན་མ་ཏེ། གང་རབ་རྒྱ་བ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་
དང་སྣན་པས་བྱལ། དཔེར་ན་ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལམ་པོ་ཆེའི་མིའི་ཤེས་རྒྱུད་
བསྐལ་དོན་རྒྱ་སོང་བའི་སྤྱོད་ལ་གྱི་དོར་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱས་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་
ནི་མི་ཉག་སྟེ། བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རབ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྟུན་འབྲིན་ནི། འདོད་པ་
འཕོག་བྱེད་འཕོག་རྣམས་པའི། ཚིག་ནི་སྟུན་འབྲིན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་ནི། ས་རོལ་གྱི་ལོག་
རྒྱུ་གི་འདོད་དོན་འཕོག་བྱེད་རྒྱ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་འདོད་དོན་འཕོག་རྣམས་གྱི་ཚིག་དེ།
སྟུན་འབྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་ཉག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་བྱེད་རྒྱ་
དམ་བཅའ་བའི་དོར། རྒྱ་གི་ཁ་དོག་བོན་ཅན། ཉག་སྟེ། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལྟ་བུའོ། །དོན་དང་བརྗོད་ཚུལ་སྣོན་མ་ནི། ཞེས་པས་ནི། སྟུན་
འབྲིན་ལ་དབྱེ་ན། དོན་སྟུན་འབྲིན་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་དོན་སྟུན་འབྲིན་པ་ལ་
གསུམ་ཏེ། དོན་རྒྱུན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་སྟུན་འབྲིན་པའོ། །བརྗོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ།
རྣལ་མ་དང་། ཐལ་བ་བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་ཉག་པར་
བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་བྱེད་རྒྱ་དམ་བཅའ་བའི་དོར། རྒྱ་བོན་ཅན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་
ཉག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་རབ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོར་རྒྱ་བོན་ཅན། མིག་
ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རབ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གྱུར་
གང་སྟུན་འབྲིན་ན་དོན་དང་ལྷལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུན་སྟུན་འབྲིན། གང་གིས་ན་བརྗོད་ཚུལ་
གྱི་སྣོན་མ་སྟུན་འབྲིན། ཞེས་པ་གཉིས་སྟུན་འདུས་པར་ལྟོ། །མི་རྣམས་པ་ནི་ལྟར་སྤང་དོ། །ཞེས་
པས་ནི། ས་རོལ་གྱི་ལོག་རྒྱུ་གི་འདོད་དོན་འཕོག་བྱེད་རྒྱ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་འདོད་དོན་
འཕོག་མི་རྣམས་པའི་ཚིག་དེ། སྟུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་བྱས་པ་སྒྲ་ཉག་པར་
བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་བྱེད་རྒྱ་དམ་བཅའ་བའི་དོར། རྒྱ་བོན་ཅན། ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་
རབ་བཞིན་ནོ། །དེའི་དབྱེ་བ་འདིར་མི་སྣོན་ཞེས་པས་ནི། སྟུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་
འདིར་མི་བཤད་དེ། མཐའ་ཡས་པར་ཡོད་པས་བཤད་གྱིས་ལང་བ་དགའ་ཞིང་དོན་ཚུངས་ལ་
བྱ་བ་དགའ་བ་དང་གོ་སྒྲ་བས་སོ། །གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་ལ་གསུམ། དདོས་དང་། བསལ་བ་
དང་། ལན་གྱིས་འདེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་བརྗོད་རབ་ནི་རྒྱུན་མི་རྣམས། ཐལ་འགྱུར་
ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། ས་རོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་རྒྱུན་བརྗོད་པ་ལན་གྱིས་རྒྱུན་མི་རྣམས་
པའི་ཐལ་རབ་ལྟར་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། འཕོར་གསུམ་ཚང་བའི་ཐལ་

འགྱུར་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་བརྟུན། ཞེས་པས་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། རྟགས་བྱུང་
གཉིས་ཀ་ཁས་སླང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་བསལ་བ་ཁས་སླང་དང་འགལ་བ་དང་། ཚད་མས་
བསལ་བ་གཉིས། རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱུང་པ་ཁས་སླང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་བསལ་བ་ཁས་སླང་
དང་འགལ་བ་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་གཉིས། བྱུང་པ་ཚད་མ་རྟགས་ཁས་སླང་གིས་གྲུབ་
པ་ལ། བསལ་བ་ཤོང་བཞིན་གཉིས། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ། བསལ་བ་
ཁས་སླང་དང་འགལ་བ་དང་བརྟུན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་
ཡི་རྣམ་དབྱེ་བཤད། ཅེས་པས་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
དང་། མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་དང་། འཕེན་པ་ལ་རང་རིགས་
འཕེན་པ་དང་། གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། འགྲོ་མཁོན་སློ་སློས་
གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལ་བཏུ་བར་མཛོད་ཅིག ། བསྐྱོག་པར་རུས་ན་
རྟུར་རྟུར་དོ། །ཞེས་པས་ནི། བ་རོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སློན་བཙོན་པའི་ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་
རུས་པའི་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་རྟུར་རྟུར་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྟུན་ཏུ་བཤད།
ཅེས་པས་ནི། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་པ་
ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་ཁས་སླང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པ་དང་། རྟགས་ཚད་མ་དང་
བྱུང་པ་ཁས་སླང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པ་དང་། བྱུང་པ་ཚད་མ་དང་རྟགས་
ཁས་སླང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་འདོད་རུས་དང་བརྟུན་ཏུ་བཤད་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤོང་བཞིན་ཏུ་
གཞན་ལ་བཏུ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་
ཐལ་འགྱུར་ནི་འཁོར་གསུམ་ཀ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་པ་སྟེ། ཁས་སླང་དང་ཚད་མས་སྟོ་ནས་གྲུབ་
པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་དེ་ལས་གྱིས་པ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཤོ་གཞུ་མོ་རྒྱུན་ཚད་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐལ་འགྱུར་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ཐོན་ཅན་མ་བཤོད་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། མཚོན་ཆ་
འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་པ་མེད་པ་དང་། མ་བྱུ་རུག་འཛོམས་གྱི་ཐལ་
འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་རུས་པ་རྣམས་ནི་རྟུར་རྟུར་དོ། །ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་འདིར་
འདུས་པར་སྟའོ། ། གཉིས་པ་བསལ་བ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་སེལ་བྱེད་པའི་སློས་གྲུབ་པ་
ནི་བསལ་བ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། དམ་བཅའ་བའི་གཞི་ལ་དམ་བཅའ་བ་དང་ཚད་མས་གཞོན་
པའི་འགལ་བ་སེལ་བྱེད་གྱི་སློས་གྲུབ་པ་དེ། བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། ལྷང་རིགས་ཚད་མ་ཁས་
སླང་དོ། །ཞེས་པས་ནི། བསལ་བ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱེ་གཞི་བསལ་བ་ཅན་མོ། དབྱེ་དོ་ནི། ལྷང་གི་
བསལ་བ་ནི། རྣམ་མཁུན་མེད་པར་ཁས་སླང་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་

ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཀུན་གསལ་དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་འདྲིན། ཞེས་པས་བསལ་ན་
གནོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོན་སྤྲུམ་ཚད་མས་བསལ་བ་ནི། སྐྱ་མཉམ་བུ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་
པ་ལ། སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སྤྲུམ་གྱིས་བསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མས་བསལ་བ་ནི། སྐྱ་
རྟག་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ལྟ་བུའོ།
།ཁས་སླང་གིས་བསལ་བ་ནི། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་སླང་པ་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སླང་ན་
བསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག་ཞིབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་འདྲིར་འདུས་སོ། །༧ གསུམ་པ་ལན་གྱི་ཚུལ་
ནི། རྟགས་བྱབ་བསལ་བའི་བྱད་པར་གྱི། ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་པས་ནི།
རྟགས་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་དང་། བྱབ་པ་ལ་ལན་འདེབས་པ་དང་། བསལ་བ་ལ་ལན་
འདེབས་པའི་བྱད་པར་གྱི་སྐོ་ནས། ཐལ་འགྱུར་རྟུར་སླང་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་རྣམ་པ་
གསུམ་རུ་དེས་སོ། །བྱེ་བྲག་གི་བྱབ་པ་མ་དེས་པ་དང་། བྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། རྟགས་སྐྱ་
བྱར་དང་སྐྱ་བྱར་མ་གྲུབ་པའི་ལན་རྣམས་འདྲིར་འདུས་སོ། །ལན་གྱིས་སྐྱོག་པར་མ་རུས་ན།
སླད་དང་ཁོང་ཁོ་བྱེད་པ་སྐྱབ་ཞེས་པས་ནི། མ་དོལ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལན་གྱིས་
བརྒྱུག་པར་མ་རུས་པའི་སྐབས་སུ། མོལ་བའི་གང་བྲག་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྐྱོད་པ་དང་།
ཁོང་ཁོ་སྐྱེ་བ་དང་། གཡོ་རྒྱ་དང་། ཀུ་རེ་དང་བཞད་གད་ལ་སོགས་གྱིས་རིག་པ་སྤྲུབ་པ་ནི།
ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐོ་གཏད་མེད་པའི་སྐབས་པོ་འདྲིལ་རྟེན་འདི་སླང་པའི་གང་བྲག་གི་ལྷགས་
སོ། །བསྐྱོད་དང་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལྷགས། ཞེས་པས་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལན་གྱིས་
བརྒྱུག་པར་མ་རུས་ན། མོལ་བ་པོ་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་མདོན་པར་བསྐྱོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་
འབྲང་ཞིང་དེས་ཤེས་ལ་སོགས་བསྐྱེད་པ་ནི། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་ལ་གཅེས་སྐྱས་སུ་བྱེད་
ཅིང་བསྐྱབ་པའི་གསལ་བྱེད་མཚད་པའི་དམ་པ་འཕགས་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་
ཅོ། །དེ་རྟུར་ཡིན་པ་ནི་ཁོ་བོས་སོས་པའི་རང་གཞན་གྱི་ཚད་མའི་བཀའ་དང་བཀའ་རྟེན་
དང་། ཞལ་འགྲིམས་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་གྱིས་གསུངས་སོ། །རིགས་པས་
དབྱུང་གྱང་དེ་རྟུར་འདུག་པར་མཐོང་དོ། །༧ གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། ལོག་རྟོག་སྐྱོས་འདོགས་
བརྒྱུག་པ་དང་། བསྐྱུགས་པ་ཁོང་རུ་ཚུད་པ་ལ། ཚར་གཙོད་པ་དང་རྗེས་འདྲིན་འཇུག་ཚོད་
པའི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། མོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་མ་
རྟོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱོ་འདོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་བྱེད་ལས་བརྒྱུག་
པའི་ཆ་ནས་ཚར་གཙོད་འཇུག་ཅེས་བུ་ལ། བརྒྱུད་བྱའི་དོན་མ་ལོར་བསྐྱུགས་ཤིང་གྲུབ་མཐའ་
བཟང་པོ་ཁོང་རུ་ཚུད་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་འདྲིན་འཇུག་པ་ནི། མཁས་པ་སྤུལ་རུ་སྐྱབ་པ་རྣམས་
གྱི་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་བཞག་གོ། །དེས་ན་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པ་ནི་དམ་པའི་སྐྱོད་པ་

ཡིན་པ་ཁོ་བོས་མཐོང་ངོ་། །ལྟ་སྐྱོད་སྐྱོམ་པ་དམ་ཚིག་འཕྲིན་ལས་ལ་སོགས་ལམ་བྱུང་པར་
ཅན་ལ་འཇུག་ཅིང་མ་ནོར་བར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པའི་གནད་ཡིན་ཏེ། དེ་
མེད་ན་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ནི་ཚར་གཙོང་
དང་རྗེས་འཛིན་གཉིས་ལས་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་མ་ནོར་བ་ནི་ཚོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལས་
འབྱུང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བརྟགས་བཅད་བསྐྱེག་པའི་གསེར་བཞིན་ནོ། །ཚོད་པ་བྱུང་པར་
ཅན་གྱིས་མ་ཟིན་པའི་གོ་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་དགའ་ཏེ། ལོང་བ་སྟ་ཁང་རུ་
སྲིན་པའི་ལག་རུ་རྗེས་ཁྲོ་བོ་གཏད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་སྲིར་ཚོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་འདི་
ཉིད་ཡོད་པས། རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་
ཞེན་པར་མཐོང་ཅིག་ཁོ་བོས་བྱང་དེ་ལྟར་གོ་བ་ལ་བསྐྱེན་ནས། མཁས་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་གི་སྐྱིད་པོ་རྣམས། འོ་མ་ལས་མར་སྐྱུང་བའི་ཚུལ་རུ། བྱབ་མཐའ་མཐུན་མི་མཐུན་སྟེ་
ཚོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས། སྤྱི་རྒྱུག་མང་པོ་གྲགས་པ་དང་། སློ་གསར་པའི་གོ་བདེ་བ་རྣམས།
སློ་དམན་གྱི་དོན་རུ་བསྐྱེས་ཏེ་བཀོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འཆད་ཚོད་སྐྱུར་ལེན་གྱི་བོན་རྣམས་
དང་། དེར་སྐྱོད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཚོངས་པའི་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཆགས་སྐྱང་གི་སྐོ་ནས་
སྐྱོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མེད་ཅིས་སྐྱོ་བ་ཡོད་དེ། ཚོ་འདིར་སྐྱུན་ལ་སྤྱི་མར་ངན་སོང་གི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ལ་སྐྱོད་དགོས་པའི་རིགས་ཡིན་པས། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་བཙེའི་ཕྱགས་རྗེའི་སྐྱུན་
གྱིས་གཟིགས་ནས་བདེ་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་རུ་གསོལ་ཅིག ། དགག་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་
མཁས་པ་ཡི། སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་བསྐྱོད་འོས་ཏེ། བདེ་ཆེན་ལམ་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི། བསྐྱེན་པ་དེ་
ཡིས་འཛིན་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ནི། ཚོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ནི། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
དགོས་ཤིང་། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཤེས་ན་ཚོད་པ་བབ་ཚོལ་གྱི་རག་རུ་འགོ་བས། དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཚོད་པ་ལ་ཉེ་བར་འདུན་པའི་སོལ་བ་པོ་དེ་ནི། དམ་པའི་
གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་འོས་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
འབྱུང་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་
ཅིང་སྐྱོར་བ་དང་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། ། ། གསུམ་པ་ལེའུ་གངས་ཀྱི་
མདོ་བསྐྱེད་བ་ནི། རྣམ་འབྱེད་འཇུག་གྱི་སྐྱོན་མེ་ལས། མདོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་བསྐྱེན་པའི་
ལེའུ་ཉི་གསུམ་པའོ། །ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་བྱུང་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ན་རྣམ་འབྱེད་དང་
། ཤེས་འདོད་སྐྱོའི་ལུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པས་ན་འཇུག་གྱི་སྐྱོན་མེ་ཞེས་སྐྱོས་སོ། །མདོན་སུམ་
དང་རྗེས་དཔག་ནི་གོང་རུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། རང་ལ་རང་གིས་གསལ་འདེབས་ཤིང་། རང་
བས་དམན་ལ་ཕན་སྐྱེམ་ནས། སྐོ་གསུམ་རྣམ་དག་སྐྱོར་བ་ཡིས། སྐོ་མིག་འབྱེད་པའི་ཚུལ་

འདི་སྐྱུར།

ལྷ རྣམ་རྟོག་སློ་ཡི་དབང་བཅའ་གྱིས། འགལ་དང་ལོངས་བ་ཇི་སྲིད་པ། རྟོག་བྲལ་ཡེ་ཤེས་
མཛོད་འཛིན་པའི། བཅེ་ལྡན་མཁས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ།

ལྷ འདི་སྐྱུར་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེས། མཁའ་ཁྱབ་འགོ་བ་ཇི་སྲིད་གྱིས། ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་
མཐའ་ཡས་པ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད་ཐོབ་ཤོག

ལྷ གསལ་བྱེད་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡི། བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་གནས་བར་དུ། ཉི་མའི་ཟེར་བཞིན་
ཡོངས་ཁྱབ་ནས། འགོ་བའི་སློ་མིག་འབྱེད་པར་ཤོག

རྣམ་འབྱེད་འཕྲུལ་གྱི་སློན་མེ་རྣོགས་སོ། །།

ལྷ རིག་པའི་རྩྭ་ལ་འདི་ནི་རིག་ལྡན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་སྲིད། རིགས་པ་རྣམས་ཞིང་ཕྱི་སྲོད་རབ་
དུ་འཛིན་པའི་སློ་ལྡན་གཤེན་གྱི་དྲང་སྲོང་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བས། དཔལ་ལྡན་
མཁའ་རྣམས་འདི་དགོན་དུ་ལེགས་པར་སྐྱུར་བ་དགོའོ། །།